This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

THE UNIVERSITY OF MICHIGAN LIBRARIES
THE UNIVERSITY OF MICHIGAN
ARTES SCIENTIA VERITAS
1817
Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Varzhutiwn pokhasats mankants

ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ
ՓՈԽԱՍԱՑ
ՄԱՆԿԱՆՑ

ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ԳՐԻԳՈՐ ԱՊԱՃԵԱՆ
Կարգաթիւ 1392

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ Ս. ԱԹՈՌՈՅ
ՍՐԲՈՑ ՅԱԿՈԲԵԱՆՑ
ՅԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

1903

UNIVERSITY OF MICHIGAN LIBRARIES
Digitized by Google

Grad
EREN
838
BUHR

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Տ. Տ. ՄԿՐՏՉԻ Ա.

ՍՐԲԱԶՆԱԳՈՅՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

ՀՐԱՄԱՆԱՒ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՍՐԲՈՅ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ

Տ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ԵՒ Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Տ. ՄԱՂԱՔԻԱՅ

ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

Digitized by Google

GRAD
ERFV
838
C1.15.99

Digitized by Google

Երեքանձեան մի տէրութիւն,
Միով բնութեամբ Աստուածութիւն ։

Digitized by Google

ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ

ՓՈԽԱՍԱՑ

ՄԱՆԿԱՆՑ

ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

Օրհնեալ տէր մեր Յիսուս Քրիստոս: ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս ես. սուրբ եղիցի անուն քո: Եկեսցէ արքայութիւն քո. եղիցին կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի: Զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ այսօր: Եւ թող մեզ զպարտիս մեր, որպէս և մեք՝ թողումք մերոց պարտապանաց: Եւ մի՛ տանիր զմեզ 'ի փորձութիւն. այլ փրկեա՛ զմեզ 'ի չարէն: Զի քո է արքայութիւն և զօրութիւն և փառք յաւիտեանս. ամէն:

Digitized by Google

Տէր եթէ զշրթունս իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո։
Տէր եթէ զշրթունս իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո։
Օրհնեալ համագոյ և միասնական անբաժանելի սուրբ երրորդութիւնն՝ Հայր և Որդի և Հոգի սուրբ. այժմ և միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից.

ամէն։

Տէր զի՞ բազում եղեն նեղիչք իմ,
և բազումք յարեան ՚ի վերայ իմ։
Բազումք ասէին զանձնէ իմմէ, թէ չիք փրկութիւն սորա առ աստուած իւր։
Այլ դու տէր՝ օգնական իմ ես, փառք
իմ և բարձրացուցիչ գլխոյ իմոյ։
Ձայնիւ իմով ես առ տէր կարդացի,
և լուաւ ինձ ՚ի լեռնէ սրբոյ իւրմէ։
Ես ննջեցի և ՚ի քուն եղէ, զարթեայ՝
և տէր ընդունելի իմ է։

Digitized by Google

Ոչ երկեայց ես 'ի բիւրաւոր զօրաց
նոցա, որք շուրջանակի պատեալ
պաշարեալ՝ պահէին զիս։

Արի՛ տէր և փրկեա՛ զիս աստուած
իմ. զի դու հարեր զամենեսեան,
որք էին ընդ իս թշնամութեամբ
'ի տարապարտուց, և զատամունս
մեղաւորաց փշրեցեր։

Տեառն է փրկութիւն. 'ի վերայ
ժողովրդեան քոյ՝ օրհնութիւն քո։

Տէր աստուած, փրկութեան իմոյ,
'ի տուէ կարդացի և գիշերի առա-
ջի քո։

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո տէր.
խոնարհեցո ունկն քո 'ի խնդր-
րուածս իմ։

Զի լցաւ չարչարանօք անձն իմ, և
կեանք իմ 'ի դժոխս մերձեցան, և
համարեցայ ես ընդ այնոսիկ, որք
իջանեն 'ի գուբ։

Եղէ ես որպէս մարդ առանց օգնա-
կանի, և 'ի մեռեալս ազատ։

Որպէս զվիրաւորս, որք ննջեն 'ի գե-
րեզմանս։

Digitized by Google

Զորս դու ոչ յիշեցեր, նոքա 'ի ձեռանէ քումմէ մերժեցան։

Եղին զիս 'ի գբի ներքնումն՝ 'ի խաւարի և 'ի ստուերս մահու։

Յիս հաստատեցաւ սրտմտութիւն քո. զամենայն զբօսանս քո ածեր 'ի վերայ իմ։

Հեռի արարեր յինէն զծանօթս իմ. և եդին զիս նշաւակ իւրեանց։

Մատնեցայ՝ և ոչ ելանէի. աչք իմ տկարացան յաղքատութենէ։

Աղաղակեցի առ տէր զօրհանապազ, եւ համբարձի առ քեզ ըզձեռս իմ։

Միթէ մեռելոց առնիցես զսքանչելիս քո, կամ բժիշկք յարուցեալ՝ խոստովան առնիցին առ քեզ։

Միթէ պատմեսցէ՞ ոք երբէք 'ի գերեզմանի զողորմութիւնս քո, կամ զճշմարտութիւնս քո 'ի կորստեան։

Միթէ ճանաչիցին 'ի խաւարի ըսքանչելիք քո, կամ արդարութիւն քո յերկիր մոռացեալ։

Ես առ քեզ տէր աղաղակեցի. առա-

Digitized by Google

ւօտռւ աղօթք իմ ժամանեսցեն
առ քեզ։
Ընդէ՞ր տէ՛ր մերժես զանձն իմ. կամ
դարձուցանես զերեսս քո յինէն։
Տնանկ եւ վաստակաւոր եմ ես 'ի
մանկութենէ իմմէ. 'ի բարձրու-
թենէ խոնարհեցայ և ապշեցայ։
Յիս հաստատեցաւ բարկութիւն
քո. արհաւիրք քո խռովեցուցին զիս։
Շրջեցան զինեւ որպէս ջուր, զօր ա-
մենայն պաշարեցին զիս 'ի միասին։
Հեռի արարեր յինէն զբարեկամս
իմ և զծանօթս իմ, վասն թշուա-
ռութեան իմոյ։
Օրհնեա՛ անձն իմ զՏէր, և ամենայն
ոսկերք իմ՝ զանունն սուրբ նորա։
Օրհնեա՛ անձն իմ զՏէր, եւ մի՛ մո-
ռանար զամենայն տուրս նորա։
Ո՛ քաւէ զմեղս քո. բժշկէ զամե-
նայն հիւանդութիւնս քո։
Ո՛ փրկէ յապականութենէ զկեանս
քո. պսակէ զքեզ ողորմութեամբ
և գթութեամբ։
Ո՛ լնու 'ի բարութենէ զցանկու-

Digitized by Google

թիւն քո․ Նորոգեսցի որպէս արծուոյ մանկութիւն քո։

Առնէ ողորմութիւնս տէր, եւ իրաւունս ամենայն զրկելոց։

Եցոյց տէր զճանապարհս իւր Մովսիսի, և որդւոցն Իսրայէլի զկամս իւր։

Գթած ողորմած է տէր, երկայնամիտ եւ բազումողորմ։

Ոչ իսպառ բարկանայ մեզ տէր, եւ ո՛չ յաւիտեան պահէ ոխս։

Ոչ ըստ մեղաց մերոց արար մեզ տէր, եւ ո՛չ ըստ անօրէնութեան մերում հատոյց մեզ։

Այլ որպէս բարձր են երկինք յերկրէ, այնպէս զօրացոյց տէր զողորմութիւն իւր 'ի վերայ երկիւղածաց իւրոց։

Որչափ հեռի են արեւելք յարեւմտից, այնչափ հեռի արար 'ի մէնջ զանօրէնութիւնս մեր։

Որպէս գթայ հայր 'ի վերայ որդւոց իւրոց, այնպէս գթասցի տէր յերկիւղածս իւր։

Զի նա գիտաց զստեղծուածս մեր.

Digitized by Google

եւ յիշեաց թէ հող եմք։

Մարդոյ՝ որպէս խոտոյ են աւուրք իւր. որպէս ծաղիկ վայրի՝ այնպէս ծաղկի։

Շնչէ 'ի նմա հողմ, եւ ոչ է՝ եւ ոչ եւս երեւի տեղի նորա։

Բայց ողորմութիւն տեառն մնայ յաւիտեանս յաւիտենից 'ի վերայ երկիւղածաց իւրոց, եւ արդարութիւն նորա յորդւոց մինչեւ յորդիս։

Որք պահեն զուխտս նորա, յիշեն զպատուիրանս նորա՝ եւ առնեն զնա։

Տէր յերկինս պատրաստեաց զաթոռ իւր, արքայութիւն նորա ամենեցուն տիրէ։

Օրհնեցէ՛ք զտէր ամենայն հրեշտակք նորա՝ հզօրք զօրութեամբ. որք առնէք զբան նորա 'ի լսել ձայնի պատգամաց նորա։

Օրհնեցէ՛ք զտէր ամենայն զօրութիւնք նորա, պաշտօնեայք եւ արարողք կամաց նորա։

Digitized by Google

Օրհնեցէ՛ք զտէր ամենայն գործք
նորա. զի ընդ ամենայն տեղիս է
տէրութիւն նորա. օրհնեա՛ անձն
իմ զտէր։

Տէր լո՛ւր աղօթից իմոց. ունկնդի՛ր
խնդրուածոյ իմոյ ճշմարտու-
թեամբ քով։

Լո՛ւր ինձ արդարութեամբ քով, և
մի՛ մտաներ ՚ի դատաստան ընդ ծա-
ռայի քում. զի ոչ արդարանայ ա-
ռաջի քո ամենայն կենդանի։

Հալածեաց թշնամին զանձն իմ.
խոնարհ արար յերկիր զկեանս իմ.
եւ նստոյց զիս ՚ի խաւարի որպէս
մեռեալ յաւիտենից։

Ձանձրացաւ յիս հոգի իմ. եւ սիրտ
իմ խռովեցաւ յիս։

Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս, խոր-
հեցայ յամենայն գործս քո. յարա-
րածս ձեռաց քոց խորհեցայ, եւ
համբարձի առ քեզ զձեռս իմ։

Անձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է
առ քեզ. վաղվաղակի լո՛ւր ինձ տէր,
զի նուաղեցաւ յինէն հոգի իմ։

Digitized by Google

Մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յի-
նէն. նմանիցիմ այնոցիկ, ոյք իջանեն
՚ի գուբ։

Լսելի արա՛ ինձ առաւօտու ողոր-
մութիւնս քո. զի ես ՚ի քեզ տէր
յուսացայ։

Ցո՛յց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնացից.
զի առ քեզ տէր համբարձի զանձն իմ։

Փրկեա՛ զիս ՚ի թշնամեաց իմոց տէր.
զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի։

Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո. զի դու
ես աստուած իմ։

Հոգի քո բարի՝ առաջնորդեսցէ ինձ
՚ի յերկիր ուղիղ։

Վասն անուան քոյ տէր՝ կեցուսցես
զիս. արդարութեամբ քով, հանցես
՚ի նեղութենէ զանձն իմ։

Ողորմութեամբ քով սատակեա՛ ըզ-
թշնամիս իմ. և կորո՛ զամենայն նեղիչս
անձին իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ։

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն
Սրբոյ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն։

իչեսցուք ՚ի գիշերի։

ՔԱՐՈԶ

Զարթուցեալքս ամենեքեան 'ի հանգստենէ քնոյ, զոր շնորհեաց մեզ մարդասէրն Աստուած 'ի մխիթարութիւն և 'ի սփոփանս տկարութեան մերում։ Եւ եկեալքս միաբան հոգևոր երգով 'ի փառաբանութիւն և 'ի պատիւ ամենասուրբ անուան տեառն մերոյ և փր-կչին Յիսուսի Քրիստոսի։ Ահիւ և դողութեամբ կացցուք յաղօթս առաջի նորա։ Եւ գոհացարուք զնմանէ 'ի գիշերային ժամուս յայսմիկ, վասն իրաւանց եւ արդարութեան նորա։ Որ ընտրեաց զմեզ ողորմութեամբն իւրով. և շնորհեաց մեզ բերել զնմանութիւն երկնային հր-րեշտակացն 'ի փառաբանիչս տեառն Աստուծոյ ամենեցուն և մեզ լինիլ։ Եւ մեք այսուհետեւ սրբելով զանձինս մեր 'ի խղճէ և 'ի չար գործոց։ Համբարձցուք զձեռս մեր 'ի սրբութիւն առանց բարկութեան և երկ-

Digitized by Google

մտութեան ։ Հաւատով խնդրեսցուք 'ի նմանէ զքաւութիւն և ըզթողութիւն յանցանաց մերոց։ Խոստովան լինելով զգաղտնիս սրտից մերոց ծածկագիտին Աստուծոյ։ Որպէս զի ընդունելով զպաղատանս մեր աղօթիւք և բարեխօսութեամբ ամենայն սրբոց։ Շնորհեսցէ մեզ մարդասէրն Աստուած կեալ առաքինութեամբ՝ և անարատ վարուք ըստ կամաց նորա յայսմ աշխարհիս։ Եւ արժանաւոր լինելով յաւիտենական եւ երկնային խորանացն։ Զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց՝ Ճշմարիտն Աստուած Յիսուս Քրիստոս, տէր մեր կեցո և ողորմեա։

Զմնացուած գիշերիս խաղաղութեամբ անցուցանել՝ հաւատով 'ի տեառնէ խնդրեսցուք։

Զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան անձանց մերոց. 'ի տեառնէ խնդրեսցուք։

քաւութիւն եւ զթողութիւն

յանցանաց մերոց. ՚ի տեառնէ խնդրեսցուք.

Զսրբոյ խաչին մեծ եւ կարող զօրութիւնն յօգնութիւն անձանց մերոց. ՚ի տեառնէ խնդրեսցուք։

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ եւ սուրբ հաւատոյս մերոյ՝ զտէր աղաչեսցուք։

Զանձինս մեր և զմիմեանս տեառն Աստուծոյ ամենակալին յանձն առասցուք։

Ողորմեա մեզ տէր Աստուած մեր՝ ըստ մեծի ողորմութեան քում. ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ։

Աշխարհ ամենայն, կամ Առաւօտ լուսոյ։ Աղօթք, Զքեզ գոհանամք. Կանոնագլուխ։ Շարական։ Սաղմոս. Աւետարան։ Երգ։ Մաղթանք, Հոգւոյն հանգուցելոց։

ՔԱՐՈԶ

Եւ եւս խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք։ Վասն հանգուցեալ հոգւոցն աղաչեսցուք զփրկիչն մեր Քրիստոս՝ զի զնոսա ընդ արդարն

Digitized by Google

դատեսցէ. և զմեզ կեցուսցէ շնորհիւ-ողորմութեան իւրոյ։ Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո՛ և ողորմեա՛։

Աղօթք, Քրիստոս որդի Աստուծոյ։ Օրհնութիւն։ Մաղթանք ըստ պատշաճի աւուրն։

ՔԱՐՈԶ բկ. դկ.

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան և փրկութեան անձանց մերոց, զՏէր աղաչեսցուք։ Տէր ողորմեա՛։

Վասն ընկալելի լինելոյ տեառն Աստուծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց, զՏէր աղաչեսցուք։

Վասն քաւիչ եւ ներող լինելոյ Աստուծոյ ՚ի վերայ մեղաց մերոց, զՏէր աղաչեսցուք։

Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր, զկամայ և զակամայ, զՏէր աղաչեսցուք։

Վասն զի մի՛ ընդ խոտանան գտանիցիմք յաւուրն պատասխանատուութեան, զՏէր աղաչեսցուք։

Վասն հոգւոյն հանգուցելոց՝ որք

Digitized by Google

Ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով ՚ի Քրիս-
տոս ննջեցին, զտէր աղաչեսցուք։
Եւ եւս միաբան վասն Ճշմարիտ և
սուրբ հաւատոյս մերոյ, զտէր աղա։
Զանձինս մեր և զմիմեանս տեառն
աստուծոյ ամենակալին յանձն ա-
րասցուք։
Ողորմեա՛ց մեզ տէր աստուած մեր,
ըստ մեծի ողորմութեան քում. ա-
սասցուք ամենեքեան միաբանու-
թեամբ։
Տէր ողորմեա՛. տէր ողորմեա՛.
տէր ողորմեա՛։

ՔԱՐՈԶ ա՛ձ. գձ.

Վասն ՚ի գիշերի և ՚ի տունջեան և
յամենայն ժամու խօսիլ մեզ զբան
տեառն, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն չանկանելոյ մեզ ՚ի փորձու-
թիւն, որում ոչ կարեմք հանդուր-
ժել, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն անբիծ և անդատապարտ կալ
մեզ առաջի ահեղ ատենին Քրիս-
տոսի, զտէր աղաչեսցուք։

Digitized by Google

Վասն առաջնորդելոյ մեզ 'ի նաւա-
հանգիստն կենաց անվախճանից,
զտէր աղաչեսցուք:
Վասն արժանի լինելոյ մեզ վերին
կոչմանն և երկնից արքայութեանն,
զտէր աղաչեսցուք:
Վասն հոգւոցն: Եւ եւս միաբան:
Զանձինս մեր: Ողորմեաց մեզ:

ՔԱՐՈԶ ակ. գկ.

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր 'ի ճա-
նապարհս խաղաղութեան, զտէր
աղաչեսցուք:
Վասն ցրելոյ 'ի մէնջ զամենայն խոր-
հուրդս չարին, զտէր աղաչեսցուք:
Վասն պարգեւելոյ մեզ առողջ խոր-
հուրդս և առաքինի վարս, զտէր ա:
Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ
ամենազօր աջոյն իւրոյ, զտէր աղա:
Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն
վաղվաղակի ընդ ոտիւք մերովք,
զտէր աղաչեսցուք:
Վասն հոգւոցն: Եւ եւս միաբան:
Զանձինս մեր: Ողորմեաց մեզ:

Digitized by Google

ՔԱՐՈԶ բձ. դձ.

Վասն գտանելոյ մեզ զշնորհս և զո-
ղորմութիւն 'ի բարերար տեառնէ
մերմէ, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն փրկելոյ զմեզ 'ի զրպարտու-
թենէ մարդկան՝ եւ յորոգայթից
սատանայի, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն ամենայն անձանց քրիստոնէ-
ից, և տանց հաւատացելոց զտէր ա։
Վասն որք 'ի լերինս յայրս և 'ի փա-
պարս բնակեալ են սուրբ հարքն
մեր, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն որք սաղմոսիւք եւ օրհնու-
թեամբ կատարեն զամենայն ժամա-
նակս կենաց իւրեանց, զտէր աղա։
Վասն հոգւոցն։ Եւ ես միաբան։
Զանձինս մեր։ Ողորմեա մեզ։

Աղօթք ըստ ձայնի աւուրն։ Թագաւոր յաւիտեան, կամ Ալէլուք։ Մաղթանք ըստ ձայնին։

Digitized by Google

ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

Օրհնեալ տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն։
Հայր մեր որ յերկինս։

Լցաք առաւօտու ողորմութեամբ քով, ցնծացաք և ուրախ եղաք զամենայն աւուրս կենաց մերոց։

Ուրախ եղաք փոխանակ աւուրցն՝ յորս խոնարհ արարեր զմեզ, և ամացն՝ յորս տեսաք զչարչարանս։

Հայեա՛ տէր ՚ի ծառայս քո՝ եւ ՚ի գործս ձեռաց քոց, և առաջնորդեա՛ որդւոց նոցա. եղիցի լոյս տեառն աստուծոյ ՚ի վերայ մեր։

Զգործս ձեռաց մերոց ուղիղ արա՛ ՚ի մեզ տէր. և զգործս ձեռաց մերոց յաջողեա՛ մեզ։

Փառք հօր և որդւոյ և։

Digitized by Google

Այժմ և միշտ և յաւի։
Եւ եւս խաղաղութեան զտէր աղա-
չեսցուք. ընկալ կեցո և ողորմեա։
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ
և Հոգւոյն սրբոյ, այժմ և։

ՓՈԽ

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած հարցն
մերոց. օրհնեալ փառաւորեալ ա-
նուն քո յաւիտեան։
Ցիրաւունս անցուցեր զայս ամենայն
ընդ մեզ. արդար ես դու Տէր, և
ամենայն գործք քո ճշմարիտ են։
Ճանապարհք քո ուղիղ են, և ամե-
նայն դատաստանք քո արդար են։
Դատաստան արդարութեան ածեր
՚ի վերայ մեր ըստ ամենայնի, զոր ինչ
ածեր ՚ի վերայ մեր, եւ քաղաքի
սրբոյ հարցն մերոց Երուսաղէմի։
Արդարութեամբ եւ յիրաւի ածեր
զայս ամենայն ՚ի վերայ մեր՝ վասն
մեղաց մերոց։
Անօրինեցաք՝ եւ յանցեաք ապս-
տամբ լինիլ ՚ի քէն. մեղաք յամե-

Digitized by Google

Նային , եւ պատուիրանաց քոց մեք
ոչ անսացաք ։

Ոչ պահեցաք և ոչ արարաք՝ որպէս
պատուիրեցեր դու մեզ, զի զբա-
րիս գտցուք մեք 'ի քէն ։

Արդ՝ զամենայն զոր արարեր՝ և զոր
ինչ ածեր 'ի վերայ մեր , արդա՛ր
դատաստանաւ արարեր ։

Մատնեցեր զմեզ 'ի ձեռս թշնա-
մեաց մերոց . անօրինաց՝ խստաց՝ և
ապստամբողաց ։

Ի ձեռս թագաւորի անօրինի և չա-
րի քան զամենայն երկիր՝ մատնե-
ցեր զմեզ ։

Եւ արդ՝ ոչ գոյ մեզ ժամ բանալ
զբերանս մեր ։ զի ամօթ և նախա-
տինք եղաք ծառայից քոց և պաշտօ-
նէից ։

Այլ մի՛ մատներ զմեզ իսպառ վասն
անուան քոյ . մի՛ ցրեր զուխտս քո ,
և մի՛ 'ի բացեայ առներ զողորմու-
թիւնս քո 'ի մէնջ ։

Վասն աբրահամու սիրելւոյ քոյ ,
իսահակայ ծառայի քոյ , եւ իս-

րայէլի սրբոյ քոյ ։

Խոստացար նոցա՝ և ասացեր, բազմացուցից զզաւակ ձեր որպէս զաստեղս երկնից բազմութեամբ. եւ որպէս զաւազ առ եզր ծովու ։

Եւ արդ տէր նուաղեցաք մեք քան զամենայն ազգս՝ եւ եմք տառապեալք յամենայն երկրի այսօր՝ վասն մեղաց մերոց ։

Ոչ գոյ 'ի ժամանակի յայսմիկ իշխան՝ մարգարէ եւ առաջնորդ. ոչ ողջակէզք պատարագաց, ոչ խունկք օրինաց, եւ ոչ տեղի պատարագս մատուցանել առաջի քո. և զողորմութիւն գտանել 'ի քէն ։

Այլ անձամբք խոնարհեալք՝ և հոգւով տառապանաց, ընդունելի լիցուք մեք որպէս զողջակէզս խոյոց և զուարակաց, եւ որպէս բիւրաւորս գառանց պարարտաց ։

Այնպէս ընդունելի լիցին պատարագք մեր այսօր առաջի քո, զի կատարեալ գտցուք զկնի քո. զի չիք ամօթ յուսացելոց 'ի քեզ ։

Digitized by Google

Եւ արդ՝ գամք զհետ քո ամենայն սրտիւք մերովք, երկնչիմք 'ի քէն, եւ խնդրեմք զերեսս քո, տէր մի՛
յամօթ առներ զմեզ:

Այլ արա՛ առ մեզ ըստ հեզութեան քում, եւ ըստ բազում ողորմութեան քում. փրկեա՛ զմեզ վասն ըսքանչելեաց քոց տէր. և փառաւո-
րեսցի անուն քո յաւիտեան:

Յամօթ լիցին ամենեքեան, որ չարչարեն զծառայս քո. ամաչեցեալ լիցին բռնութիւնք նոցա, և ամենայն
զօրութիւնք նոցա խորտակեսցին:

Եւ ծանիցեն զի դու ես տէր աստուած միայն, որ փառաւորեալ ես
'ի վերայ ամենայն տիեզերաց:

Օրհնեալ ես դու տէր աստուած հարցն մերոց. գովեալ և առաւել
բարձրացեալ յաւիտեան:

Եւ օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց քոց. գովեալ եւ առաւել
բարձրացեալ յաւիտեան:

Օրհնեալ ես 'ի տաճարի փառաց սրբութեան քո. գովեալ և առա:

Digitized by Google

Օրհնեալ ես 'ի վերայ աթոռոյ ար-
քայութեանդ քո. գովեալ և առա.

Օրհնեալ ես որ նայիս 'ի քրովբէս
և հայիս յանդունդս. գովեալ և ա.

Օրհնեալ ես 'ի վերայ հաստատու-
թեան երկնից. գովեալ և առա.

Օրհնեցէ՛ք ամենայն գործք տեառն
զտէր. օրհնեցէ՛ք և բարձր արարէ՛ք
զնա յաւիտեան.

Օրհնեցէ՛ք երկինք զտէր. օրհնեցէ՛ք
և բարձր արարէ՛ք զնա յաւիտեան.

Օրհնեցէ՛ք հրեշտակք տեառն, եւ
ջուրք որ 'ի վերոյ երկնից զտէր.
օրհնեցէ՛ք և բարձր արա.

Օրհնեցէ՛ք զօրութիւնք տեառն;
արեգակն և լուսին զտէր. օրհ.

Օրհնեցէ՛ք աստեղք երկնից, անձ-
րեւք և ցօղք զտէր. օրհ.

Օրհնեցէ՛ք ամենայն հողմք, հուր
և ջեր զտէր. օրհ.

Օրհնեցէ՛ք ցուրտ և տօթ, ցօղ և
ձիւնաբեր զտէր. օրհ.

Օրհնեցէ՛ք սառն և պայծ, եղեամն
և ձիւն զտէր. օրհ.

Digitized by Google

Օրհնեցէ՛ք տիւք և գիշերք. լոյս և խաւար զՏէր. օրհ.

Օրհնեցէ՛ք ամպք և փայլատակունք և երկիր զՏէր. օրհ.

Օրհնեցէ՛ք լերինք և բլուրք և ամենայն բոյսք երկրի զՏէր. օրհ.

Օրհնեցէ՛ք աղբիւրք ծովք և գետք զՏէր. օրհ.

Օրհնեցէ՛ք կէտք եւ ամենայն կայտառք՝ որ ՚ի ջուրս, եւ թռչունք երկնից զՏէր. օրհ.

Օրհնեցէ՛ք գազանք եւ անասունք, և որդիք մարդկան զՏէր. օրհ.

Օրհնեսցէ՛ Իսրայէլ զՏէր, օրհնեսցէ՛ և բարձր արասցէ՛ զնա յաւիտեան.

Օրհնեցէ՛ք քահանայք զՏէր. օրհնեցէ՛ք և բարձր արարէ՛ք զնա յաւիտեան.

Օրհնեցէ՛ք ծառայք Տեառն զՏէր. օրհնեցէ՛ք և բարձր արա.

Օրհնեցէ՛ք անձինք, և շունչք արդարոց զՏէր. օրհ.

Օրհնեցէ՛ք սուրբք և խոնարհք սրտիւք զՏէր. օրհ.

Digitized by Google

Օրհնեցէ՛ք անանիա ազարիա և միսայէլ զտէր. օրհնեցէ՛ք և բարձր արարէ՛ք զնա յաւիտեան։

Փառք Հօր և։ Այժմ և միշտ։

Մաղթանք, Օրհնեցէ՛ք ամենայն արարածք։ Շարական, Հարցի։

ՔԱՐՈԶ

Եկեալքս ամենեքեան 'ի սուրբ կաթուղիկէ և առաքելական եկեղեցի, աղաչեսցուք զմիածին որդին Աստուծոյ, զտէրն մեր և զփրկիչն Յիսուս Քրիստոս։ Որ էջ փառօք Հօր 'ի մէջ հնոցի, և փրկեաց զերիս մանկունսն 'ի քաղդէացւոց անտի։ Լուսաւոր եւ սուրբ պահեսցէ զմիտս մեր, զի մի՛ երբէք խափիցուք մեք 'ի մեղաց և 'ի ցանկութենէ աշխարհի։ Այլ արժանի՛ եղիցուք պահել զպատուիրանս նորա. առնուլ զպըսակն լուսոյ և կենաց 'ի յանձինս մեր, զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց ճշմարիտն Աստուած Յիսուս Քրիստոս տէր մեր. կեցո՛ և ողորմեա՛։

Մաղթանք, ըստ պատշաճի աւուրն։

Digitized by Google

ՓՈԽ

Մեծացուսցէ անձն իմ զՏէր, եւ ցնծացէ հոգի իմ աստուծով փրկչաւ իմով:

Այց արար 'ի վերայ խոնարհութեան աղախնոյ իւրոյ. այսուհետեւ երանիցեն ինձ ամենայն ազգք:

Արար ընդ իս մեծամեծս հզօրն. և սուրբ է անուն նորա:

Ողորմութիւն արար ազգաց յազգս երկիւղածաց իւրոց. արար զօրութիւն բազկաւ իւրով:

Ցրուեաց զամբարտաւանս 'ի մտաց սրտից, և քակեաց զհզօրս յաթոռոց:

Զխոնարհս բարձրացոյց, զկարօտս ելից բարութեամբ, և զմեծատունս արձակեաց ունայնս:

Պաշտպանեաց իսրայէլի ծառայի իւրոյ յիշելով զողորմութիւն իւր:

Որպէս խօսեցաւ առ հարսն մեր ընդ աբրահամու եւ զաւակի նորա յաւիտեան:

Digitized by Google

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԶԱՔԱՐԻԱՅԻ ՀՕՐՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՄԿՐՏՉԻ

Օրհնեալ տէր աստուած Իսրայէլի, որ յայց ել, եւ արար փրկութիւն ժողովրդեան իւրոյ։

Յարոյց մեզ եղջիւր փրկութեան ՚ի տանէ Դաւթի ծառայի իւրոյ. որպէս խօսեցաւ բերանով սրբոցն՝ որ յաւիտենից մարգարէքն էին։

Փրկութիւն ՚ի թշնամեաց մերոց, եւ ՚ի ձեռաց ամենայն ատելեաց մերոց։

Առնել ողորմութիւն առ հարսն մեր, և յիշել զկտակարանս սրբութեան իւրոյ։

Երդումն զոր երդուաւ Աբրահամու հօր մերոյ՝ տալ մեզ առանց երկիւղի զփրկութիւն ՚ի թշնամեաց մերոց։

Պաշտել զնա սրբութեամբ եւ արդարութեամբ առաջի նորա զամենայն աւուրս կենաց մերոց։

Եւ դու մանուկ մարգարէ բարձ-

Digitized by Google

րելոյն կոչեսջիր. գնացես առաջի
տեառն՝ պատրաստել զճանապարհս
նորա։

Տալ զգիտութիւն փրկութեան ժողովրդեան իւրոյ, 'ի թողութիւն ամենայն մեղաց մերոց։

Վասն գթոյ ողորմութեան տեառն աստուծոյ մերոյ, որով երեւեցաւ մեզ արեգակն 'ի բարձանց՝ լուսաւոր առնել զխաւար մեր։

Ծագել լոյս 'ի վերայ այնոցիկ՝ որ նստէաք 'ի խաւարի եւ 'ի ստուերս մահու, ուղղել զոտս մեր 'ի ճանապարհս խաղաղութեան։

ԱՂՕԹՔ ՍԻՄԷՈՎՆԻ ԾԵՐՈՒՆԻՈՅՆ

Արդ՝ արձակեա՛ զծառայս քո տէր՝ ըստ բանի քում 'ի խաղաղութիւն. զի տեսին աչք իմ զփրկութիւն քո, զոր պատրաստեցեր առաջի ամենայն ժողովրդոց։

Լոյս յայտնեցար հեթանոսաց, եւ փառք ժողովրդեան քում իսրայէլի։

'արական, Մեծացուցէ։

ՔԱՐՈԶ

Սուրբ զաստուածածինն՝ եւ զա-մենայն սուրբս բարեխօս արասցուք առ Հայր 'ի յերկինս, զի կամեցեալ ողորմեսցի՝ և գթացեալ կեցուսցէ զարարածս իւր։ Ամենակալ տէր Աստուած մեր կեցո և ողորմեա։

Աղօթք, Ընկալ տէր։

ՓՈԽ

Ողորմեա՛ ինձ Աստուած ըստ մեծի ողորմութեան քում, ըստ բազում գթութեան քում՝ քաւեա՛ զանօրէ-նութիւնս իմ։

Առաւել լուա՛ զիս յանօրէնութենէ իմմէ. եւ 'ի մեղաց իմոց սուրբ ա-րա՛ զիս։

Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գի-տեմ, և մեղք իմ առաջի իմ են յա-մենայն ժամ։

Քեզ միայն մեղայ տէր. եւ չար ա-ռաջի քո արարի։

Որպէս արդար եղիցիս 'ի բանս քո, և յաղթող 'ի դատել դատս։

Digitized by Google

Անօրէնութեամբ յղացայ, եւ 'ի մեղս ծնաւ զիս մայր իմ։

Դու տէր զճշմարտութիւն սիրեցեր. զանյայտս եւ զծածկեալս իմաստութեամբ քո յայտնեցեր ինձ։

Ցօղեա՛ յիս մշտկաւ եւ սուրբ եղէց, լուա՛ եւ քան զձիւն սպիտակ եղէց։

Լսելի արա՛ ինձ տէր զցնծութիւն եւ զուրախութիւն, եւ ցնծասցեն ոսկերք իմ տառապեալք։

Դարձո՛ զերեսս քո 'ի մեղաց իմոց. եւ զամենայն անօրէնութիւնս իմ քաւեա՛ յինէն։

Սիրտ սուրբ հաստատեա՛ յիս աստուած, եւ հոգի ուղիղ նորոգեա՛ 'ի փորի իմում։

Մի՛ ընկենուր զիս տէր յերեսաց քոց, եւ զհոգի քո սուրբ մի՛ հաներ յինէն։

Տո՛ւր ինձ ցնծութիւն փրկութեան քոյ, եւ հոգւով պետութեան քոյ հաստատեա՛ զիս։

Digitized by Google

Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո, և ամբարիշտք առ քեզ դարձցին։

Փրկեա՛ զիս յարենէ աստուած, աստուած փրկութեան իմոյ. ցնծասցէ լեզու իմ յարդարութեան քում։

Տէր եթէ զշրթունս իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո։

Թէ կամեցեալ էիր պատարագս մատուցանէաք. բայց դու ընդ ողջակէզս իսկ ոչ հաճեցար։

Պատարագ աստուծոյ հոգի խոնարհ, զսիրտ սուրբ եւ զհոգի խոնարհ աստուած ոչ արհամարհէ։

Բարի արա՛ տէր կամօք քովք սիոնի, եւ շինեսցին պարիսպքն երուսաղէմի։

Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարագս արդարութեան. յորժամ ուխտից պատարագս հանցեն ՚ի սեղան քո զուարակս։

Փառք հօր և։ Այժմ և միշտ։

Շարական. Ողորմեա։

ՔԱՐՈԶ

Երկրպագեմք քեզ տէր աստուած մեր՝ անցեալքս ընդ երկարութիւն գիշերիս. և կանխեալքս ՚ի տեղւոջ խոստովանութեան. մատուցանեմք զառաւօտու աղօթս մեր։ Զքեզ տէր օրհնեմք և փառաւորեմք, և զքէն տէր գոհանամք. որ արժանի արարեր զգիշերս խաղաղութեամբ անցուցանել և հասանիլ ՚ի ժամ առաւօտուս։ Արժանաւորեա՛ զմեզ տէր անճառ խոստմանց քոց. զոր խոստացար սիրելեաց քոց Ճշմարիտ Աստուած Յիսուս Քրիստոս տէր մեր. կեցո՛ և ողորմեա՛։ Ողորմեա՛ց մեզ տէր աստուած մեր ըստ մեծի ողորմութեան քում. ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ։

Մաղթանք ըստ պատշաճի աւուրն։

ՓՈԽ

Ալէլուիա Ալէլուիա։

Օրհնեցէ՛ք զտէր յերկնից. օրհնեցէ՛ք զնա ՚ի բարձանց։

Digitized by Google

Օրհնեցէ՛ք զնա ամենայն հրեշտակք
նորա. օրհնեցէ՛ք զնա ամենայն զօ-
րութիւնք նորա։

Օրհնեցէ՛ք զնա արեգակն և լուսին.
օրհնեցէ՛ք զնա ամենայն աստեղք
և լոյսք։

Օրհնեցէ՛ք զնա երկինք երկնից. եւ
ջուրք որ 'ի վերոյ քան զերկինս,
օրհնեցէ՛ք զանուն տեառն։

Զի նա ասաց՝ և եղեն, հրամայեաց՝
և հաստատեցան։

Կացոյց զնոսա յաւիտեանս յաւի-
տենից. սահման եդ. և ոչ անցանեն։

Օրհնեցէ՛ք զտէր յերկրէ՝ վիշապք
և ամենայն խորք։

Հուր և կարկուտ, ձիւն և սառն,
հողմ եւ մրրիկ, որք առնէք զբան
նորա։

Լերինք և ամենայն բարձունք, ծառք
պտղաբերք և ամենայն մայրք։

Գազանք եւ ամենայն անասունք,
սողունք եւ ամենայն թռչունք
թեւաւորք։

Թագաւորք երկրի և զօրք իւրեանց

Digitized by Google

իշխանք եւ ամենայն դատաւորք
երկրի։

Երիտասարդք եւ կուսանք. ծերք և
տղայք՝ օրհնեսցե՛ն զանուն տեառն։

Բարձրացաւ անուն նորա միայն.
խոստովանութիւն նմա յերկինս և
յերկրի։

Բարձր առնէ տէր զեղջիւր ժողո-
վրդեան իւրոյ. օրհնութիւն նմա
յամենայն սրբոց նորա. յորդւոցն
իսրայէլի ժողովրդեան՝ որ մերձ է առ
տէր։

Օրհնեսցե՛ք զտէր յօրհնութիւն ՚ի
նոր, օրհնութիւն նմա յեկեղեցիս
սրբոց։

Ուրախ եղիցի իսրայէլ յարարիչ իւր.
որդիք սիոնի ցնծասցեն ՚ի թագա-
ւորն իւրեանց։

Օրհնեսցեն զանուն նորա օրհնու-
թեամբ, սաղմոսիւք եւ օրհնու-
թեամբ սաղմոս երգեսցեն նմա։

աճի տէր ընդ ժողովուրդ իւր
ուրբ, եւ բարձր առնէ զհեզս ՚ի
փրկութեան։

Digitized by Google

Պարծեսցին սուրբքն փառօք, եւ ցնծասցեն ՚ի հանգիստ իւրեանց, եւ բարձր արասցեն զաստուած բերանօք իւրեանց։

Սուր երկսայրի եւ ՚ի ձեռս նոցա. առնուլ զհատուցումն ՚ի հեթանոսաց, ՚ի յանդիմանութիւն ամենայն ժողովրդոց։

Ի կապել զթագաւորս նոցա կապանօք, զզօրավարս նոցա ձեռնակապօք երկաթեօք։

Առնել նոցա դատաստանս ըստ գրոց. եւ փառք այս են ամենայն սրբոց նորա։

Օրհնեցէ՛ք զաստուած ՚ի սրբութեան նորա, օրհնեցէ՛ք զնա ՚ի հաստատութեան ՚ի զօրութեան նորա։

Օրհնեցէ՛ք զնա ՚ի զօրութեան նորա, օրհնեցէ՛ք զնա ՚ի բազում մեծութեան նորա։

Օրհնեցէ՛ք զնա ՚ի ձայն օրհնութեան, օրհնեցէ՛ք զնա սաղմոսիւք և օրհնութեամբ։

Օրհնեցէ՛ք զնա ցնծութեամբ, զօ-

Digitized by Google

վեցէ՛ք զնա ուրախութեամբ ։
Օրհնեցէ՛ք զնա ՚ի բանս քաղցր. գո-
վեցէ՛ք զնա ՚ի բարբառ լեզուի ։
Օրհնեցէ՛ք զնա ՚ի ձայն գոհութեան.
ամենայն հոգիք օրհնեցէ՛ք զտէր ։
Փառք Հօր և ։ Այժմ և միշտ և ։

Շարական, Տէր յերկնից ։

Փառք ՚ի բարձունս Աստուծոյ. և յերկիր խաղաղութիւն, ՚ի մարդիկ հաճութիւն ։ Եւ օրհնութիւն քեզ ՚ի բարձունս, օրհնեալ ես տէր Աստուած մեր. օրհնեմք զքեզ եւ գովեմք զքեզ ։ Խոստովանիմք տէր զքեզ եւ երկիրպագանեմք քեզ. փառաւորեմք զքեզ. գոհանամք տէր զքէն վասն մեծի փառաց քոյ ։ Տէր Թագաւոր սուրբդ երկնային. Աստուած և Հայր ամենակալ ։ Տէր և Որդի Հօր միածին Յիսուս Քրիստոս և սուրբ Որդի ։ Տէր Աստուած գառն Աստուծոյ և Որդի Հօր. որ առեր զմերս ՚ի կուսէն ։ Ողորմեցար, բարձեր զմեղս աշխարհի. և արդ ընկալ

զաղաչանս մեր։ Սուրբ որ նստիս ընդ աջմէ Հօր՝ ողորմեաց մեզ։ Զի դու միայն սուրբ, դու միայն բարձրեալ ես, դու միայն տէր մեր Յիսուս Քրիստոս։ Տէր և Հոգիդ սուրբ՝ որ 'ի փառս Աստուած ընդ Հօր. ամէն։

Եւ յամենայն ժամ օրհնեմք ըզքեզ. տէր և գովեմք զանուն սուրբ քո յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից։ Արժանի արա տէր զօրս զայս խաղաղութեամբ, եւ առանց մեղաց պահել զմեզ։ Օրհնեալ ես տէր Աստուած հարցն մերոց. գովեալ եւ փառաւորեալ է անուն սուրբ քո յաւիտեանս. ամէն։ Օրհնեալ Տէր՝ ուսո՛ ինձ զարդարութիւնս քո. (Երիցս կրկնեա՛)։ Տէր ապաւէն եղեր մեր յազգէ յազգ։ Ես աղաչեմ Տէր ողորմեա՛ ինձ և բժշկեա՛ զանձն իմ. եւ մեղայ քեզ։ Ցոյց մեզ Տէր զողորմութիւնս քո. և զփրկութիւնս քո տուր մեզ։ Տէր ողորմութիւն

քո յաւիտեան . գգործս ձեռաց
քոց մի՛ անտես առներ : Տէր իմ ըղ-
քեզ ապաւէն ինձ արարի . ուսո ինձ
առնել զկամս քո՝ զի դու ես Աս-
տուած իմ : Ի քէն է Տէր աղբիւր
կենդանութեան . եւ լուսով երե-
սաց քոց տեսանեմք զլոյս : Ծագեա
զողորմութիւնս քո՝ որք ճանաչեն
զքեզ Տէր :

Մաղթանք , Փառք պատիւ : Երգ :

ՔԱՐՈԶ ԿԻՒՐԱԿԷԻՑ ԵՒ ՑԻՆԱՆՑ

Ասասցուք ամենեքեան միաբանու-
թեամբ . տէր ողորմեա՛ :

Վասն խաղաղութեան ամենայն աշ-
խարհի՝ և հաստատութեան սրբոյ
եկեղեցւոյ . զտէր աղաչեսցուք :

Վասն ամենայն սուրբ և ուղղափառ
եպիսկոպոսաց . զտէր աղա :

Վասն հայրապետին մերոյ տեառն
(այս անուն) կենաց՝ եւ փրկութեան
հոգւոյ նորին , զտէր աղա :

Վասն վարդապետաց՝ քահանայից՝
սարկաւագաց՝ դպրաց , և ամենայն

Digitized by Google

ուխտի մանկանց եկեղեցւոյ. զՏէր
աղա։

Վասն բարեպաշտ Թագաւորաց եւ աստուածասէր իշխանաց՝ զօրավարաց և զօրաց նոցին. զՏէր աղա։

Վասն զի տէրն ամենակալ հնազանդեցուսցէ առաջի նոցա զամենայն պատերազմունս թշնամեաց. զՏէր աղա։

Յաղագս հարց եւ եղբարցն մերոց՝ որք 'ի գերութեան են եւ 'ի չար ծառայութեան. զՏէր աղա։

Յաղագս ճանապարհորդաց եւ նաւորդաց՝ խաղաղութեամբ հասանել 'ի նաւահանգիստ բարութեան. զՏէր աղա։

Յաղագս հիւանդաց եւ ամենայն վշտացելոց՝ փութապէս առողջութեան. զՏէր աղա։

Յաղագս բարեխառնութեան օդոց՝ անձրևաց քաղցրութեան, և պտղոց առատութեան. զՏէր աղա։

Յաղագս ուխտաւորաց եւ պտղաբերից 'ի սուրբ եկեղեցի աստու-

Digitized by Google

ծոյ. զՏէր աղաչեսցուք։

Եւ յաղագս այնոցիկ, որք մատնեալք են 'ի ձեռս անօրինաց վասն անուանն Քրիստոսի. զՏէր աղա։

Յաղագս հոգւոցն հանգուցելոց, որք ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով 'ի քրիստոս ննջեցին. զՏէր աղա։

Յաղագս փրկելոյ զմեզ տեառն աստուծոյ՝ յերեւելի և յաներեւոյթ թշնամւոյն. զՏէր աղա։

Մաղթանք, Տէրողորմեա ասենք։

ՔԱՐՈԶ

Յիշեսջիք եւ զամենայն սուրբս եւ նոքօք զՏէր աղաչեսցուք։

Զառաւօտս լուսոյ եւ զառաջիկայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանել՝ հաւատով 'ի տեառնէ խնդրեսցուք։

Զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան անձանց մերոց 'ի տեառնէ։

Զքաւութիւն եւ զթողութիւն յանցանաց մերոց 'ի տեառնէ։

Զսրբոյ խաչին մեծ և կարող զօրութիւնն յօգնութիւն անձանց մե.

Digitized by Google

Եւ եւս միաբան. Զանձինս մեր եւ
զմիմեանս. Ողորմեաց մեզ։

ՔԱՐՈԶ ԱՌԱՔԵԼՈՑ ԵՒ ՄԱՐԳԱՐԷԻՑ

Աստուած մեծ հզօր և փառաւորեալ. լուսաւորիչ սրբոց՝ եւ ՚ի սուրբս հանգուցեալ. զճգնութիւն սրբոց առաքելոցն բարեխօս ունիմք առ քեզ. աղաչեմք։

Լուր տէր և ողորմեա։

Որ անդադար օրհնաբանիս ՚ի դասուց հրեղինաց երկնաւոր զուարթնոյն. արժանաւորեա զմեզ ուղիղ փառաւորութեամբ ընդ սուրբս քո երկրպագել մեծի և ահաւոր տէրութեանդ քոյ. աղա։

Օրհնեմք զքեզ միաբան սիրով ՚ի յիշատակս վկայից քոց. որք հետեւողք եղեն լուսազարդ ճանապարհաց քոց տէր. որ վասն մեր յանձն առեր զչարչարանս խաչի և մահու. աղաչեմք։

Կատարիչք հաճոյից կամաց սա-

տուածութեանդ քո. զանձինս իւրեանց պատարագեցին 'ի վկայութիւն ճշմարիտ սիրոյ քոյ. և բուրեցին զհոտ անուշից տէրութեանդ քոյ. աղաչեմք։

Սրբեցին զանձինս իւրեանց տաճար անուանդ քում սրբոյ. մաքրեալք զմիտս՝ եւ զխորհուրդս իւրեանց երկիւղիւդ քով սրբով, եւ դասակիցք եղեն հրեղինաց երկնաւոր զուարթնոցն. աղաչեմք։

Բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ աստուածածնին, և յովհաննու կարապետին. սրբոյն ստեփաննոսի նախավկային. եւ սրբոց առաքելոց մարգարէից և մարտիրոսաց. և սըրբոյն Գրիգորի մերոյ լուսաւորչին։ Բարեխօսութեամբ եւ աղօթիւք սրբոցն (այս անուն) որոց այսօր է յիշատակ։ Եւ ամենայն սրբոց քոց տէր՝ որք միացան 'ի սէր աստուածութեանդ քո՝ յիշեա զհոգիս ննջեցելոց մերոց, և այց արա 'ի քում գալստեանդ աղաչեմք։

Digitized by Google

Եւ ևս առաւել զյորդորումն սի-
րոյ, և զգործս բարեաց պարգևել
մեզ խնդրեմք։

Զանձինս մեր։ Ողորմեաց մեզ։

ՔԱՐՈԶ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ ՈՐ ԵՒ ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՑ

Առաջնորդք եղեն մեզ ուղիղ գը-նացիւք ՚ի չաւիղս արքայութեան երկնից. մեծապայծառ ջահիւ՝ հաւատով և սիրովն իւրեանց, ծագե-ցին զլոյս աստուածգիտութեան ՚ի սիրտս մեր. աղաչեմք։

Պահպանութեամբ խորհրդոց բանից և գործոց մերոց. սրբութեամբ փա-ռաւորել զամենասուրբ զերրորդու-թիւնն, զՀայր և զՈրդի և զՍուրբ Հո-գին յաւիտեանս ամէն. աղաչեմք։

Աղաչանօք սրբոց արեամբ նահատա-կեալ վկայից տէր, որք զանձինս իւրեանց տաճար մաքրեցին հոգւոյդ քում սրբոյ. պարգևեա՛ յերկրի մե-րում զքաղցրախառն օդ. և զզուար-ճալի զբոյս. առ ՚ի լցումն լինել ամե-նայն հարկաւոր պիտոյից մերոց. աղա։

Digitized by Google

Բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ աս-տուածածնին . և այլն։

ՔԱՐՈԶ՝ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ, ԵՒ ՃԳՆԱՒՈՐԱՑ

Զճգնութիւն սրբոց մարտիրոսացն բարեխօս ունիմք առ բարերար որ-դիդ աստուծոյ. զի շնորհեսցես աշ-խարհի զանշարժ զխաղաղութիւն. և պահեսցես հաստատուն սուրբ զեկեղեցի, հաստատեալ 'ի վերայ հիման առաքելոց եւ մարգարէից. աղաչեմք։

Զճգնութիւն սրբոց մարտիրոսացն բարեխօս ունիմք առ բարերար որ-դիդ աստուծոյ. զի խաղաղասցին խռովութիւնք. դադարեսցին յար-ձակմունք թշնամեաց. տնկեսցի սէր և արդարութիւն 'ի յերկրի. աղա։

Աղաչանօք սրբոց մարտիրոսացն տէր, որք ճգնեցան վասն անուանդ քում սրբոյ, նայեա՛ց յերկրպագութիւն ժողովելոցս. եւ շնորհեա՛ մեղաց զթողութիւն, և հան մեզ և բա-ժին ընդ սուրբս ամենայն. աղա։

Digitized by Google

Աղաչանօք սրբոյ արեամբ նահատա-կեալ վկայիցն տէր, որք զանձինս իւրեանց տաճար մաքրեցին հոգւոյդ քում սրբոյ. պարգեւեա՛ յերկրի մե-րում զքաղցրախառն օդ. և զդուար-ճալի զգոյս. առ 'ի լցումն լինիլ ամե-նայն հարկաւոր պիտոյից մերոց. աղա-Բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ աս-տուածածնին. և այլն.

ՔԱՐՈԶ՝ ԾՆՆԴԵԱՆ ԱՒԵՏԵԱՑ ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՆ ԵՒ ՏԵԱՌՆԸՆԴԱՌԱՋԻՆ

Մայր սուրբ սքանչելի լուսոյն. որ զաստուածն ամենայն յաւիտեանց յորովայնի քում կրեցեր, և ցնծու-թիւն աշխարհի ծնար զբանն աս-տուած. աղաչեմք.

Մայր սուրբ բարեխօսեա.

Աղաչեա վասն մեր զառ 'ի քէն ըղ-մարմնացեալն աստուած, որ խոնար-հեցաւ 'ի հայրական ծոցոյ. էառ մար-մին ըստ մարդկային բնութեանս առնել խաղաղութիւն յերկինս և յերկրի. աղաչեմք.

Digitized by Google

Աղաչեմա։ Ներել մեզ անտես առ-
նել զյանցանս մեր. և տալ օգնա-
կանութիւն ընդդիմակաց լինիլ հա-
կառակամարտիցն 'ի պատերազմի.
աղաչեմք։

Աղաչեմա։ Զի լռեսցին պատերազ-
մունք. դադարեսցին յարձակմունք
թշնամեաց. տնկեսցի սէր և արդա-
րութիւն 'ի յերկրի. աղաչեմք։

Աղաչեմա։ Աճեցուցանել յերկրի մե-
րում զքաղցր բղխումն աղբերաց.
զառատ պտղաբերութիւն բուսոց
և տնկոց, առ 'ի զուարճալի լինիլ
ամենայն հարկաւոր պիտոյից մե-
րոց. աղաչեմք։

Աղաչեմա։ Զի միաբանեսցէ զեկեղե-
ցի իւր սուրբ. չինեալ 'ի վերայ հի-
ման առաքելոց և մարգարէից. պա-
հել անարատ մինչեւ յօր երեւելոյ
գալստեան իւրոյ. աղաչեմք։

Աղաչեմա՛ վասն մեր սրբուհի զմիա-
ծին քո զորդին. և վասն հոգւոյն
հանգուցելոց՝ ընդունիլ յարքայու-
թիւնն երկնից. և տալ մասն և բա-

Digitized by Google

ժին ընդ սուրբս ամենայն · աղա ։

Յիշեա տէր և ողորմեա ։

Եւ եւս առաւել զյորդորումն սիրոյ, և զգործս բարեաց պարգեւել մեզ խնդրեմք ։

Տուր մեզ տէր աստուած ։

Զանձինս մեր և զմիմեանս տեառն աստուծոյ ամենակալին յանձն ա ։

Քեզ տեառնդ յանձն եղիցուք ։

Ողորմեաց մեզ տէր աստուած մեր ։

Տէր ողորմեա՛ · տէր ողորմեա՛ · լո՛ւր տէր և ողորմեա ։

ՔԱՐՈԶ՝ ՊԱՀՈՑ

Փառաւորեսցուք զամենակալն աստուած զհայր տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, գոհանալով զնմանէ՝ որ պահեաց զմեզ խաղաղութեամբ 'ի գիշերիս յայսմիկ ։ Եւ առաջնորդեաց մեզ 'ի խաւարէ 'ի լոյս · 'ի մահուանէ 'ի կեանս · յապականութենէ յանապականութիւն · յանգիտութենէ 'ի գիտութիւն ճշմար-

Digitized by Google

տուԹեան իւրոյ։ Աղաչեսցուք եւ խնդրեսցուք 'ի Նմանէ, զի զերկարութիւն տուընջեանս խաղաղութեամբ և ամենայն մտադիւր զուարթութեամբ արասցէ անցուցանել 'ի մէնջ։ Եւ պարսպեալ պահեսցէ զժողովուրդս իւր աստուածային զօրութեամբն. որ 'ի վերայ ամենայնի բարերարութեամբն իւրով իշխանութիւն ունի։ Ամենակալ տէր աստուած մեր, կեցո՛ և ողորմեա։

Զառաւօտս լուսոյ և զառաջակայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանել՝ հաւատով 'ի տեառնէ խնդրեսցուք։

Զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան անձանց մերոց. 'ի տեառնէ։

Զքաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց մերոց. 'ի տեառնէ խնդ։

Զսրբոյ խաչին մեծ և կարող զօրութիւնն յօգնութիւն անձանց մե։

Եւ ևս միաբան վասն Ճշմարիտ և։

Զանձինս մեր և։ Ողորմեայ մեզ։

Աղօթք, Գոհանամք։ Սուրբ աստուած։ Մաղթանք, 'ընկեր ըներ։

Digitized by Google

ՔԱՐՈԶ

Եւ եւս խաղաղութեան զտէր աղա։

Վասն լսելի լինելոյ տեառն աստուծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց՝ բարեխօսութեամբ սուրբ աստուածածնին. և իջանելոյ 'ի վերայ մեր ողորմութեան եւ գթութեան տեառն աստուծոյ։ Ամենակալ տէր աստուած մեր, կեցո՛ և ողորմեա։

Օրհնութիւն և փառք հօր։

ՓՈԽ

Օրհնեցէ՛ք մանկունք զտէր. և օրհնեցէ՛ք զանուն տեառն.

Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ, յայսմ հետէ մինչեւ յաւիտեան։

Յարեւելից մինչեւ 'ի մուտս արեւու՝ օրհնեալ է անուն տեառն։

Բարձր է 'ի վերայ ամենայն ազգաց տէր, և յերկինս են փառք նորա։

Ո՛վ է որպէս տէր աստուած մեր 'ի բարձունս բնակեալ, եւ զխոնարհս տեսանէ յերկինս և յերկրի։

Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ, եւ

բարձր առնէ զտառապեալս յաղ-
բեւաց։

Նստուցանէ զնոսա իշխանս՝ ընդ իշ-
խանս ժողովրդեան իւրոյ։

Բնակեցուցանէ զամուլն ՚ի տան ու-
րախամիտ, որպէս մայր որդւովք
բերկրեալ։

Փառք Հօր և։ Այժմ և միշտ։

Տարական, Մանկունք։

ՔԱՐՈԶ

Վասն խաղաղութեան ամենայն աշխարհի, և հաստատութեան սրբոց եկեղեցեաց զտէր աղաչեսցուք։ Ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ։

Աղօթք. Սուրբ ես տէր աստուած մեր։

ՓՈԽ Ի ՏՕՆԻ ՍՐԲՈՑ

Սիրեցի՝ զի լուիցէ տէր զձայն աղօ-
թից իմոց. զի խոնարհեցոյց զունկն
իւր առ իս, և ես յաւուրս իմ կար-
դացի առ նա։

Շրջեցան զինեւ երկունք մահու.
և վիշտք դժոխոց գտին զիս։

Digitized by Google

Զնեղութիւն և զանձկութիւն գտի,
և զանուն տեառն կարդացի։

Ո՛վ տէր՝ փրկեա՛ զանձն իմ. ողորմած
աստուած մեր ողորմի՝ եւ պահէ
զտղայս տէր։

Ես խոնարհ եղէ՝ և տէր կեցոյց զիս.
դա՛րձ անձն իմ ’ի հանգիստ քո, զի
տէր օգնեաց քեզ։

Փրկեաց զանձն իմ ’ի մահուանէ,
զաչս իմ յարտասուաց, եւ զոտս
իմ ’ի գայթակղութենէ, հաճոյ ե-
ղէց առաջի տեառն յերկրին կեն-
դանեաց։

Հաւատացի զոր և խօսեցայ. և ես
խոնարհ եղէ յոյժ։

Ես ասացի ’ի զարմանալ իմում, թէ
ամենայն մարդ սուտ է։

Զի՞նչ տաց տրիտուր տեառն ընդ
ամենայնի՝ զոր և ետ ինձ։

Զբաժակ փրկութեան ընկալայց, և
զանուն տեառն կարդացից։

Զաղօթս իմ տեառն տաց՝ առաջի
ամենայն ժողովրդեան նորա։

Պատուական է առաջի տեառն մահ

Digitized by Google

սրբոց իւրոց. ո՛ տէր ես ծառայ քո եմ, ծառայ եւ որդի աղախնոյ քոյ։ Հատեր զկապանս իմ. քեզ մատուցից պատարագ օրհնութեան, եւ զանուն տեառն կարդացից։

Զաղօթս իմ տեառն տաց առաջի ամենայն ժողովրդեան նորա. 'ի գաւիթս տան տեառն, եւ 'ի մէջ քո երուսաղէմ։

Օրհնեցէ՛ք զտէր ամենայն ազինք. գովեցէ՛ք զնա ամենայն ժողովուրդք։ Զօրացի ողորմութիւն նորա 'ի վերայ մեր եւ ճշմարտութիւն տեառն մնայ յաւիտեան։

Աստուած յանուան քում կեցո՛ զիս, եւ 'ի զօրութեան քում իրաւարա՛ ինձ։

Աստուած լո՛ւր աղօթից իմոց. ունկըն դիր բանից բերանոյ իմոյ։

Օտարք յարեան 'ի վերայ իմ, եւ հզօրք խնդրեցին զանձն իմ, եւ ոչ համարեցան զքեզ աստուած առաջի իւրեանց։

Ահա աստուած օգնական իմ. եւ

Digitized by Google

տէր ընդունող հոգւոյ իմոյ։

Ի դարձուցանել զչարն 'ի թշնամիս իմ, ճշմարտութեամբ քով սատակեա՛ զնոսա։

Ես կամօք իմովք պատարագս մատուցից քեզ. եւ խոստովան եղէց անուան քում տէր, զի բարի է։

Յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեցեր զիս. և 'ի թշնամիսն իմ ետես ակն իմ։

Տո՛ւր զօրութիւն ծառայի քոյ. կեցո՛ զորդի աղախնոյ քոյ. եւ արա՛ առ իս նշան բարութեան։

Տեսցեն ատելիք իմ եւ ամաչեսցեն. զի դու տէր օգնեցեր ինձ, և մխիթարեցեր զիս։

Փառք Հօր և։ Այժմ և միշտ և։

Երգ, Արարչական։ Մաղթանք, Քրիստոս աստուած մեր։

ՓՈԽ ՑԱԽՈՒՐՍ ՊԱՀՈՑ

Բանից իմոց ունկնդի՛ր տէր, եւ 'ի մի՛տ առ զաղաղակ իմ։

Նայեա՛ 'ի ձայն աղօթից իմոց, թագաւոր իմ և աստուած իմ։

Digitized by Google

Ես զքեզ աղաչեմ տէր. ընդ առա-
ւօտս լուիցես ձայնի իմում. ընդ
առաւօտս պատրաստ եղէց, յանդի-
ման լինիլ առ քեզ:

Ո՛չ եթէ դու աստուած կամիս զա-
նօրէնութիւն. եւ ոչ բնակին առ
քեզ չարք, և անօրէնք մի՛ բնակես-
ցին առաջի աչաց քոց:

Ատեցեր զայնոսիկ, որք գործեն զա-
նօրէնութիւն. կորուսանես զամե-
նեսեան որք խօսին զսուտ:

Զայր արիւնահեղ եւ զնենգաւոր
պիղծ առնես դու տէր. այլ ես ըստ
բազում ողորմութեան քում մտից
'ի տուն քո, և երկիրպագից 'ի տա-
ճար սուրբ քո երկիւղիւ քո:

Տէր առաջնորդեա՛ ինձ յարդարու-
թեան քում. վասն թշնամեաց ի-
մոց՝ ուղիղ արա՛ առաջի իմ զճանա-
պարհս քո:

Զի ոչ գոյ 'ի բերանս նոցա ճշմար-
տութիւն. եւ սիրտք նոցա նան-
րեալք են:

Որպէս գերեզմանք բաց են կոկորդք

Digitized by Google

նոցա. և լեզուօք իւրեանց նենգաւորք եղեն։

Դատեա՛ զնոսա աստուած՝ զի անկցին 'ի խորհրդոց սրտից իւրեանց. ըստ բազում ամբարշտութեան նոցա մերժեա՛ զնոսա, զի դառնացուցին զքեզ։

Ուրախ լիցին ամենեքեան՝ որք յուսացեալ են 'ի քեզ. յաւիտեան ցնծասցեն. և բնակեսցիս դու 'ի նոսա։

Պարծեսցին 'ի քեզ սիրելիք անուան քոյ, զի օրհնեսցես դու զարդարն. տէր որպէս զինու հաճութեամբ քով պսակեցեր զնոսա։

Լցաք առաւօտու ողորմութեամբ քով. ցնծացաք և ուրախ եղաք զամենայն աւուրս կենաց մերոց։

Ուրա՛խ եղաք փոխանակ աւուրցն՝ յորս խոնարհ արարեր զմեզ, և ամացն՝ յորս տեսաք զչարչարանս։

Հայեա՛ տէր 'ի ծառայս քո և 'ի գործս ձեռաց քոց, և առաջնորդեա՛ որդւոց նոցա. եղիցի լոյս տեառն աստուծոյ 'ի վերայ մեր։

Digitized by Google

Զգործս ձեռաց մերոց ուղիղ արա՛ 'ի մեզ տէր. և զգործս ձեռաց մերոց յաջողեա՛ մեզ։

Ի խորոց կարդացի առ քեզ տէր. տէր, լո՛ւր ձայնի իմում։

Եղիցին ականջք քո 'ի լսել զձայն աղօթից իմոց։

Թէ զանօրէնութիւնս իմ քննես տէր՝ տէր. իսկ ո՞ կարէ կալ առաջի քո. զի 'ի քէն է քաւութիւն։

Վասն անուան քո համբերի տէր. համբերէր անձն իմ բանի քում. յուսացաւ անձն իմ 'ի տէր։

Ի պահէ առաւօտու մինչև յերեկոյ, 'ի պահէ առաւօտու յուսացաւ իսրայէլ 'ի տէր։

Ի տեառնէ է ողորմութիւն բազում. 'ի նմանէ է փրկութիւն, և նա փրկեաց զիսրայէլ յամենայն նեղութեանց նորա։

Լսելի արա՛ ինձ առաւօտու զողորմութիւնս քո. զի ես 'ի քեզ տէր յուսացայ։

Ցո՛յց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնացից,

Digitized by Google

զի առ քեզ տէր համբարձի զանձն իմ։

Փրկեա՛ զիս 'ի թշնամեաց իմոց տէր. զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի։

Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո. զի դու ես աստուած իմ։

Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ 'ի յերկիր ուղիղ։

Վասն անուան քոյ տէր՝ կեցուսցես զիս. արդարութեամբ քով հանցես 'ի նեղութենէ զանձն իմ։

Ողորմութեամբ քով սատակեա՛ զթշնամիս իմ. եւ կորո՛ զամենայն նեղիչս անձին իմոյ. զի ես ծառայ քո եմ։

Աստուած յանուն քում կեցո՛ զիս, և 'ի զօրութեան քում իրաւ արա՛ ինձ։

Աստուած լո՛ւր աղօթից իմոց, ունկն դիր բանից բերանոյ իմոյ։

Օտարք յարեան 'ի վերայ իմ, և հզօրք խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ համարեցան զքեզ Աստուած առաջի իւրեանց։

Digitized by Google

Ահա աստուած օգնական իմ, և տէր
ընդունող հոգւոյ իմոյ։
Ի դարձուցանել զչարն 'ի թշնամիս
իմ, ճշմարտութեամբ քով սատակեա՛
զնոսա։
Ես կամօք իմովք պատարագս մա-
տուցից քեզ. եւ խոստովան եղէց
անուան քում տէր, զի բարի է։
Յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկե-
ցեր զիս. և 'ի թշնամիսն իմ ետես
ակն իմ։
Փառք հօր և։ Այժմ և միշտ։

Երգ, Արարչական։ Մաղթանք, Խաղ. Եղիցի։

ՔԱՐՈԶ ՅԱՒՈՒՐՍ ՊԱՀՈՑ

Աղաչեսցուք զամենակալն աստուած,
զի պահպանեսցէ զժողովուրդս իւր
ընդ հովանեաւ սուրբ եւ պա-
տուական խաչին իւրով 'ի խաղա-
ղութեան։ Ամենակալ տէր աս-
տուած մեր. կեցո՛ և ողորմեա։

'Նղօթք, Օրհնեա Տէր տէր։

Digitized by Google

ՔԱՐՈԶ Ի ՏՕՆԻ ՍՐԲՈՑ

Սուրբ ճգնաւորօքն աղաչեսցուք զտէր, որք զչարսն պարտեցին, նեղութեանցն համբերեցին։ Լուսեղէն եւ երկնային անթառամ պսակայն արժանի եղեն։ Աղօթիւք նոցա եւ բարեխօսութեամբ մեզ ողորմեսցի։ Ամենակալ տէր աստուած մեր. կեցո՛ և ողորմեա։

Աղօթք, Որ ընտրեցեր, կամ՝ Պատկէր։

Յիշեա՛ տէր զպաշտօնեայս քո. ըզծնողսն մեր. զվարդապետս. զեղբարս. զընկերս. զկերակրիչս. զուխտաւորս. զճանապարհորդս. զհանգուցիչս. զվաստակաւորս. զխոստովանողս. զապաշխարողս. զգերիս. զհիւանդս. զնեղեալս. զիշխանս. զչարարարս. զբարերարս. զթշնամիս. զատելիս. եւ որք պատուիրեցին մեզ հաւատով։

Յիշեա՛ տէր և ողորմեա։

Աղօթք, Բարերար և բազումողորմ։

ԱՐԵՒԱԳԱԼԻ
ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

Օրհնեալ տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն։
Հայր մեր որ յերկինս։

Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ յաւիտեան. զի յառաջքան զարեւ է անուն նորա։
Ի նա օրհնեսցին ամենայն ազգք երկրի, եւ ամենայն ազինք երանիցեն նմա։
Օրհնեալ տէր աստուած իսրայէլի որ առնէ սքանչելիս միայն. եւ օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց նորա յաւիտեան. լցցի փառօք նորա ամենայն երկիր. եղիցի եղիցի։
Փառք հօր եւ։ Այժմ եւ միշտ։
Եւ եւս խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք. ընկալ կեցո եւ ողորմեա։
Օրհնութիւն եւ փառք հօր եւ որդւոյ եւ հոգւոյն սրբոյ, այժմ եւ։

Որդ. Արեւագալին.

Digitized by Google

ՔԱՐՈԶ

Յարեւելից մինչեւ 'ի մուտս արե-ւու ընդ ամենայն տեղիս քրիստո-նէութեան, ուր և կարդան զանուն տեառն սրբութեամբ՝ տէր աղօ-թիւք նոցա եւ բարեխօսութեամբ մեզ ողորմեսցի։ Ուխտիւք զաս-տուած աղաչեսցուք, զի նա փրկեսցէ զմեզ 'ի մեղաց և 'ի ցանկութենէ աշխարհի։ Ընկալցի զուխտս և զխըն-դրուածս սրտից մերոց. և արժանի ա-րասցէ զմեզ հաւատոյ և պատուիրա-նաց իւրոց ընդ ամենայն սուրբս իւր։ Ամենակալ տէր աստուած մեր, կե-

ցո́ և ողորմեա։

Զառաւօտս լուսոյ և զառաջակայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանել՝ հա-

ւատով 'ի տեառնէ խնդրեսցուք։

Զհրեշտակ խաղաղութեան պահա-

պան անձանց մերոց. 'ի տեառնէ։

Զքաւութիւն և զթողութիւն յան-

ցանաց մերոց. 'ի տեառնէ խնդ։

Զսրբոյ խաչին մեծ և կարող զօրու-

թիւնն յօգնութիւն անձանց մե։

Digitized by Google

Եւ եւս միաբան. Զանձինս մեր եւ զմիմեանս. Ողորմեաց մեզ.

Աղօթք ; Յարեւելից գնչեւ.

ՓՈԽ

Աղաղակեցէք առ տէր ամենայն երկիր. ծառայեցէք տեառն ուրախութեամբ.

Մտէք առաջի նորա ցնծութեամբ. ծաներուք զի նա է տէր աստուած մեր.

Նա՛ արար զմեզ, եւ ոչ մեք էաք. մեք ժողովուրդք եւ խաշն արօտի նորա.

Մտէ՛ք ընդ դրունս նորա խոստովանութեամբ. եւ օրհնութեամբ 'ի յարկս նորա.

Խոստովան եղերուք տեառն, եւ օրհնեցէ՛ք զանուն նորա.

Քաղցր է տէր, յաւիտեան է ողորմութիւն նորա. ազգէ մինչեւ յազգ է ճշմարտութիւն նորա.

Փառք հօր եւ. Այժմ եւ միշտ.

Որդ, Ճշմարիտ աստուծոյ. Մաղթանք, Աղաչեմք ողորմեա՛ց.

Digitized by Google

ՔԱՐՈԶ

Սուրբ ճգնաւորքն աղաչեսցուք զտէր, որք զչարսն պարտեցին, նեղութեանցն համբերեցին, լուսեղէն և երկնային անթառամ պսակացն արժանի եղեն. աղօթիւք նոցա եւ բարեխօսութեամբ մեզ ողորմեսցի։ Ամենակալ տէր աստուած մեր. կեցո՛ և ողորմեա։

Աղօթք, Սուրբ ես տէր։ Յիշեա՛ տէր զպաշտօնեայս։
Աղօթք, Բարերար և քաղցրաողորմ։

ՓՈԽ

Աստուած աստուած իմ, ես առ քեզ առաւօտ առնեմ. ծարաւեաց առ քեզ հոգի իմ, քանի՛պատիկ եւս և մարմին իմ։

Որպէս երկիր անապատ և անջուր, ուր ո՛չ գոյ ՚ի նմա ճանապարհ։

Այսպէս ՚ի սուրբս երեւեցայց քեզ, տեսանել ինձ զզօրութիւնս քո եւ զփառս քո։

Վասն զի լաւ է ինձ ողորմութիւն

Digitized by Google

քո քան զկեանս իմ. և շրթունք իմ
գովեսցեն զքեզ։

Այսպէս օրհնեցից զքեզ 'ի կեանս
իմ, և յանուն քո համբարձից ըզ-
ձեռս իմ։

Որպէս 'ի ճարպոյ պարարտութենէ
լցցի անձն իմ. շրթամբք ցնծութեան
օրհնեսցէ զքեզ բերան իմ։

Զի թէ յիշէի զքեզ յանկողնի ի-
մում, ընդ առաւօտս կանխեալ խօ-
սէի ընդ քեզ։

Զի եղեր իմ օգնական, 'ի հովանի
թևոց քոց ցնծացայց։

Եկն զկնի քո անձն իմ. եւ զիս ըն-
կալաւ աջ քո. եւ նոքա 'ի նանիր
խնդրեցին զանձն իմ։

Մտցեն 'ի ներքոյ անդնդոց երկրի.
մատնեսցին 'ի ձեռս սրոյ. և բաժինք
աղուեսուց եղիցին։

Թագաւոր յուսացաւ 'ի տէր. գո-
վեսցին ամենեքեան որք երդնուն
նովաւ՝ խցցին բերանք այնոցիկ. որք
խօսէին զանիրաւութիւն։

Լուր, աստուած աղօթից իմոց յա-

Digitized by Google

ղաչել ինձ առ քեզ. յերկիւղէ թշնամւոյն փրկեա՛ զանձն իմ։

Ծածկեսցես զիս ՚ի ժողովոյ չարաց, ՚ի բազմութենէ՝ որք գործեն զանօրէնութիւն։

Որք սրեցին որպէս սուսեր զլեզուս իւրեանց. լարեցին զաղեղունս իւրեանց յիրս դառնութեան։

Ձգել ՚ի գաղտնիս այնոցիկ՝ որք ուղիղ են սրտիւք. յանկարծակի ձգեսցեն ՚ի նոսա, և մի՛ երկիցեն։

Որք զօրացուցին յանձինս իւրեանց զբանս չարութեան. խորհեցան թագուցանել ինձ որոգայթ, և ասացին՝ ոչ տեսանէ զայս տէր։

Քննեցին զանօրէնութիւն, պարտասեցան ՚ի քննել զքննութիւն։

Մատիցէ այր ՚ի խորութիւն սրտի իւրոյ, և բարձր եղիցի աստուած։

Նետք տղայոց եղեն վէրք նոցա. տկարացան ՚ի նոսա լեզուք նոցա, և խռովեցան ամենեքեան որք հայէին ընդ նոսա։

Երկեաւ ամենայն մարդ ՚ի պատմե

Digitized by Google

զգործս աստուծոյ, եւ զարարածս
նորա 'ի միտ առին։

Ուրախ եղիցի արդար 'ի տէր, եւ յուսասցի 'ի նա. նովաւ գովեսցին ամենեքեան, որք ուղիղ են սրտիւք։

Փառք հօր և։ Այժմ և միշտ։

Երգ, Լոյս, որպէս լուսոյ։ Մաղթանք, Լուսաւոր տօն։

ՔԱՐՈԶ

Եւ եւս խաղաղութեան զտէր աղաչ։

Փառաւորեսցուք զամենակալն աստուած՝ որ ծագեաց զլոյս առաւօտու յարարածս իւր. ծագեսցէ և այժմ զառատ ողորմութիւն իւր 'ի վերայ փառաբանչաց անուան իւրոյ։ Ամենակալ տէր աստուած մեր, կեցո՛ և ողորմեա։

Աղօթք, Զառաւօտու աղօթն։

ՓՈԽ

Տէր հովուեսցէ զիս. եւ ինձ ինչ
ոչ պակասեսցի։

Ի վայրի դալարւոջ՝ անդ բնակեցոյց
իս. և առ ջուրս հանգստեան սը-
նոյց զիս։

արձոյց զանձն իմ առ իս, և առաջ-

Digitized by Google

Նորդեաց ինձ 'ի ճանապարհս արդա-
րութեան վասն անուան իւ րոյ ։
Թէպէտ և գնայցից ես 'ի մէջ ստուե-
րաց մահու , ոչ երկեայց 'ի չարէ ,
զի դու տէր ընդ իս ես ։
Ցուպ քո և գաւազան՝ նոքա մխի-
թարեսցեն զիս ։
Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսե-
ղան՝ ակն յանդիման նեղչաց իմոց ։
Օծեր իւղով զգլուխ իմ ․ բաժակ քո
որպէս անապակ արբեցոյց զիս ։
Ողորմութիւն քո տէր զհետ իմ
եկեսցէ՝ զամենայն աւուրս կենաց
իմոց ․ բնակիլ ինձ 'ի տան տեառն
ընդ երկայն աւուրս ։
Ցո՛յց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնացից
զի առ քեզ տէր համբարձի զանձն
իմ ։
Փրկեա՛ զիս 'ի թշնամեաց իմոց տէր՝
զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի ։
Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո ․ զի դու
ես աստուած իմ ։
Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ
'ի յերկիր ուղիղ ։

Digitized by Google

Վասն անուան քոյ Տէր՝ կեցուսցես
զիս. արդարութեամբ քով հանցես
'ի նեղութենէ զանձն իմ։

Ողորմութեամբ քով սատակեա՛ զթշ-
նամիս իմ. և կորո՛ զամենայն նե-
ղիչս անձին իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ։

Աստուած մեր ապաւէն եւ զօրու-
թիւն. օգնական 'ի վերայ նեղու-
թեանց, որք գտին զմեզ յոյժ.

Վասն այսորիկ ոչ երկիցուք մեք 'ի
խռովիլ երկրի. 'ի փոփոխիլ լերանց
'ի սիրտ ծովու։

Գոչեցին և խռովեցան ջուրք նոցա.
խռովեցան լերինք 'ի զօրութենէ
նորա։

Գնացք գետոց ուրախ առնեն զքա-
ղաքն Աստուծոյ. եւ սուրբ արար
զյարկս իւր բարձրեալն։

Աստուած 'ի մէջ նոցա, և նոքա մի՛
սասանեսցին. օգնեսցէ նոցա Աս-
տուած 'ի վաղորդենէ մինչեւ 'ի վա-
ղորդեան։

Խռովեցան հեթանոսք, եւ խոնար-
հեցան թագաւորութիւնք. ետ

Digitized by Google

զձայն իւր բարձրեալն՝ եւ խռովե-
ցաւ երկիր։

Տէր զօրութեանց ընդ մեզ, ընդու-
նելի է մեր աստուած յակոբայ։

Եկա՛յք և տեսէք զգործս աստուծոյ,
որ արար զնշանս եւ զարուեստս 'ի
վերայ երկրի։

Եհար զպատերազմ 'ի ծագաց մին-
չեւ 'ի ծագս երկրի. զաղեղունս
փշրեաց, զզէնս խորտակեաց, եւ
զասպարս այրեաց հրով։

Կանխեցէ՛ք և ծաներուք, զի ես եմ
աստուած. բարձր եղէց 'ի հեթա-
նոսս, և բարձրացայց 'ի վերայ երկրի։

Տէր զօրութեանց ընդ մեզ. ընդու-
նելի է մեր աստուած յակոբայ։

Աստուած յօգնել ինձ նայեաց. եւ
տէր յընկերել ինձ փութա՛։

Ամաչեսցեն եւ յամօթ լիցին, ոյք
խնդրէին զանձն իմ. դարձցին յետս
և ամաչեսցեն, ոյք խորհէին ինձ չար։

Դարձցին առ ժամայն ամաչեցեալք.
ոյք ասէին ինձ վաշ վաշ։

Ցնծասցեն և ուրախ լիցին 'ի քեզ ա-

Digitized by Google

մեներեան, որք խնդրեն զքեզ տէր։
Ասասցեն յամենայն ժամ, մեծ է
աստուած. եւ որք սիրեն զփրկու-
թիւնս քո։

Ես աղքատ և տնանկ եմ, աստուած
օգնեա՛ ինձ. օգնական և փրկիչ իմ
ես. և դու տէր իմ՝ մի՛ յամենար։
Տո՛ւր զօրութիւն ծառայի քո. կե-
ցո՛ զորդի աղախնոյ քո. եւ արա՛
առ իս նշան բարութեան։

Տեսցեն ատելիք իմ եւ ամաչեսցեն.
զի դու տէր օգնեցեր ինձ, և մխի-
թարեցեր զիս։

Փառք Հօր և։ Այժմ և միշտ և։

Երգ, Ճանապարհ։ Մաղթանք, Տէր, ողորմեա՛։

ՔԱՐՈԶ

Աղաչեսցուք զամենակալն աս-
տուած՝ զի յաջողեալ ուղղեսցէ զճա-
նապարհս ծառայից իւրոց 'ի բարի և
'ի խաղաղութիւն։ Ամենակալ տէր
աստուած մեր՝ կեցո՛ և ողորմեա։

Աղօթք։ Օրհնեալ ես տէր աստուած։

ՃԱՇՈՒ

ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

Օրհնեալ տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն։
Հայր մեր որ յերկինս։

Օրհնեա՛լ Հոգիդ սուրբ Աստուած ճշմարիտ. ամէն։

ՍԱՂՄՈՍ

Ողորմեա՛ ինձ Աստուած ըստ մեծի ողորմութեան քում, ըստ բազում գթութեան քում՝ քաւեա՛ զանօրէնութիւնս իմ։

(Տե՛ս յերես 32)։

Երգ. Օրհնեմք զՔեզ։ Մաղթանք, Յաւիտենայն ժամու։

ՔԱՐՈԶ ՄԵԾԻ ՊԱՀՈՑ

Միաբան ամենեքեան գոհացարուք զմարդասիրէն աստուծոյ և զփրկչէն մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ։ Որ ապա-

Digitized by Google

տեայ զազգս մարդկան 'ի դատապարտութենէ անիծիցն. և եբարձ զմեղս աշխարհի 'ի ժամուս յայսմիկ խաչիւն իւրով. և շնորհեաց առատապէս զպարգեւս Հոգւոյն սրբոյ երանելի առաքելոցն: Խնդրեսցուք հաւատով զի զմեզ զամենեսեան արասցէ հաղորդս մեծամեծաց եւ աստուածային բարեացն այնոցիկ, աղօթիւք և բարեխօսութեամբ ամենայն սրբոց, որք աստ և ընդ ամենայն տիեզերս: Որպէս զի անապատ վարուք, եւ ճշմարիտ առաքինութեամբ կացեալք ըստ կամաց նորա յայսմ աշխարհիս, զմասն և զվիճակ ժառանգութեան ընկալցուք ընդ ամենայն սուրբս նորա. զբնակութիւն յաւիտենական եւ երկնային խորանացն: Զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց ճշմարիտն աստուած Յիսուս Քրիստոս. տէր մեր կեցո՛ և ողորմեա: Զժամս և զառաջակայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանել՝ հաւատով 'ի տեառնէ խնդրեսցուք:

Զհրեշտակի խաղաղութեան պահա-
պան անձանց մերոց. 'ի տեառնէ:
Զքաւութիւն և զթողութիւն յան-
ցանաց մերոց. 'ի տեառնէ խնդ.
Զսրբոյ խաչին մեծ և կարող զօրու-
թիւնն յօգնութիւն անձանց մե:
Եւ ես միաբան վասն Ճշմարիտ և.
Զանձինս մեր և. Ողորմեա մեզ:

Աղօթք, Որ 'ի երրորդեակն:

ՍԱՂՄՈՍ

Տէր աստուած օրհնեալ. օրհնեալ է
տէր զօրհանապազ:
Աստուած մեր, աստուած կենա-
րար, և նա փրկեսցէ զմեզ:
Տէր աստուած օրհնեալ, օրհնեալ
տէր զօրհանապազ, առաջնորդեսցէ
մեզ աստուած փրկիչ մեր:

ՔԱՐՈԶ

Խնդրեսցուք հաւատով 'ի տեառնէ
վասն Ճանապարհորդաց հարց և եղ-
բարց մերոց, որք ընդ ծով եւ ընդ
ցամաք գնասցեն. որպէս զի առաջ-
նորդեսցէ նոցա, խաղաղութեամբ

Digitized by Google

պահեսցէ, եւ տարեալ հասուսցէ յիւրաքանչիւր տեղիս տէր աստուած մեր։ Վասն զի նա ինքն է առաջնորդ կենաց, և նոյն փրկութեան որ յաջողէ ծառայից իւրոց խաղաղութեամբ հասանիլ 'ի նաւահանգիստն կենաց և փրկութեան։ Ամենակալ տէր աստուած մեր. կեցո՛ և ողորմեա։

Աղօթք. Առաջնորդեա՛ մեզ։ Յիշեա՛ տէր զպաշտօնեայս։
Աղօթք։ Բարերար և բազումողորմ։

ՓՈԽ

Տէր հովուեսցէ զիս. եւ ինձ ինչ ոչ պակասեսցի։
Ի վայրի դալարւոյ՝ անդ բնակեցոյց զիս. եւ առ ջուրս հանգստեան սնոյց զիս։
Դարձոյց զանձն իմ առ իս, և առաջնորդեաց ինձ 'ի Ճանապարհս արդարութեան վասն անուան իւրոյ։
Թէպէտ և գնայցից եւ 'ի մէջ ստուերաց մահու, ոչ երկեայց 'ի չարէ, զի դու տէր ընդ իս ես։

Ցուպ քո եւ գաւազան՝ նոքա մխի-
թարեցին զիս։
Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսե-
ղան՝ ակն յանդիման նեղչաց իմոց։
Օծեր իւղով զգլուխ իմ. բաժակ քո
որպէս անապակ արբեցոյց զիս։
Ողորմութիւն քո տէր զհետ իմ
եկեսցէ՝ զամենայն աւուրս կենաց
իմոց. բնակիլ ինձ ՚ի տան տեառն
ընդ երկայն աւուրս։
Ցոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր եւ գնա-
ցից զի առ քեզ տէր համբարձի
զանձն իմ։
Փրկեա՛ զիս ՚ի թշնամեաց իմոց տէր՝
զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի։
Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո. զի դու
ես աստուած իմ։
Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ
՚ի յերկիր ուղիղ։
Վասն անուան քոյ տէր՝ կեցուսցես
զիս. արդարութեամբ քով հանցես
՚ի նեղութենէ զանձն իմ։
Ողորմութեամբ քով սատակեա՛ ըզ-
թշնամիս իմ. և կորո՛ զամենայն նե-

զինչս անձին իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ։
Փառք Հօր և․ Այժմ և միշտ․

ՔԱՐՈԶ

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղա․ Գոհաբանելով աղաչեսցուք զբարերար հոգին աստուած, և խնդրեսցուք զողորմութիւն 'ի նմանէ, զի անցուսցէ 'ի մէնջ զցասումն պատուհասի յանցանաց մերոց բարերարութեամբն իւրով։ Ամենակալ տէր աստուած մեր, կեցո՛ և ողո՛ր։

Աղօթք, Խաղաղութեան տօն Հոգւոյ․

Օրհնեալ տէր մեր Յիսուս Քրիստոս․ ամէն․
Հայր մեր որ յերկինս․

Օրհնեա՛լ Հայր սուրբ աստուած ճշմարիտ․ ամէն։

ՍԱՂՄՈՍ

Ողորմեա՛ ինձ աստուած ըստ մեծի ողորմութեա՛ն քում․ ըստ բազում գթութեան քում՝ քաւեա՛ զանօրէնութիւնս իմ։

(Տես․ յէրես․ 32)

Երգ, Խաւարեցաւ։ Մաղթանք, Ցամենայն ժամու։

ՔԱՐՈԶ ՄԵԾԻ ՊԱՀՈՑ

Արթուն մտօք և անզգաս խորհրդ-
դով կայցուք միաբան յաղօթս ա-
ռաջի տեառն մերոյ և փրկչին Յի-
սուսի Քրիստոսի։ Հաւատով խնդ-
րեսցուք ՚ի նմանէ զհրեշտակ խա-
ղաղութեան պահապան անձանց
մերոց. որ եկեալ բնակեսցէ շուրջ
զմեօք, և աներկիւղ պահեսցէ զմեզ
յամենայն հրեղէն նետից սատա-
նայի, որ թռչի ՚ի տուէ. յիրաց
խաւարային գնայից. ՚ի դայթակ-
ղութենէ դիւին ՚ի հասարակ ա-
ւուր։ Յորմէ զգուշութեամբ պա-
հելով աղօթիւք եւ բարեխօսու-
թեամբ ամենայն սրբոց, շնորհեսցէ
մեզ մարդասէրն աստուած կեալ
առաքինութեամբ ՚ի փրկութիւն
անձանց մերոց, ՚ի պատիւ և ՚ի փառս
կենդանացուցիչ անուան իւրոյ։
Յոյս հաղորդութեան ընկալցուք ՚ի
յայտնութեան միածնի որդւոյն
աստուծոյ. կերպարանակից առնել
զմարմին խոնարհութեան մերոյ

Digitized by Google

ըստ նմանութեան մարմնոյ փառաց իւրոյ. վասն զի զայս խոստացաւ սիրելեաց իւրոյ Ճշմարիտն աստուած Յիսուս Քրիստոս տէր մեր, կեցո՛ և ողորմեա: Զժամս և զառաջակայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանել՝ Հաւատով՝ ՚ի տէառնէ խնդրեսցուք:

Զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան անձանց մերոց. ՚ի տեառնէ:

Զքաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց մերոց. ՚ի տեառնէ խնդ:

Զսրբոյ խաչին մեծ և կարող զօրութիւնն յօգնութիւն անձանց մե:

Եւ եւս՝ միաբան վասն Ճշմարիտ և:

Զանձինս մեր և: Ողորմեայ մեզ:

Աղօթք. Զէնցո՛ մեզ տէր:

ՍԱՂՄՈՍ

Տէր՝ մի՛ յիշեր զմեղս մեր զառաջինս, վաղվաղեսցէ առ մեզ ողորմութիւն քո տէր. զի աղքատացաք յոյժ:

Օգնեա՛ մեզ աստուած փրկիչ մեր՝ վասն փառաց անուան քոյ:

Տէր փրկեա՛ զմեզ և քաւեա՛ զմեղս մեր վասն անուան քոյ:

Digitized by Google

ՔԱՐՈԶ

Վասն հիւանդաց և ամենայն վշտացելոց աղաչեսցուք զփրկիչն մեր Քրիստոս, զի ողորմեսցի ըստ մեծի ողորմութեան իւրում. և բժշկեսցէ զախտս և զհիւանդութիւնս հոգւոց եւ մարմնոց ծառայից իւրոց. և կատարեալ առողջութեամբ հաստատեսցէ զամենեսեան 'ի մշտնջենաւոր և յանախտ կեանս: Որ առաքեցաւ 'ի հօրէ 'ի բժշկութիւն ազգի մարդկան՝ միածին որդին աստուծոյ. տէր մեր և փրկիչ Յիսուս Քրիստոս կեցո՛ և ողորմեա:

Աղօթք, Փառաւորեա՛ զդասս: Օրհնեա՛ տէր զպաշտօնեայս:
Աղօթք, Բարերար և բազումողորմ:

ՓՈԽ

Երանի որ խորհի զաղքատն և զտնանկն յաւուր չարի փրկէ զնա տէր:

Տէր փրկէ զնա եւ կեցուցանէ, երանելի առնէ զնա 'ի վերայ երկրի, եւ ոչ մատնէ զնա 'ի ձեռս թշնամեաց իւրոց:

Digitized by Google

Տէր օգնական է նմա 'ի մահիճս ցա-
ւոց իւրոց. զամենայն անկողինս
նորա դարձուցանէ 'ի հիւանդու-
թենէ նորա։

Ես ասացի տէր ողորմեա՛ ինձ. բը-
ժշկեա՛ զանձն իմ, ես մեղայ քեզ։

Որ բնակեալն է յօգնութիւն բարձ-
րելոյն, ընդ հովանեաւ աստուծոյ
յերկինս հանգիցէ։

Ասասցէ տեառն՝ ընդունող իմ ես,
ապաւէն իմ աստուած, և ես յու-
սամ 'ի նա։

Նա փրկեսցէ զիս յորոգայթէ որսո-
ղին, և 'ի բանից 'ի խռովութենէ։

Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ.
'ի հովանի թևոց նորա յուսասցիս։

Որպէս զէն շուրջ եղիցի զքեւ՝ ճըշ-
մարտութիւն նորա։

Ոչ երկիցես դու յերկիւղէ գիշերի,
և ոչ 'ի նետէ՝ որ թռչի 'ի տուէ։

Յիրէ որ շրջի 'ի խաւարի, 'ի դայ-
թակղութենէ դիւին 'ի հասարակ
աւուր։

Անկցին 'ի կողմանէ քումմէ հա-

Digitized by Google

զարք, և բիւրք ընդ աջմէ քումմէ.
և առ քեզ ինչ ոչ մերձեսցին:

Բայց միայն աչօք քովք հայեսցիս
դու, և զհատուցումն մեղաւորաց
տեսցես. զի դու տէր յոյս իմ ես:

Զբարձրեալն արարեր քեզ ապաւէն.
զի ոչ հասցեն առ քեզ չարք, և տան-
ջանք մի՛ մերձեսցին ՚ի յարկս քո:

Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է
վասն քո, ՚ի պահել զքեզ յամենայն
ճանապարհս քո:

Ի բազուկս իւրեանց ընկալցին զքեզ.
զի մի՛ երբէք հարցես զքարի զոտն քո:

Ի վերայ իժից և քարբից գնասցես
դու, եւ առ ոտն կոխեսցես զա-
ռիւծն և զվիշապն:

Քանզի յիս յուսացաւ, և փրկեցից
զնա. հովանի եղէց նմա, զի ծանեաւ
զանուն իմ:

Կարդասցէ առ իս՝ եւ ես լուայց
նմա. եւ առ նմա եղէց ՚ի նեղու-
թեան:

Փրկեցից և փառաւոր արարից զնա.
երկայն աւուրբք լցուցից, և ցու-

Digitized by Google

ցից նմա զփրկութիւն իմ։
Փառք Հօր և։ Այժմ և միշտ։

ՔԱՐՈԶ

Եւ եւս խաղաղութեան զտէր աղա։ Խնդրեսցուք հաւատով 'ի Հօրէ վասն բաւութեան մեղաց եւ թողութեան յանցանաց. փրկելոյ զմեզ 'ի վշտաց և 'ի նեղութեանց. իջանելոյ 'ի վերայ մեր ողորմութեան եւ գթութեան տեառն աստուծոյ ամենակալին. կեցո՛ և ողորմեա։

Աղօթք. Հա՛յր երկնաւորեանց.

Օրհնեալ տէր մեր Յիսուս Քրիստոս. ամէն։
Հայր մեր որ յերկինս։

Օրհնեա՛լ Որդին սուրբ աստուած Ճշմարիտ. ամէն։

ՍԱՂՄՈՍ

Ողորմեա՛ ինձ աստուած ըստ մեծի ողորմութեան քում. ըստ բազում գթութեան քում՝ քաւեա՛ զանօրէնութիւնս իմ։

(Տե՛ս յերես 32)

Երգ. Զօրաշարժեցեալ։ Մաղթանք. Ցայգնոյն ժամու։

Digitized by Google

ՔԱՐՈԶ ՄԵԾԻ ՊԱՀՈՑ

Սուրբ սրտիւ և հաստատուն հաւատով կացցուք միաբան յաղօթս առաջի տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի, յիշելով զմեծամեծս նորա զանչափ շնորհս, զհամբերութիւն կենսատու խաչին, և զհեղումն ազատեցուցիչ արեան նորա, և զսոսին նմանս՝ որ յայսմ ժամու վասն մեր մեղաւորացս կրեաց նա: Եւ մեք զայս ամենայն զմտաւ ածելով՝ սրբեսցուք ՚ի մեղաց զխորհուրդս՝ զբանս՝ և զգործս մեր. կատարեսցուք զսրբութիւն անձանց մերոց ահիւն աստուծոյ: Մի՛ յապաղիցուք խոստովան լինիլ նմա զմեղս մեր և խնդրել զթողութիւն մեղաց մերոց. զի մի՛ կորիցիմք անապաշխար զյաւիտենական կորուստն: Այլ մինչդեռ ժամանակս ՚ի ձեռս է, գործեսցուք զբարիս ՚ի կեանս յայսոսիկ, օրինակ վարուց մերոց ունելով զամենայն սուրբս եւ զյաղ-

Թող նահատակին. որք միանգամ 'ի սկզբանէ հաճոյ եղեն տեառն և փրկչին բոլորեցունց: Որոց աղօթիւք և բարեխօսութեամբն շնորհեսցէ մեզ մարդասէրն աստուած զհաճոյն իւր և զօգուտն մեր խորհիլ միշտ և առնել, և անպատում պարգևացն հաղորդս գտանիլ: Զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց ճշմարիտն աստուած Յիսուս Քրիստոս

տէր մեր, կեցո՛ և ողորմեա:

Զժամս և զառաջակայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանել՝ հաւատով

'ի տեառնէ խնդրեսցուք:

Զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան անձանց մերոց. 'ի տեառնէ:

Զքաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց մերոց. 'ի տեառնէ խնդ:

Զսրբոյ խաչին մեծ և կարող զօրութիւնն յօգնութիւն անձանց մե:

Եւ ևս միաբան փառս ճշմարիտ և:

Զանձինս մեր և զմիմեանս տեառն:

Ողորմեաց մեզ տէր աստուած մեր:

Աղօթք, Տէր զօրութեանց:

Digitized by Google

ՍԱՂՄՈՍ

Տէր, մի՛ մատներ զմեզ իսպառ վասն անուանդ քում սրբոյ. մի՛ ցրեր զուխտս քո. և մի՛ 'ի բացեայ աներ զողորմութիւնս քո 'ի մէնջ։

Վասն աբրահամու սիրելւոյ քոյ, իսահակայ ծառայի քոյ, և իսրայէլի սրբոյ քոյ։

Տէր, մի՛ մատներ զմեզ իսպառ վասն անուանդ քում սրբոյ. մի՛ ցրեր զուխտս քո. և մի՛ 'ի բացեայ աներ զողորմութիւնս քո 'ի մէնջ։

Երգ, Նահապետացն աբրահամու։

ՔԱՐՈԶ

Աղաչեսցուք զկենսատու փրկիչն մեր քրիստոս՝ որ կամաւ որ խաչելութեամբն իւրով զաշխարհս փրկեաց. եւ հեղմամբ արեան իւրոյ՝ զթողութիւն շնորհեաց յուսացելոց իւրոց։ Ամենակալ տէր աստուած մեր, կեցո՛ և ողորմեա։

Աղօթք, Անկեա՛լ առաջի քո։ Յիշեա՛ տէր զպաշտօնեայս։

Աղօթք, Բարերար և բազումողորմ։

Digitized by Google

ՓՈԽ

Սիրեցի՝ զի լուիցէ տէր զձայն աղօթից իմոց. զի խոնարհեցոյց զունկն իւր առ իս, և ես յաւուրս իմ կարդացի առ նա։
Շրջեցան զինեւ երկունք մահու. և վիշտք դժոխոց գտին զիս։
Զնեղութիւն և զանձկութիւն գտի, և զանուն տեառն կարդացի։
Ո՛ տէր՝ փրկեա՛ զանձն իմ. ողորմած աստուած մեր ողորմի՝ եւ պահէ զտղայս տէր։
Ես խոնարհ եղէ՝ և տէր կեցոյց զիս. դա՛րձ անձն իմ 'ի հանգիստ քո, զի տէր օգնեաց քեզ։
Փրկեաց զանձն իմ 'ի մահուանէ, զաչս իմ յարտասուաց, եւ զոտս իմ 'ի գայթակղութենէ, հաճոյ եղէց առաջի տեառն յերկրին կենդանեաց։
Հաւատացի զոր և խօսեցայ. և ես խոնարհ եղէ յոյժ։
Ես ասացի 'ի զարմանալ իմում, թէ

Digitized by Google

ամենայն մարդ սուտ է։
Զի՞նչ տաց տրիտուր տեառն ընդ
ամենայնի՝ զոր ետ ինձ։
Զբաժակ փրկութեան ընկալայց, և
զանուն տեառն կարդացից։
Զաղօթս իմ տեառն տաց առաջի
ամենայն ժողովրդեան նորա։
Պատուական է առաջի տեառն մահ
սրբոց իւրոց։ ո՛վ տէր ես ծառայ քո
եմ, ծառայ և որդի աղախնոյ քոյ։
Հատեր զկապանս իմ։ քեզ մատուցից պատարագ օրհնութեան, եւ
զանուն տեառն կարդացից։
Զաղօթս իմ տեառն տաց առաջի ամենայն ժողովրդեան նորա։ 'ի գաւիթս տան տեառն, եւ 'ի մէջ քո
երուսաղէմ։
Օրհնեցէ՛ք զտէր ամենայն ազինք։
գովեցէ՛ք զնա ամենայն ժողովուրդք։
Զօրացի ողորմութիւն նորա 'ի վերայ մեր և ճշմարտութիւն տեառն
մնացէ յաւիտեան։
Փառք Հօր և։ Այժմ և միշտ։

Տարական, Մաղթանք, Հոգւոյն հանգուցելոց։

Digitized by Google

ՔԱՐՈԶ

Եւ եւս խաղաղութեան զտէր աղաչ։ Վասն հանգուցեալ հոգւոցն աղաչեսցուք զփրկիչն մեր Քրիստոս, զի զնոսա ընդ արդարսն դասեսցէ. եւ զմեզ կեցուսցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ։ Ամենակալ տէր աստուած մեր, կեցո՛ եւ ողորմեա։

Աղօթք, Քրիստոս որդի աստուծոյ։

Օրհնեալ տէր մեր։ Հայր մեր որ յերկինս։

Մաղթանք; Զամենաերկրպագելին։

ԺԱՄԱՄՈՒՏՔ

Շաբաթապահոց՝ Բշ. Գշ. Եշ. յորս տօնք ոչ լինին։

Որ 'ի հօրէ առաքեցար փրկիչ եւ մարմնացար 'ի սրբոյ կուսէն. որ վասն մեր 'ի յերկնից իջեր եւ լուսաւորեցեր զտիեզերս։ Զխաղաղութիւն քո տուր մեզ տէր, որ խաղաղութեանց ես թագաւոր. զխաղաղութիւն եւ զողորմութիւն՝ որ յամենայնի ես դու կարող մարդասէր։

Պահոց՝ Դշ. եւ Ուր.

Որ ըստ ամենայն միտս անցանես, զխաղաղութիւն քո աստուած տուր մեզ հանապազ՝ զքեզ աղաչեմք։

Յարութեան Կիւրակէից։

Միածին որդի եւ բանդ աստուած և անմահ էութիւն, որ յանձն առեր մարմնանալ 'ի սրբուհւոյ աս-

տուածածնէն եւ 'ի միշտ կուսէն. անփոփոխելիդ մարդ եղեալ խաչեցար Քրիստոս աստուած մեր. մահուամբ զմահ կոխեցեր մինդ 'ի սրբոյ երրորդուԹենէն՝ փառաւորակից ընդ հօր եւ սրբոյ հոգւոյն՝ կեցո՛ զմեզ:

Ծննդեան և աստուածածնի:

Ա. Աստուածածին անհարսնացեալ՝ զքանն անսկիզբն յղացար և զաստուածն անիմանալի ծնար. զանպարագրելին 'ի գիրկս քո բարձեր. նմա անդադար բարեխօսեա վասն անձանց մերոց:

Բ. Աստուածածին զքեզ խոստովանեալ երկրպագէ եկեղեցի ուղղափառաց. քանզի՝ ուր քերովբէքն բազմաչեայք և աԹոռք հրանիւԹք և վեցԹեւեան սերովբէքն նայիլ ոչ իշխէին, կրեցեր անսերմնապէս զանապականն 'ի յարգանդի քում որպէս աղախին զտէր. և ծնար որ-

Digitized by Google

պէս զմարդ զաստուածն բոլորից զմարմնացեալ առ 'ի քէն զանճառ զբանն 'ի փրկութիւն աշխարհի և կեանք անձանց մերոց։

Գ. Աղաչեմք զքեզ սուրբ կոյս Մարիամ աստուածածին, բարձրելոյն զօրութեամբն հովանաւորեալ և սուրբ հոգւոյն եկաւորութեամբն լուսաւորեալ. որ զամենայն գոյութեանց ստեղծիչն յղացեալ ծնար անճառապէս. մարմնացելոյն առ 'ի քէն բարեխօսեա կեցուցանել զանձինս մեր։

Տեառնընդառաջի։

Ծերունին այսօր Սիմէօն՝ հոգւովն գայր 'ի տաճարն՝ երեւելով քերովբէիցն վեհագոյն, զի որոց թեւօքն սաւառնեալ ոչ իշխէին հայիլ 'ի յահեղ փառացն, սա 'ի գիրկս իւր բարձեալ համբուրէր համարձակապէս և գգուէր որպէս

զմանուկ, եւ աղերսելով հայցեր արձակիլ 'ի խաղաղութիւն:

Անկզբնական բանդ աստուած, 'ի վերջին աւուրս յանձն առեր լինիլ մարդ 'ի կուսէն. եւ արարիչդ յաւիտենից՝ փակեցար ընդ ժամանակաւ. սուրբ, տէր սրբութեանց և անկարօտ մաքրութեանց, եկիր 'ի տաճարն քառասնօրեայ, զօրինացն կատարեցեր զարդարութիւն: Զոր բարձեալ Սիմէօնի զանպարագրելիդ 'ի գիրկս իւր հայցէր, որ արձակիչդ ես կապելոց՝ արձակեա՛ զիս 'ի խաղաղութիւն: Վասն որոյ՝ ընդ ծերունւոյն Սիմէօնի վերագոչեմք առ քեզ տէր, սուրբ՝ սուրբ՝ սուրբ՝ տէր զօրութեանց, լի են երկինք և երկիր փառօք քովք 'ի մկրտութիւն մեզ Քրիստոս Աստուած, փառք քեզ:

Ղազարու յարութեան:

Զղազարու ննջումն՝ որպէս կան-

Digitized by Google

խագէտ յառաջ ասէիր. որ և 'ի Բեթանիա յառաջէիր՝ զի յարուսցես զսիրելին քո: Արդ՝ և մեք գոչելով ասեմք, օրհնեալ որ գաս 'ի չարչարանս կամաւ Հօր՝ 'ի փրկութիւն անձանց մերոց:

Յորժամ եկեալ կենարարդ 'ի գերեզմանն ղազարու. յորժամ եկեալ կենարարդ 'ի գերեզմանն ղազարու. աւետաւոր ձայնիւդ աղաղակէիր ասելով՝ ղա՛զարէ, արի եկ արտաքս: Իսկ մեռեալն 'ի գերեզմանէն յարեաւ. եւ նոյն ինքնդ զանմահութեան պարգեւսդ ետուր սիրելւոյդ, եւ աստուածային ձայնիւդ 'ի գերեզմանէն կոչեցեր: Վասն որոյ՝ եւ մանկունք եբրայեցւոց ոստովք օրհնէին զանմահ թագաւորութիւն քո: Ընդ նոսին և մեք ասեմք, ովսաննայ՝ օրհնեալ է գալուստ քո, օրհնութիւն 'ի բարձունս, օրհնեալ որ գալոց ես անուամբ տեառն:

Digitized by Google

Ծաղկազարդի ։

Ցնծա՛ երուսաղէմ և զարդարեա զառագաստ քո, սիոն. քանզի՝ ահա թագաւոր քո քրիստոս նստեալ ՚ի յաւանակի նորոյ՝ հեզութիւն ցուցանելով գայ մտանէ յառագաստ քո։ Եւ մեք աղաղակեմք ովսաննա օրհնեալ եկեալ ՚ի յանուն տեառն. որ ունի զմեծ զողորմութիւն։

Զատկի ։

Քրիստոս յարեաւ ՚ի մեռելոց. մահուամբ զմահ կոխեաց. և յարութեամբն իւրով մեզ զկեանս պարգեւեաց. նմա փառք յաւիտեանս ամէն ։

Թրնանց ։

Ահաւոր եւ սքանչելի է խորհուրդ փրկութեան մերոյ. որ անսկիզբն ՚ի հօրէ անճառաբար մարմնացաւ ՚ի կուսէն. խաչի համբերելով և կամաւոր մահուամբն իւրով

Digitized by Google

զկենդանութեան մեզ պարգեւեաց շնորհս :

Քանզի յարեաւ 'ի մեռելոց Քրիստոս աստուած յաւիտենից արարիչ և յարութիւն ազգի մարդկան. զոր օրհնեն անդադար զինուորութիւնք հրեշտակաց եւ ամենայն զուարթունք երկնից : Ընդ որս գոչելով ասեմք, փառք սոսկալի յարութեան քո տէր :

Համբարձման :

Հիացան վերնական բազմութիւնքն տեսանելով զքեզ 'ի հրեղէն կառս բազմեալ՝ սարսեալ ասէին. ով է սա որ դիմեալ գայ յէդովմայ. եւ եկեալ մտանէ փառօք 'ի փառս. տէր փառք քեզ :

Որ յանպատում աթոռ նստիս և յանմարմնոց վերօրհնիս, անհասանելի բանդ աստուած, 'ի յերկրի երեւեցար ճշմարիտ մարդ. զանձ-

Digitized by Google

բենութեանն կատարեալ զխոր-
հուրդ, խաչի և մահու համբերե-
ցեր. և զհրաշալի զյարութիւն քո
ցուցեր հզօր զօրութեամբ. այսօր
համբարձար փառօք 'ի յերկինս և
զկուսածին մարմինդ քո հրաշափա-
ռապէս լուսազարդեցեր. զոր տե-
սեալ Եսայիաս՝ նախաձայնեալ ա-
սէր, ո՞վ է սա որ դիմեալ գայ յերկ-
րէ: Հիացեալ պետութեանց երկ-
նից զոչէին առ միմեանս, համբար-
ձէք իշխանք զդրունս ձեր 'ի վեր և
մտցէ թագաւոր փառաց: Արդ՝ որ
յամենայնի կարող ես եւ հզօր,
շնորհեա՛ եւ մեզ հանդիպիլ քեզ.
ամպովք 'ի միւսանգամ քո գալս-
տեանդ. որ միայնդ ես մարդասէր:

Հոգեգալստեան:

Ա. Աստուած զքեզ խոստովա-
նիմք զսուրբ Հոգիդ և երկրպագա-
նեմք. որ ես պատճառ կենդանու-
թեան եղելոց և խաղաղարար աշ-
խարհի. որ զգիտութիւն աշա-

Digitized by Google

կերտացն բազում գիտութեամբ լցեր. և ՚ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ անճառելեօք ցուցար նոցա. աղաղակեմք տէր, խնայեա՛ և կեցո՛ զմեզ։

Բ. Այսօր ՚ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ հանգեար յառաքեալսն՝ լուսաւորելով զնոսա. և այժմ աղաչեմք զքեզ սուրբ Հոգիդ աստուած, որ ես պատճառ կենդանութեան եղելոց և խաղաղարար աշխարհի, խնայեա՛ և կեցո՛ զմեզ։

Գ. Վասն որոյ եւ մեք զՀոգիդ սուրբ Աստուած ընդ Հօր եւ ընդ Որդւոյ միասնական խոստովանիմք. և հայցեմք մեզ ՚ի վերնատուողէդ զհոգեւորական խաղաղութիւնդ. տէր փառք քեզ։

Վարդավառի։

Երեւի Տէրդ այսօր աշակերտացն ՚ի Թափօրական լերինն. և աշակեր.

Digitized by Google

տացդ զարհուրեալք աղաղակեին ա-
սելով, արասցուք երիս տաղաւարս՝
մի Տեառնդ, և մի Մովսիսի և մի
Եղիայի: Արդ՝ եւ մեք բանաւոր
հօտքս երգեմք ընդ քո Ճշմարիտ
վկայիցդ, աղաչեմք՝ ի մեզ զլոյս քո
շնորհացդ՝ ի քոյ միւսանգամ գալըս-
տեանդ և կեցո:

Խաչի:

Առաջի պատուական ամենայաղթ
խաչի քոյ անկանիմք երկրպագելով,
և խնդրեմք զթողութիւն յանցա-
նաց մերոց. քանզի սովաւ բարձեր
զդատապարտութիւն ազգի մարդ-
կան: Եւ այժմ վասն սորոյ աստուա-
ծային քոյ նշանի՝ շնորհեա՝ զերկնա-
յին զխաղաղութիւնդ ամենայն աշ-
խարհի:

Էջմիածնի:

Տէր մեր և փրկիչ Յիսուս Քրիս-
տոս, որ աղօթիւք եւ միջնորդու-
թեամբ բազմաչարչար վկային քոյ

Digitized by Google

և հօրն մերոյ սրբոյն Գրիգորի լուսաւորչին, մեծաւ փառօք և բազմութեամբ զօրացդ լուսեղինաց իջեր յերկնից 'ի դաշտն արարատեան. 'ի յայցելութիւն փրկու հօտիդ քո ազգիս հայոց՝ և 'ի ցուցումն յաւակականի սիրոյդ եւ մեծի ողորմութեանդ. եւ ոսկէուռամբ բաղխեցեր զխորս անդնդոց, և հալածեցեր զգունդս սանդարամետականաց. ուր և լուսաձեւ յօրինմամբ հրաշակերտեցեր զմայր աթոռն մեր զսուրբ էջմիածին. և արարեր զնա շտեմարան անսպառելի շնորհացդ աստուածայնոց՝ 'ի լինել ծնող՝ դաստիարակ և կատարելագործիչ ամենայն եկեղեցեաց հայաստանեայց: Արդ՝ պահեա՛ զնա անսասան, հաստատուն և անաղօտ, 'ի պայծառազարդութիւն եկեղեցեաց մերոց և մանկանցս սորին մինչեւ 'ի կատարած աշխարհի. յորոց միշտ փառաւորի ամենասուրբ անուն քո յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն.

Եկեղեցւոյ․

Զխաղաղութիւն շնորհեա եկեղեցւոյ քում սրբոյ․ զխաղաղութիւն և զանշարժութիւն ՚ի թշնամեաց պատերազմէ․ և հաստատեա ՚ի մի հաւատ զկաթուղիկէ եկեղեցի․ զքեզ խոստովանիմք տէր և աստուած կեցո՛ զմեզ։

Յովհաննու Կարապետի․

Զյառաջընթացութիւն քո եւ զկարապետութիւն աստուծոյ բանին խափանել կարծելով՝ որ ՚ի ձեռն կնոջն զնախատեղծն ՚ի դրախտէն արտաքս ընկէց։ Նա և այժմ զհերովդիադա անօրէնութեամբ բորբոքեալ, և բազմելոյն հերովդիայ՝ զկաքաւս ոտից աղջկանն հաճոյացոյց՝ զե զքոյդ հատցէ զգլուխ․ որ զամենեցուն ձեռնադրեցեր զգլուխն քրիստոս։ Այլ դու որ յանապատէ արքառոյ ձայն, գոչեա՛ որում ձեռնադրեցեր պարգևել զխաղաղութիւն և զմեծ ողորմութիւն։

Digitized by Google

Ստեփաննոսի ։

Ցնծա՛ այսօր ցնծա՛ և զուարճացի՛ր կաթուղիկէ եկեղեցի սուրբ՝ յիշատակաւ սրբոյն Ստեփաննոսի նախավկային Քրիստոսի վկայեցելոյ Հօր ։ Որ աղօթիւք բանայր զերկինս զոր փակեաց ադամ․ և հրեշտակապետաց տեսլեամբ տեսանէր զկերպարանն Հօր ՚ի կերպի ադամայ նստեալ ՚ի յաթոռ փառաց ։ Որ զքաղցրութիւն քարանցն որպէս զծաղիկս հաւաքելով՝ բոլորէր պսակս փոխանակ փշոցն և եղեգանն ։ Եւ զմարտիրոսական արիւնն իւր խառնէր ընդ փրկական արեանն Քրիստոսի հոսեցելոյն ՚ի կողէն ։ Վասն որոյ՝ գերազանցեալ ՚ի փառս առաւելքան զամենայն սուրբս՝ հայցէր և վասն մեր ՚ի վերնատուողէն զպարգեւս կենաց անվախճանից եւ զմեծ զողորմութիւն ։

Յորովայնէ ընտրեալ սուրբն Ստեփաննոս, յորովայնէ ընտրեալ սուրբն

Digitized by Google

Ստեփաննոս. վկայ ճշմարիտ առա-
քելական քարոզութեանցն. որ ՚ի
վերայ անօրէն քարաձգողացն աղօ-
թէր առ Քրիստոս աստուածդ ասե-
լով՝ մի՛ համարիր սոցա զայս մեղս։
Արդ՝ ՚ի ձեռն սորին բարեխօսու-
թեանն շնորհեա՛ մեզ տէր զմեծ քո
ողորմութիւնդ։

Լուսաւորչի։

Ցնծայ այսօր ցնծայ և զուարճա-
նայ եկեղեցի սուրբ՝ տօնելով մե-
ծաւ հանդիսիւ զհանդիսատենչ յի-
շատակս քո՝ ո՜վ գերազանցեալդ ՚ի
հայրս սուրբ Հայրապետ և լուսաւո-
րիչ տանս Թորգոմայ սուրբդ Գրի-
գորիոս։ Որ քոյով անտանելի չար-
չարանօքդ զաշխարհս ամենայն հիա-
ցուցեր։ Անօրինակ ճգնութեամբդ
զհրեղէնսն զարմացուցեր. որք եւ
գունդ գունդ յերկնից ՚ի յերկիր
խոնարհեալ՝ ՚ի տես հանդիսի նա-
հատակութեանդ փութային։ Եւ
անհամեմատ համբերութեամբդ

Digitized by Google

զգոռոզացեալ արքայն լուրական զօ-
րօքն ընդ ոտիւքդ նուաճեցեր։ Եւ
աստուածահաճոյ աղօթիւքդ զկու-
րացեալ միտս նոյին լուսաւորեցեր,
եւ աւետարանին քրիստոսի պաշ-
տօնեայս արարեր։ Ընդ նմին եւ
զազգս հայոց նորոգ հոգեւոր ծնընդ-
դեամբ 'ի լոյս աստուածգիտութեան
ածեր։ Վասն որոյ եւ յատկապէս
լուսափայլեցար 'ի մէջ ամենայն
սրբոց, եւ զառաքելականն ընկալար
զաթոռ և զպատիւ, և ընդ նոսին
պսակեցար 'ի քրիստոսէ աստուծոյ։
Արդ՝ ով հայր մեր եւ լուսա-
ւորիչ հոգւոց մերոց. աղաչեմք
զքեզ միաբան ուխտիւք եկեղե-
ցւոյ քոյ, զի յաւուրս հրաշալւոյ
տօնի քոյ, յատկապէս բարեխօսի-
ցես առ քրիստոս աստուածն մեր,
զի զեկեղեցիս եւ զմնացորդս ժո-
ղովրդեան քոյ պահեսցէ 'ի խաղա-
ղութեան՝ փրկելով 'ի հոգեւոր և
մարմնաւոր թշնամեաց. զի եւ մեք
միշտ զյիշատակս քո կատարելով

Digitized by Google

փառաւորեցուք զՀայր եւ զՈրդի և զսուրբ Հոգին յաւիտեանս ամէն։

Գրիգոր սուրբ քահանայապետ՝ որ զՀաւատս ուսուցեր և զբանակս դիւացն Հալածեցեր. մարդկան ուսուցեր քարոզել զԵրրորդութիւնն, պսակեցար յարքայութեանն. արդ բարեխօս լեր առ տէր վասն մեր։

Առաքելոց։

Առաքեալք եւ վկայք Քրիստոսի Աստուծոյ՝ ամենակալ Հոգւոյն զօրութեամբն զամենեսեան ընդՀանուր յորդէգրութիւն կենաց կոչելով, միասնական սուրբ Երրորդութեանն յորդորեցին երգել զփառս 'ի յաւիտեանս ամէն։

Որդւոց Որոտման։

Այսօր աՀաւոր ձայնք որոտմանն Հնչեցին յերկնից 'ի յերկիր՝ կոչելով յորդէգրութիւն զմեզ վերնոյն Հօրն. Հաստատութիւնքն Հաւա-

տոյ եւ պարծանքն եկեղեցւոյ, որք ցօղով արեան իւրեանց մաքրեցին զտիեզերս յանօրէն կռապաշտութեանց. եւ միշտ հայցեն 'ի քրիստոսէ զքաւութիւն տօնողացս անուանց իւրեանց: Արդ՝ մաղթանօք սոցա տէր խնայեա՛ 'ի փրկեալ քո ժողովուրդս որ միայնդ ես մարդասէր:

Մարգարէից.

Տէր, որ հիմնեցուցեր զեկեղեցի քո 'ի վերայ վիմի հաւատոյ, և կարգեցեր 'ի սմա առաքեալս եւ մարգարէս, հովիւս եւ վարդապետս՝ առ 'ի հաստատութիւն սրբոց. եւ ճգնութեամբ վկայից զթշնամին սորա վանեցեր. 'ի խաղաղութեան զսա պահեա՛ անսասան որպէս մարդասէր:

Հայրապետաց:

Զհայրապետականն զարդարեցեր աթոռ 'ի յերկրի, առաքելական

Digitized by Google

առներ զպատիւ յերկնաւոր՝ ծառայ Քրիստոսի, ո՛վ երանելիդ 'ի Հարս սուրբ Հայրապետ։ Քանզի՝ քո վարդապետութեանդ սերմունք՝ բարեպաշտութեան բուսուցին Հասկս, ուրախութեան պտուղ Հատուցանելով եւ Հաւատայելոցս փրկութիւն շնորհելով. վասն որոյ բարեխօսեա՛ առ տէր վասն անձանց մերոց։

Թագաւորաց.

Որպէս յետ աստուածասէր թագաւորին իսրայէլի եզեկիայ՝ յարոյց աստուած զյովսէ, որ զամենայն կռապաշտութիւնն 'ի բաց ընկէց. որպէս եւ զբարեպաշտն կոստանդիանոս, որ զարիոսի զմոլորումն խափանեաց. եւ զմեծն թէոդոս յարոյց աստուածային նախանձուն վառեալ՝ ընդդէմ այնոցիկ, որք զսուրբ Հոգին Հայհոյէին։ Արդ՝ ո՛վ աստուածարեա՛լ եւ ուղղափառ սուրբ թագաւոր՝ աղաչեա՛ զտէր 'ի փրկել

Digitized by Google

զմեզ 'ի մարդապաշտ հայհոյութենէ. զի եւ մեք տօնեսցուք զյիշատակս քո՝ խնդրելով 'ի Քրիստոսէ զհաշտութիւն և զմեծ զողորմութիւն։

Որպէս յետ աստուածասէր Թագաւորին իսրայէլի եզեկիայ՝ յարոյց աստուած զյովսէ՝ որ զամենայն կռապաշտութիւնսն հնոյ ժողովրրդեանն 'ի բաց ընկէց. որպէս եւ 'ի նորումս յարոյց զանդրանիկն Թագաւորաց զբարեպաշտն Աբգարոս, որ 'ի հեռաստանէ ծանեաւ զերկնաւոր Թագաւորն զՔրիստոս. եւ եղեւ քարոզ աստուածութեան նորա ընդ ծագս տիեզերաց։ Յետ նորին և զմեծն Տրդատիոս, որ 'ի սպառ հալածեաց զդիւամոլ կռապաշտութիւնսն յաշխարհէս հայաստանեայց. և զարդարեաց ճշմարիտ և ուղղափառ հաւատով։ Արդ՝ ով աստուածարեալ եւ բարեպաշտ սուրբ Թագաւոր, աղաչեմ զքեզ, 'ի փրկել զմեզ յանօրէն բռնաւո-

Digitized by Google

բաց . զի և մեք տօնելով զյիշատակս քո՝ խնդրեսցուք 'ի քրիստոսէ զխաղաղութիւն եւ զմեծ զողորմութիւն ։

Մարտիրոսաց ։

Ի տօնախմբի սրբոց եւ յիշատակի սրբոց Մարտիրոսաց՝ զձեռս համբառնալով աղաչեմք . բարեխօսութեամբ սոցա և աղօթիւք՝ զկենդանութիւնս մեր խաղաղացո՛ աստուած որպէս մարդասէր ։

Ճգնաւորաց ։

Ճգնաւորք քրիստոսի , որք տանջանաց անօրինացն համբերեցիք և զմոլութիւն կռոցն խափանեցիք . դասաւորեալք ընդ հրեշտակս 'ի յերկինս , ունիք համարձակութիւն 'ի քրիստոսէ՝ բարեխօսեցէք կեցուցանել զանձինս մեր՝ զձեզ աղաչեմք ։

Հռիփսիմեանց ։

Որք ծաղկեցան . մեզ յարեւմտից

Digitized by Google

որպէս զարեգակն, և լուսաւորեցին համանգամայն զաշխարհս հայաստանեայց. փարատեցին զխաւարն անգիտութեան կռապաշտութեան. եւ լուսաւորեցին զամենայն հոգի հաւատով աստուածգիտութեան: Սոցա բարեխօսութեամբն քրիստոս աստուած՝ պարգևեա՛ աշխարհիս քում զխաղաղութիւն, և անձանց մերոց զմեղաց թողութիւն. որպէս մարդասէր տէր:

Գայիանեանց:

Զյաղթանակ ձեր զհանդէս զըւարճացեալ տօնէ եկեղեցի սուրբ. քանզի սրբութեամբ ստացայք ըզկուսութիւն. և 'ի մարմնի զանմարմնոցն ցուցիք զհանդէս:

Կուսանաց:

Հարսնացեալք քրիստոսի երկնաւոր փեսային դստերք վերին սիոնի. խնդրեցէք 'ի քրիստոսէ զհաշտութիւն և զմեծ ողորմութիւն:

Digitized by Google

Վարդանանց ։

Յաշխարհական 'ի ճակատամարտին, յաշխարհական 'ի ճակատամարտին և 'ի մեծ պատերազմին ընդդիմամարտեալ լինէր անօրինացն պատերազմ։ Իսկ երանելի նահատակքն՝ զմոլութիւն անօրինացն խափանեցին և յաղթող գտան. քանզի որոց ստացեալ էր զաստուածային զօրութիւն, ոչ ժուժկալէր նոցա մարմնաւորական պատերազմ։ Արդ՝ քրիստոս աստուած՝ սոցա բարեխօսութեամբն խնայեա՛ 'ի մեզ և ողորմեա ։

Զինուորաց ։

Զօրական և վկայ Ճշմարիտ՝ քաջ նահատակդ քրիստոսի սուրբդ (Թէոդորոս). որ փոխանակեցեր զմարմինդ ընդ հոգւոյդ քում փրկանս. և ոչ ածեր զմտաւ զսպառնալիսն անօրէն բռնաւորացն ։ Այլ վերին ազդեցութեամբն գիտելով զայրեցումն հոգւոց նոցա, վասն այնո-

Digitized by Google

րիկ լուցեր զտաճար կուոցն եւ անարգեցեր զպաշտամունս նոցա ։ Արդ՝ 'ի յաղթող պատերազմի տօնողացս զօր նահատակութեան քոյ՝ բարեխօսեա՛ առ տէր վասն անձանց մերոց ։

Քառասուն մանկանց ։

Գնալով փառաց քոց 'ի փառս կաթուղիկէ եկեղեցի քո քրիստոս մեծապէս պայծառանայ ․ քանզի՝ թագաւորեալքն 'ի քէն դիմեալք 'ի յերկինս , 'ի սեբաստիա նահատակին՝ 'ի յամօթ և 'ի քարընկէց յերեւս բանսարկուին ։ Որք և քաջալերէին զմիմեանս , զի մի՛ լուծեալ որ բաղանեօք անցաւորիս պակասեսցի ․ այլ դողալով առաքինաբար՝ զինքն ընդերձեալ 'ի յանիւս աստուածային գանձուցն հոլովիցի աղաղակելով առ քրիստոս ։ Արդ՝ սոցա բարեխօսութեամբն՝ ընկալ և զուրախութիւն ժողովոյս մերոյ 'ի յոյս սիրողաց քոց՝ տէր փառք քեզ ։

Երից մանկանց ։

Որ ՚ի վերայ քերովբէից հանգչիս և ՚ի զօրացն հրեղինաց օրհնաբանիս, իջեր ՚ի բաբիլոն և փրկեցեր զերիս մանկունսն ՚ի հրոյն բռնութենէ ։ Որք աղաղակելով գոչէին երգ նոր. ամենայն գործք օրհնեցէ՛ք և բարձր արարէ՛ք ։ Թագաւոր փառաց և արարիչ բոլորից, որ մարդասիրապէս գթացար ՚ի սուրբ մանկունսն եւ փրկեցեր ՚ի բորբոքեալ բոցոյն. որք անարգեցին զբռնութիւն թագաւորին և չիջուցին ըզզօրութիւն հրոյն. ընդ նոսին եւ մեք քեզ վերագոչեմք, փրկեա՛ ըզմեզ ՚ի հրոյն յաւիտենից ։ Զի դու միայն ես բազմագութ տէր, քեզ փառք յաւիտեանս ամէն ։

Հրեշտակաց ։

Զոր օրհնեն անլռելի ձայնիւ իմանալի զօրութիւնք՝ երկնաւոր նաապետութիւնք, հրեշտակք եւ րեշտակապետք, աթոռք և տէ-

րութիւնք, իշխանութիւնք և պետութիւնք, սերովբէք եւ քերովբէք, և մեք օրհնեսցուք զնոյն ամենասուրբ երրորդութիւնն և զմի աստուածութիւնն ։

Այսօր երկրաւորս եկեղեցւոյ քահանայապետութիւն ցնծայ հրաշափառապէս զերկնաւոր քահանայապետութեանցն կատարելով զտօնախմբութեան տօնս ։ Եւ ընդ անմարմնականաց և հոգեղինաց դասուցդ՝ և մեք մարմնականքս և հողեղէնքս համաձայնեալ փառաւորեմք զփառաւորեցեալն ՚ի ձէնջ ։ Արդ՝ ո՛վ սուրբ գաբրիէլ և միքայէլ մեծ հրեշտակապետք բարձրելոյն, և ամենայն զինուորութիւնք երկնից. որք կայք միշտ առաջի աթոռոյ աստուածութեանն. անդադար բարեխօս լերո՛ւք վասն մեր առ տէր, վերաբերեալ զմեզ զամենեսեան ընդ ձեզ յերկնից արքայութիւնն. և միաձայն բարբառով երգել զփառս ։

Ամենայն սրբոց։

Բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ աստուածածնին, սրբոյն յովհաննու կարապետին, սրբոյն ստեփաննոսի նախավկային, և սրբոյն գրիգորի մերոյ լուսաւորչին. և սրբոց առաքելոց եւ մարգարէից, հայրապետաց եւ վարդապետաց. մարտիրոսաց և թագաւորաց, Ճգնաւորաց և կուսանաց, նահապետաց և միանձանց, եւ ամենայն սրբոց քոց հնոց եւ նորոց, յայտնից եւ անյայտից, որոց այսօր է յիշատակ. զխաղաղութիւն և զերկնային ողորմութիւն քո պարգեւեա՛ մեզ մարդասէր տէր։

ՃԱՇՈՒ ՓՈԽՔ

Աւետեաց, Մննդեան, Տեառնընդառաջին, Վարդավառին, Վերափոխման եւ ամենայն տօնից Աստուածածնին.

Մեծացուցէ անձն իմ զտէր, եւ ցնծացէ հոգի իմ աստուծով փրկչաւ իմով։

(Տէ. յէլէ. 29).

Աղուհացին, Մաղկազարդին, Հոգեգալստեան, Խաչին, Եկեղեցւոյ, և ամենայն Կիւրակէից։

Տէր թագաւորեաց՝ վայելչութիւն զգեցաւ, զգեցաւ տէր զօրութիւն՝ ընդ մէջ իւր էած։

Հաստատեաց զաշխարհ՝ զի մի՛ սասանեսցի. պատրաստ է աթոռ քո՝ 'ի սկզբանէ յաւիտենս դու ես։

Ամբարձան գետք տէր, եւ ամբարձին գետք զձայնս իւրեանց. և յարիցեն գետք 'ի գնացս իւրեանց։

Ի ձայնէ ջուրց բազմաց, սքանչելի եղեն զբօսանք ծովու։

Digitized by Google

Սքանչելի ես դու տէր 'ի բարձունս.
վկայութեանց քոյ մեք յոյժ հաւատացաք։
Տան քում վայել է սրբութիւն տէր՝
ընդ երկայն աւուրս։
Փառք հօր և։ Այժմ և միշտ։

Զատկէն մինչեւ 'ի Հոգւոյ գալուստն։

Գովեա՛ երուսաղէմ զտէր։
Եւ օրհնեա՛ զաստուած քո սիոն։
Զի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց, եւ օրհնեաց զորդիս քո 'ի քեզ։
Ո՛ եդ զսահմանս քո 'ի խաղաղութիւն. պարարտութեամբ ցորենոյ լցոյց զքեզ։
Առաքէ զբան իւր յերկիր. վաղվաղ ընթանան պատգամք նորա։
Դնէ զձիւն որպէս զասր. եւ զմէգ որպէս մոխիր ցանեայ։
Արկանէ զսառն որպէս պատառս. առաջի ցրտոյ նորա ո՞ կարէ կեալ։
Առաքէ զբան իւր՝ և հալէ զնոսա.
Շնչեսցեն հողմք՝ և գնասցեն ջուրք։

Digitized by Google

Պատմէ զբան իւր յակոբայ, զար-
դարութիւն եւ զիրաւունս իսրա-
յէլի։

Ոչ այսպէս արար ամենայն ազգաց
տէր, եւ զդատաստանս իւր ոչ
յայտնեաց նոցա։

Փառք հօր և։ Այժմ և միշտ։

Ի տօնի Սրբոց։

Սիրեցի՝ զի լուիցէ տէր զձայն աղօ-
թից իմոց. զի խոնարհեցոյց զունկն
իւր առ իս, և ես յաւուրս իմ կար-
դացի առ նա։

(Տե. յետ. 53)։

Շաբաթապահոց յորս տօն ոչ լինի, և ամենայն
Չորեքշաբաթի և Ուրբաթի։

Օրհնեցէ՛ք զտէր ամենայն ազինք.
գովեցէ՛ք զնա ամենայն ժողովուրդք։
Զօրասցի ողորմութիւն նորա 'ի վե-
րայ մեր, և ճշմարտութիւն տեառն
մնասցէ յաւիտեան։

Փառք հօր և։ Այժմ և միշտ։

Շարական, ձայն։ Սուրբ աստուած։

Digitized by Google

ՔԱՐՈԶ

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղա։
Վասն խաղաղութեան ամենայն աշխարհի՝ եւ հաստատութեան սրբոյ եկեղեցւոյ. զՏէր աղաչեսցուք։
Վասն ամենայն սուրբ և ուղղափառ եպիսկոպոսաց. զՏէր աղա։
Վասն հայրապետին մերոյ տեառն (այս անուն) կենաց՝ եւ փրկութեան հոգւոյ նորին. զՏէր աղա։
Վասն վարդապետաց՝ քահանայից՝ սարկաւագաց՝ դպրաց, և ամենայն ուխտի մանկանց եկեղեցւոյ. զՏէր աղա։
Վասն բարեպաշտ թագաւորաց եւ աստուածասէր իշխանաց՝ զօրավարաց և զօրաց նոցին. զՏէր աղա։
Վասն հոգւոցն։ Եւ եւս միաբան։
Զանձինս մեր և։ Ողորմեա մեզ։

Մաղթանք, Զի ողորմած և մարդասէր։ Գիրք, Աւետարան։

ՀԱՆԳԱՆԱԿ ՆԻԿԻԱԿԱՆ

Հաւատամք 'ի մի աստուած 'ի Հայրն ամենակալ՝ յարարիչն երկնի և երկրի, երևելեաց և աներևութից: Եւ 'ի մի տէր յիսուս քրիստոս որդին աստուծոյ՝ ծնեալն յաստուծոյ Հօրէ՝ միածին, այսինքն յէութենէ Հօր: Աստուած յաստուծոյ, լոյս 'ի լուսոյ, աստուած ճշմարիտ, յաստուծոյ ճշմարտէ՝ ծնունդ եւ ոչ արարած: Նոյն ինքն 'ի բնութենէ Հօր. որով ամենայն ինչ եղեւ յերկինս և 'ի վերայ երկրի, երեւելիք եւ աներեւոյթք: Որ յաղագս մեր մարդկան եւ վասն մերոյ փրկութեան իջեալ յերկնից՝ մարմնացաւ, մարդացաւ. ծնաւ կատարելապէս 'ի մարիամայ սրբոյ կուսէն Հոգւովն սրբով: Որով էառ մարմին Հոգի և միտ, և զամենայն որ ինչ է 'ի մարդ. ճշմարտապէս և ոչ կարծեօք: Չարչարեալ, խաչեալ, թաղեալ, յերրորդ աւուր յարու-

Digitized by Google

ցեալ, ելեալ 'ի յերկինս նովին մարմնովն նստաւ ընդ աջմէ Հօր։ Գալոց է նովին մարմնովն եւ փառօք Հօր՝ 'ի դատել զկենդանիս և զմեռեալս, որոյ թագաւորութեանն ոչ գոյ վախճան։ Հաւատամք և 'ի սուրբ Հոգին՝ յանեղն եւ 'ի կատարեալն, որ խօսեցաւ յօրէնս և 'ի մարգարէս և յաւետարանս։ Որ էջն 'ի յորդանան, քարոզեաց զառաքեալն, եւ բնակեցաւ 'ի սուրբսն։ Հաւատամք եւ 'ի մի միայն ընդհանրական եւ յառաքելական եկեղեցի, 'ի մի մկրտութիւն, յապաշխարութիւն, 'ի քաւութիւն եւ 'ի թողութիւն մեղաց։ Ի յարութիւնն մեռելոց. 'ի դատաստանն յաւիտենից հոգւոց և մարմնոց, յարքայութիւնն երկնից եւ 'ի կեանսն յաւիտենականս։

Մինչեւ ցաստ են հաւատոյ բանք.

Իսկ որք ասեն՝ էր երբեմն, յորժամ ոչ էր որդի. կամ էր երբեմն, յորժամ ոչ էր սուրբ հոգի. կամ թէ՝

յոչէից եղեն, կամ յայլմէ էութենէ ասեն լինիլ զորդին աստուծոյ և կամ զսուրբ հոգին. և թէ՝ փոփոխելիք են կամ այլայլելիք, զայնպիսիսն նզովէ կաթուղիկէ և առաքելական եկեղեցի։

Ի սրբոյ Լուսաւորչէն մերմէ ասացեալ։

Իսկ մեք փառաւորեսցուք որ յառաջ քան զյաւիտեանս, երկիրպագանելով սրբոյ երրորդութեանն և միոյ աստուածութեանն հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

ՔԱՐՈԶ

Եւ եւս խաղաղութեան զտէր աղա։ Եւ եւս՝ հաւատով աղաչեսցուք և խնդրեսցուք ՚ի տեառնէ աստուծոյ և ՚ի փրկչէն մերմէ յիսուսէ քրիստոսէ ՚ի ժամուս պաշտաման և աղօթից. զի արժանի ընդունելութեան արասցէ. լուիցէ տէր ձայնի աղաչանաց մերոց, ընկալցի զխնդ-

Digitized by Google

րուածս սրտից մերոց, Թողցէ ըզ-յանցանս մեր, ողորմեսցի 'ի վերայ մեր։ Աղօթք մեր եւ խնդրուածք յամենայն ժամ մտցեն առաջի մեծի տէրութեան նորա, եւ նա տացէ մեզ միաբան մտօք հաւատով և ար-դարութեամբ վաստակիլ 'ի գործս բարեաց, զի ողորմութեան ըզ-շնորհն իւր արասցէ 'ի վերայ մեր տէրն ամենակալ, կեցուսցէ և ո-ղորմեսցի։

Զժամս և զառաջակայ օրս խաղա-ղութեամբ անցուցանել՝ հաւատով 'ի տեառնէ խնդրեսցուք։

Զհրեշտակ խաղաղութեան պահա-պան անձանց մերոց. 'ի տեառնէ։

Զքաւութիւն և զթողութիւն յան-ցանաց մերոց. 'ի տեառնէ խնդ։

Զսրբոյ խաչին մեծ և կարող զօրու-թիւնն յօգնութիւն անձանց մե։

Եւ եւս միաբան։ Զանձինս մեր եւ զմիմեանս։ Ողորմեաց մեզ։

Աղօթք, Տէր Տէր և [illegible]

ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ
ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

Օրհնեալ տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն։
Հայր մեր որ յերկինս։

Ես առ աստուած կարդացի, և նա լուաւ ինձ յերեկոյս՝ ՚ի վաղորդայն՝ և ՚ի հասարակ աւուրս։
Ապաւէնի աստուծոյ իմոյ, և ակն ունէի կենարարին․ որ փրկէ զծառայս իւր և կեցուցանէ։
Փառք հօր և։ Այժմ և միշտ և։
Եւ եւս խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք․ ընկալ կեցո և ողորմեա։
Օրհնութիւն և փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ, այժմ և։

ՓՈԽ

Խոնարհեցո տէր զունկն քո՝ և լուր ինձ․ զի աղքատ և տնանկ եմ ես։

Digitized by Google

Պահեա՛ զանձն իմ սուրբ տէր. և
փրկեա՛ զծառայս քո աստուած իմ
որ 'ի քեզ յուսացայ:

Ողորմեա՛ ինձ տէր զի առ քեզ աղա-
ղակեցի զօրհանապազ. ուրախ արա՛
զանձն ծառայի քոյ, զի առ քեզ տէր
համբարձի զանձն իմ:

Զի դու տէր քաղցր և ուղիղ ես.
բազումողորմ առ ամենեսեան որք
կարդան առ քեզ:

Ունկն դի՛ր տէր աղօթից իմոց, և
նայեա՛ 'ի ձայն խնդրուածաց իմոց:

Յաւուր նեղութեան իմոյ կարդա-
ցի առ քեզ, և լուար ինձ:

Ոչ որ է նման քեզ յաստուածս տէր,
և ոչ որ է որպէս զգործս քո:

Զամենայն ազգս զոր արարեր՝ եկես-
ցեն և երկիրպագցեն առաջի քո, և
փառաւոր արասցեն զանուն քո յա-
ւիտեան:

Մեծ ես դու տէր և առնես սքան-
չելիս. և դու միայն ես աստուած:
Առաջնորդեա՛ ինձ 'ի ճանապարհի
ում. եւ գնացից 'ի ճշմարտու-

թեան քում, և ուրախ եղիցի սիրտ իմ՝ երկնչիլ յանուանէ քումմէ :

Խոստովան եղէց առ քեզ տէր աստուած իմ բոլորով սրտիւ իմով. փառաւոր արարից զանուն քո յաւիտեան :

Մեծ եղեւ 'ի վերայ իմ ողորմութիւն քո տէր, եւ փրկեցեր զանձն իմ 'ի դժոխոց ներքնոց :

Աստուած՝ անօրէնք յարեան 'ի վերայ իմ, և ժողովք հզօրաց խնդրեցին զանձն իմ, եւ ոչ համարեցան զքեզ աստուած առաջի իւրեանց :

Այլ դու տէր աստուած իմ՝ գթած ես եւ ողորմած, երկայնամիտ բազումողորմ և ճշմարիտ, նայեա՛ առ իս և ողորմեա՛ ինձ :

Տո՛ւր զօրութիւն ծառայի քոյ. կեցո՛ զորդի աղախնոյ քոյ. եւ արա՛ առ իս նշան բարութեան :

Տեսցեն ատելիք իմ եւ ամաչեսցեն. զի դու տէր օգնեցեր ինձ, և մխիթարեցեր զիս :

Փառք հօր և : Այժմ և միշտ :

Մաղթանք, Փառք տէր աստուած: Քարոզ, Եւ եւս խաղաղութեան: Օրհնութիւն և փառք:

ՓՈԽ

Ապրեցո՛ զիս տէր 'ի մարդոյ չարէ, յառնէ անիրաւէ փրկեա՛ զիս:
Խորհեցան զանօրէնութիւն 'ի սիրտս իւրեանց. զոր ամենայն պատրաստեցան 'ի պատերազմ:
Սրեցին զլեզուս իւրեանց որպէս զօձի, և թոյնք իժից 'ի ներքոյ շրթանց նոցա:
Պահեա՛ զիս տէր 'ի ձեռաց մեղաւորի, և 'ի մարդոյ չարէ փրկեա՛ զիս:
Խորհեցան խափանել զգնացս իմ. թագուցին ամբարտաւանք որոգայթ ինձ:
Լարս ձգեցին որոգայթ ոտից իմոց, շուրջ զշաւղօք իմովք եդին ինձ գայթակղութիւն:
Ասացի տէր աստուած իմ ես դու, ունկն դիր տէր ձայնի աղօթից իմոց:
Տէր տէր զօրութիւն փրկութեան իմոյ, հովանի գլխոյ իմոյ յաւուր պատերազմի:

Digitized by Google

Մի՛ մատներ զիս տէր 'ի ցանկու-
թիւն մեղաւորաց, ոյք խորհեցան
վասն իմ՝ մի՛ ընդ վայր հարկաներ
զիս։

Զի մի՛ երբէք բարձրասցին, և խոր-
հուրդք նոցա մի՛ կատարեսցին. վախ-
ճան կատարածի նոցա՝ վաստակ շըր-
թանց իւրեանց ծածկեսցէ զնոսա։
Արկցես 'ի վերայ նոցա զկայծակունս
հրոյ, եւ կործանեսցես զնոսա. 'ի
տառապանաց մի՛ կարասցեն կեալ։
Մարդոյ լեզուանոյ մի՛ յաջողեսցի
'ի վերայ երկրի. զայր մեղաւոր՝ չա-
րիք իւր որսասցեն 'ի կորուստ։
Ծանեայ զի առնես տէր դատաստան
աղքատի, և իրաւունս տնանկի։
Արդարք գոհասցին զանուանէ քում-
մէ, եւ բնակեսցին ուղիղք առաջի
երեսաց քոց։
Տէր կարդացի առ քեզ եւ լո՛ւր ինձ,
նայեա՛ 'ի ձայն աղօթից իմոց 'ի
կարդալ իմում առ քեզ։
Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ որպէս
խունկ առաջի քո տէր. համբար-

Digitized by Google

ձումն ձեռաց իմոց պատարագ երեկոյի։

Դի՛ր տէր պահապան բերանոյ իմոյ, և դուռն ամուր շրթանց իմոց, զի մի՛ խոտորեսցի սիրտ իմ բանիւ չարութեան։

Ի պատճառել զպատճառս մեղաց ընդ մարդս՝ ոյք գործեն զանօրէնութիւն. և ոչ եղէց կցորդ ընտրելոց նոցա։

Խրատեսցէ զիս արդարն ողորմութեամբ, և յանդիման արասցէ. իւղ մեղաւորի մի՛ օծցէ զգլուխ իմ, այլ աղօթք իմ 'ի կամս նորա։

Արգելան մերձ առ վիմին դատաւորք նոցա. լուիցեն բանից իմոց և քաղցրացին։

Որպէս թանձրութիւն հողոյ՝ զի սփռեալ է 'ի վերայ երկրի. ցրուեցին ոսկերք նոցա մերձ 'ի դժոխս։

Առ քեզ տէր տէր են աչք իմ, 'ի եզ յուսացայ՝ մի՛ հաներ զհոգի յինէն։

ահեա՛ զիս յորոգայթէ որ թա֊

Digitized by Google

գուցաւ ինձ, 'ի գայթակղութենէ
գործողին զանօրէնութիւն ։

Անկցին 'ի ցանցս նորա մեղաւորք․
միայն ես մինչեւ անցից ։

Ձայնիւ իմով ես առ տէր կարդացի․
ձայնիւ իմով զտէր աղաչեցի ։

Սփռեցից առաջի տեառն զաղօթս
իմ, եւ զնեղութիւնս իմ առաջի
նորա պատմեցից ։

Ի նուաղիլ յինէն հոգւոյ իմոյ, դու
տէր ծանեար զշաւիղս իմ, 'ի ճա֊
նապարհ յոր և գնայի՝ թագուցաւ
ինձ որոգայթ ։

Հայէի յաջմէ եւ տեսանէի, եւ ոչ
ոք ճանաչէր զիս․ կորեաւ յինէն
փախուստ իմ, և ոչ գտաւ խնդրող
անձին իմոյ ․

Աղաղակեցի առ քեզ տէր և ասացի․
դու ես յոյս եւ բաժին իմ յերկրին
կենդանեաց ։

Նայեա՛ տէր յաղօթս իմ, զի ես խո֊
նարհ եղէ յոյժ․ ապրեցո՛ զիս '
հալածչաց իմոց, զի հզօրք եղեւ
քան զիս ։

Տէր հան 'ի բանտէ զանձն իմ, գո-
հանամ զանուանէ քումմէ։
Եւ քեզ սպասեն արդարք՝ մինչեւ
հատուցես։

Փառք Հօր և։ Այժմ և միշտ։

Մաղթանք, Օրհնեալ տէր որ բնակեալդ ես։

ՔԱՐՈԶ

Հաւատալքս 'ի ժամ երեկոյիս ամենեքեան համբառնալով զձեռս մեր փառաւորեմք զքեզ տէր աստուած մեր. որ շնորհեցեր մեզ զտիւս խաղաղութեամբ անցուցանել, և հասանիլ 'ի ժամ երեկոյիս։ Արժանաւորեա՛ զմեզ տէր՝ սուրբ սրտիւ, հրեշտակային երգով՝ գոհաբանութիւն մատուցանել տեառն աստուծոյ ամենակալիդ. կեցո՛ և ողորմեա։ Ողորմեաց մեզ տէր աստուած մեր ըստ մեծի ողորմութեան քում. ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ։

Տէր ողորմեա՛. տէր ողորմեա՛. տէր ո։

Մաղթանք, Հաւատալքս 'ի ժամ երեկոյիս։

ԿԱՐԳ ՄԵՍԵԴԵԱՑ

Ծննդեանն Քրիստոսի, և Աւետեաց, և Վերափոխմանն, և այլոց տօնից Աստուածածնին։

Ա. Տէր ասաց ցիս՝ որդի իմ ես դու,
և ես այսօր ծնայ զքեզ։
Ընդէ՞ր խռովեցան հեթանոսք, և
ժողովուրդք խորհեցան ’ի սնոտիս։
Բ. Մեծացուցէ անձն իմ զտէր,
եւ ցնծացէ հոգի իմ աստուծով
փրկչաւ իմով։
Զի հայեցաւ ’ի խոնարհութիւն
աղախնոյ իւրոյ. ահա յայսմ հետէ
երանիցեն ինձ ամենայն ազգք։
Գ. Իջցէ որպէս զանձրեւ ’ի վերայ
գեղման, որպէս ցօղ զի ցօղէ յեր-
կիր։
Աստուած զիրաւունս քո արքայի
տուր, և զարդարութիւնս քո որդ-
ւոյ թագաւորի։

Digitized by Google

Յարութեան ըստ ութ ձայնից։

այ. Տէր կարող և հզօր. տէր կարող 'ի պատերազմի։

Տեառն է երկիր լրիւ իւրով. աշխարհ՝ և ամենայն բնակիչք նորա։

ալ. Աթոռ քո աստուած յաւիտեանս յաւիտենից, գաւազան ուղղութեան՝ գաւազան արքայութեան քոյ։

Բղխեաց սիրտ իմ զբան բարի. ես ասեմ զգործս իմ թագաւորի։

բյ. Տէր թագաւորեաց՝ ցնծասցէ երկիր. ուրախ եղիցին կղզիք բազումք։

Երեւեցան փայլատակունք նորա տիեզերաց. ետես՝ և սասանեցաւ երկիր։

բլ. Երգեցէք տեառն երգ նոր ամենայն երկիր, ծառայեցէք տեառն ուրախութեամբ։

տէք առաջի նորա ցնծութեամբ, աներուք զի նա է տէր աստուած մեր։

Digitized by Google

գյ. Եկա՛յք և տեսէ՛ք զգործս աստուծոյ, որ արար զնշանս եւ զարուեստս 'ի վերայ երկրի։

Աստուած մեր ապաւէն եւ զօրութիւն. օգնական 'ի վերայ նեղութեանց, որք գտին զմեզ յոյժ։

գկ. Աստուած մեր յերկինս եւ յերկրի, զամենայն զոր ինչ կամեցաւ և արար։

Յելանելն իսրայէլի յեգիպտոսէ. տանն յակոբայ 'ի ժողովրդենէ այլազգեայ։

տյ. Եղիցի ձեռն քո 'ի վերայ առն, աջ քո 'ի վերայ որդւոյ մարդոյ, զոր զօրացուցեր զնա 'ի քեզ։

Որ հովուեսդ իսրայէլի՝ նայեաց, որ առաջնորդես որպէս խաշին յովսեփու։

տկ. Աստուած աստուծոց տէր խօսեցաւ, և կոչեաց զերկիր։

Յելից արեգական մինչեւ 'ի մուտս արեւու։

Digitized by Google

Գալստեան։

Օրհնեալ որ գաս յանուն տեառն, օրհնեալ որ գալոց ես։
Տէր աստուած մեր երեւեցաւ մեզ. արարէք տօնս ուրախութեան կանխաւ, մինչեւ յանկիւնս սեղանոյ։

Եկեղեցւոյ։

Աստ օրհնեցէք ամենայն ծառայք տեառն զտէր։
Ո՛ կայք ՚ի տան տեառն, և ՚ի գաւիթս աստուծոյ մերոյ։

Կիւրակամտի։

Սիրեցի՝ զի լուիցէ տէր զձայն աղօթից իմոց։
Զի խոնարհեցոյց զունկն իւր առ իս. և ես յաւուրս իմ՝ կարդացի առ նա։

Մարտիրոսաց ըստ ութ ձայնիցն։

այ. Եղիցի՛ ողորմութիւն քո տէր ՚ի վերայ մեր. որպէս յուսացաք ՚ի քեզ։

Digitized by Google

Ցնծացէ՛ք արդարք ՚ի տէր· ուղղոց
վայելէ օրհնութիւն։

ակ· Տէր սիրէ զիրաւունս, եւ ոչ
ընդ վայր հարկանէ զսուրբս իւր։
Փրկութիւն արդարոց ՚ի տեառնէ է·
վերակացու է նոցա ՚ի ժամանակս
նեղութեան։

բյ· Սքանչելի է աստուած ՚ի վերայ
սրբոց իւրոց, աստուած իսրայէլի։
Տէր աստուած օրհնեալ· օրհնեալ է
տէր զօրհանապազ։

բկ· Օգնութիւն ինձ ՚ի տեառնէ
եկեսցէ, որ արար զերկինս և զեր-
կիր։
Համբարձի զաչս իմ ՚ի լերինս, ուս-
տի եկեսցէ ինձ օգնութիւն։

գյ· Աստուած փառաւորեալ է ՚ի
խորհուրդս սրբոց իւրոց· մեծ եւ
ահաւոր ՚ի վերայ այնոցիկ՝ որք շուրջ
են զնովաւ։
Խոստովան եղիցին երկինք սքանչե-
լեաց քոց տէր, և ճշմարտութիւն
քո յեկեղեցիս սրբոց։

գկ· Սիրեցից զքեզ՝ տէր զօրու

թիւն իմ. տէր հաստատիչ իմ, ա-
պաւէն իմ և փրկիչ իմ։
Աստուած օգնական իմ, և ես յու-
սամ ՚ի նա. ապաւէն իմ, եղջիւր
փրկութեան իմոյ՝ ընդունելի իմ է։
դ. Մերձ է տէր առ ամենեսեան,
որք կարդան առ նա. առ ամենե-
սեան՝ որք կարդան առ նա ճշմար-
տութեամբ։
Զկամս երկիւղածաց իւրոց առնէ
տէր. աղօթից նոցա լսէ՝ և կեցու-
ցանէ զնոսա։
ե. Արդարքն որպէս զարմաւենիս
ծաղկեսցին. որպէս զմայրսն լիբա-
նանու բազումք եղիցին։
Տնկեալք եղիցին ՚ի տան տեառն, և
՚ի գաւիթս աստուծոյ մերոյ ծաղ-
կեսցին։

Ապաշխարութեան ըստ ութ ձայնիցն։

ա. Տէր լուիցէ ինձ ՚ի կարդալ ի-
մում առ նա։
կարդալ իմում լուար ինձ աս-
տուած ըստ արդարութեան իմոյ։

Digitized by Google

դ. Մի՛ ասասցէ թշնամին իմ թէ յաղթեցի նմա. կամ նեղիչք իմ ցնծասցեն, թէ ես սասանեցայց։
Մինչև յե՞րբ դարձուցանես զերեսս քո յինէն, մինչև յե՞րբ բարձրանայ թշնամին ՚ի վերայ իմ. Նայեա՛ և լուր ինձ տէր աստուած իմ։

բյ. Բերան արդարոյ պատմէ զիմաստութիւն. և լեզու նորա խօսեսցի զիրաւունս։
Մի՛ նախանձիր ընդ չարս. և մի՛ ընդ այնոսիկ՝ որք գործեն զանօրէնութիւն։

բկ. Քաղցրութիւն արարեր ընդ ծառայի քում տէր, ըստ բանի քում։ Քաղցր ես դու տէր, և քաղցրութեամբ քով խրատեա՛ զիս։

գյ. Նայեա՛ և լո՛ւր ինձ տէր աստուած իմ։
Մինչև յե՞րբ տէր՝ մոռանաս զիս իսպառ. մինչև յե՞րբ դարձուցանես զերեսս քո յինէն։

գկ. Գթութիւնք քո բազում են տէր. ըստ իրաւանց քոց կեցո՛ զիս։

Digitized by Google

Տե՛ս զխոնարհութիւն իմ, և փրկեա՛ զիս. զի զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ։

Տյ. Աստուած յօգնել ինձ նայեաց.
և տէր յընկերել ինձ փութա՛։
Ամաչեսցեն եւ յամօթ լիցին, որք խնդրէին զանձն իմ։

Տէ. Լո՛ւր աստուած աղօթից իմոց յաղաչել ինձ առ քեզ. յերկիւղէ թշնամւոյն փրկեա՛ զանձն իմ։
Ծածկեսցես զիս 'ի ժողովոց չարաց, 'ի բազմութենէ՝ որք գործեն զանօրէնութիւն։

Ի մեծի Հինգշաբաթի.

Լուացից սրբութեամբ զձեռս իմ. և շուրջ եղէց զսեղանովք քով տէր։
Տէր սիրեցի զվայելչութիւն տան քոյ, և զտեղի յարկի փառաց քոց։

Ի մեծի Ուրբաթու.

Եդուն 'ի կերակուր ինձ լեղի. և 'ի ծարաւ իմ արբուցին ինձ քացախ։
Եղիցին սեղանք նոցա առաջի նոցա յորոգայթ, 'ի հատուցումն եւ 'ի գայթակղութիւն։

Digitized by Google

Ի տօնի սրբոյ Խաչին։

Ետուր երկիւղածաց քոց նշան, զի ապրեսցին յերեսաց աղեղան։
Որպէս փրկեցան սիրելիք քո. կեցո՛ աջով քով և լո՛ւր մեզ։

Կարգ Ուղիղ եղիցեաց։

Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ։
Որպէս խունկ առաջի քո տէր։
Համբարձումն ձեռաց իմոց։
Պատարագ երեկոյի։

Յատուկ առ աջակողմանն։

Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ որպէս խունկ առաջի քո տէր. Համբարձումն ձեռաց իմոց՝ պատարագ երեկոյի։
Տէր աղաղակեցի առ քեզ եւ լո՛ւր ինձ։
Նայեաց 'ի ձայն խնդրուածաց իմոց, յաղաղակել իմում առ քեզ։

Ի մեծի Հինգշաբաթի։

Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ որպէս խունկ առաջի քո տէր։

Digitized by Google

Զերեկոյի աղօթս մեր ընկալ տէր․
և զտարածումն ձեռաց մերոց։

Ի մեծի Ուրբաթու։

Ուղիղ եղիցին աղաչանք մեր որպէս խունկ առաջի քո տէր․ համբարձումն ձեռաց մերոց՝ պատարագ երեկոյի։

Քարոզ կիւրակամտից, և ամենայն աւուրց տէրունեաց։

Ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ․ տէր ողորմեա՛։
Վասն խաղաղութեան ամենայն աշխարհի՝ եւ հաստատութեան սրբոյ եկեղեցւոյ․ զտէր աղաչեսցուք։

(Տես․ յէր․ 41)։

Քարոզ 'ի տօնի Սրբոց և Պահոց։

Եւ եւս խաղաղութեան զտէր աղա։
Աղաչեսցուք զամենակալն աստուած՝ զհայր տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի զթագաւորին խաղաղու-

Digitized by Google

թեան յաղագս խաղաղութեան, և վասն միայնոյ սուրբ կաթուղիկէ և առաքելական եկեղեցւոյ. զի զքաղումանս խաղաղութեամբ տացէ մեզ տէր աստուած մեր. եւ զթագաւորս խաղաղարարս առաքեսցէ առ մեզ, վասն մեծի սուրբ և ահաւոր անուան իւրոյ. զպետս գաւառաց, զզօրաւորս, զզօրագլուխս, զժողովուրդս, զմուտս, և զելս մեր խաղաղութեամբ պահեսցէ. և զամենայն պատերազմունս թշնամւոյն խորտակեսցէ 'ի մէնջ. տէրն ամենակալ կեցուսցէ և ողորմեսցի:

Զերեկս մերձեալ՝ եւ զառաջակայ գիշերս խաղաղութեամբ անցուցանել հաւատով 'ի տեառնէ խնդրեսցուք:

Զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան անձանց մերոց. 'ի տեառնէ:

Զքաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց մերոց. 'ի տեառնէ խնդ:

Զսրբոյ խաչին մեծ և կարող զօրութիւնն յօգնութիւն անձանց մե.

Եւ եւս միաբան վասն Ճշմարիտ և ։
Զանձինս մեր և զմիմեանս տեառն ։
Ողորմեաց մեզ տէր աստուած մեր ։

Աղօթք ։ Լուր ձայնից մերոց տէր ։ Սուրբ աստուած ։
Մաղթանք ։ Փրկեա զմեզ 'ի փորձութենէ ։

ՔԱՐՈԶ

Եւ եւս խաղաղութեան զտէր աղաչ ։ Վասն լսելի լինելոյ տեառն աստուծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց՝ բարեխօսութեամբ սուրբ աստուածածնին. և իջանելոյ 'ի վերայ մեր ողորմութեան եւ գթութեան տեառն աստուծոյ ։ Ամենակալ տէր աստուած մեր, կեցո՛ և ողորմեա ։

Օրհնութիւն և փառք հօր ։

ՓՈԽ

Համբարձի զաչս իմ 'ի լերինս, ուստի՛ եկեսցէ ինձ օգնութիւն ։
Օգնութիւն ինձ 'ի տեառնէ եկեսցէ, որ արար զերկինս և զերկիր ։
Մի՛ տար 'ի սասանութիւն զոտն քո. և մի՛ նինջեսցէ պահապան քո ։

Digitized by Google

Որպէս ոչ ննջէ՝ և ոչ ՚ի քուն եր-
թայ պահապանն իսրայէլի։
Տէր պահեսցէ զքեզ, և տէր ըն-
կալցի աջոյ ձեռամբն իւրով։
Արեգակն ՚ի տուէ քեզ մի՛ մեղիցէ,
և մի՛ լուսինն ՚ի գիշերի։
Տէր պահեսցէ զքեզ յամենայն չա-
րէ. պահեսցէ տէր զանձն քո։
Տէր պահեսցէ զմուտ եւ զել քո՝
յայսմհետէ մինչեւ յաւիտեան։
Փառք Հօր և։ Այժմ և միշտ։

Տարական, Համբարձի։

ՔԱՐՈԶ

Վասն խաղաղութեան ամենայն աշխարհի, եւ հաստատութեան սրբոյ եկեղեցւոյ զտէր աղաչեսցուք։ Ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ։

Տէր ողորմեա՛. տէր ողորմեա՛. տէր ո։

Աղօթք, Հայր գթած՝ բարեխնամող։

ՓՈԽ

Որ բնակեալն է յօգնութիւն բարձ

րելոյն, ընդ հովանեաւ աստուծոյ յերկնից հանգիցէ։

Ասասցէ տեառն՝ ընդունող իմ ես, ապաւէն իմ աստուած, և ես յուսամ 'ի նա։

Նա փրկեսցէ զիս յորոգայթէ որսողին, և 'ի բանից 'ի խռովութենէ։

Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ. 'ի հովանի թեւոց նորա յուսասցիս։

Որպէս զէն շուրջ եղիցի զքեւ՝ ճշմարտութիւն նորա։

Ոչ երկիցես դու յերկիւղէ գիշերի, և ոչ 'ի նետէ՝ որ թռչի 'ի տուէ։

Յիրէ որ շրջի 'ի խաւարի, 'ի գայթակղութենէ դիւին 'ի հասարակ աւուր։

Անկցին 'ի կողմանէ քումմէ հազարք, և բիւրք ընդ աջմէ քումմէ. և առ քեզ ինչ ոչ մերձեսցին։

Բայց միայն աչօք քովք հայեսցիս դու, և զհատուցումն մեղաւորաց տեսցես. զի դու տէր յոյս իմ ես։

բարձրեալն արարեր քեզ ապաւէն. ի ոչ հասցեն առ քեզ չարք՝ և տան-

Ջանք մի՛ մերձեսցին 'ի յարկս քո։
Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է
վասն քո; 'ի պահել զքեզ յամենայն
ճանապարհս քո։

Ի բազուկս իւրեանց ընկալցին զքեզ. զի մի՛ երբէք հարցես զքարի
զոտն քո։

Ի վերայ իժից և քարբից գնասցես
դու, եւ առ ոտն կոխեսցես զառ-
իւծն և զվիշապն։

Քանզի յիս յուսացաւ, և փրկեցից
զնա. հովանի եղէց նմա, զի ծանեաւ
զանուն իմ։

Կարդասցէ առ իս՝ եւ ես լուայց
նմա. եւ առ նմա եղէց 'ի նեղու-
թեան։

Փրկեցից և փառաւոր արարից զնա։
երկայն աւուրբք լցուցից, և ցու-
ցից նմա զփրկութիւն իմ։

Առ քեզ տէր համբարձի զաչս իմ,
որ բնակեալդ ես 'ի յերկինս։

Որպէս աչք ծառայի 'ի ձեռն տեառն
իւրոյ. եւ որպէս աչք աղախնոյ 'ի
ձեռն տիկնոջ իւրոյ։

Digitized by Google

Այնպէս եւ աչք մեր առ քեզ տէր
աստուած մեր. մինչեւ ողորմեսցիս
'ի վերայ մեր:

Ողորմեա՛ մեզ տէր՝ ողորմեա՛ մեզ.
զի բազում լցաք արհամարհանօք:

Եւս առաւել լցան անձինք մեր նա-
խատանօք, որք նախատէին զմեզ.
եւ արհամարհանօք ամբարտաւա-
նից:

Աստուած յանուան քում կեցո՛ զիս,
եւ 'ի զօրութեան քում իրաւ արա՛
ինձ:

Աստուած լո՛ւր աղօթից իմոց, ունկն
դիր բանից բերանոյ իմոյ:

Օտարք յարեան 'ի վերայ իմ, եւ հը-
զօրք խնդրեցին զանձն իմ, եւ ոչ հա-
մարեցան զքեզ Աստուած առաջի
իւրեանց:

Ահա Աստուած օգնական իմ, եւ տէր
ընդունող հոգւոյ իմոյ:

Ի դարձուցանել զչարն 'ի թշնամիս
իմ, ճշմարտութեամբ քով սատակեա՛
զնոսա:

Կամօք իմովք պատարագս մա-

Digitized by Google

տուցից քեզ. եւ խոստովան եղէց
անուան քում տէր, զի բարի է։
Յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկե-
ցեր զիս. և 'ի թշնամիս իմ ետես
ակն իմ։

Փառք Հօր և։ Այժմ և միշտ և։

Մաղթանք, Զբարձրեալն աղերսեսցուք։

ՔԱՐՈԶ

Եւ մեք միաբան զողորմութիւն 'ի տեառնէ խնդրելով, ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ։

Աղօթք, Յոյս կենաց՝ ընդունող։ Յիշեա՛ տէր զպաշտօնեայս։ Աղօթք, Բարերար և բազմողորմ։

ՓՈԽ ԿԻՒՐԱԿԱՄՏԻՑ

Աստ օրհնեցէք ամենայն ծառայք
տեառն զտէր ո՛ կայք 'ի տուն տեառն.
և 'ի գաւիթս աստուծոյ մերոյ։
Ի գիշերի համբարձէք զձեռս ձեր
'ի սրբութիւն, և օրհնեցէք զտէր։
Օրհնեսցէ զքեզ տէր 'ի սիօնէ, որ
արար զերկինս և զերկիր։
Խոստովան եղէց քեզ տէր՝ բոլորով

Digitized by Google

սրտիւ իմով. առաջի հրեշտակաց
սաղմոս ասացից քեզ:

Զի լուար զբանս բերանոյ իմոյ:
երկիրպագից 'ի տաճար սուրբ քո.
և խոստովան եղէց անուան քում.
վասն ողորմութեան և ճշմարտու-
թեան քոյ:

Մեծ արարեր յամենայնի զանուն
սուրբ քո. յորում աւուր կարդամ
առ քեզ, վաղվաղակի լուր ինձ.
եւ բազում արասցես զօրութիւնս
յանձն իմ:

Խոստովան եղիցին առ քեզ ամե-
նայն թագաւորք երկրի, զի լուան
զբանս բերանոյ քոյ, և օրհնեսցեն
զճանապարհս քո:

Մեծ են փառք տեառն. բարձր է
տէր, զխոնարհս տեսանէ, և զբար-
ձունս 'ի հեռաստանէ ճանաչէ:

Թէ գնացից ես 'ի մէջ նեղութեանց,
կեցուսցես զիս 'ի բարկութենէ
թշնամւոյն:

Զգեցեր զձեռն քո՝ և փրկեաց զիս
աջ քո. և տէր հատուսցէ ընդ իմ:

Digitized by Google

Տէր, ողորմութիւն քո յաւիտեան.
զգործս ձեռաց քոց մի՛ անտես առ-
ներ։

Աստուած յանուան քում կեցո՛ զիս,
և 'ի զօրութեան քում իրաւ արա
ինձ։

Աստուած լուր աղօթից իմոց, ունկն
դիր բանից բերանոյ իմոյ։

Օտարք յարեան 'ի վերայ իմ, և հը-
զօրք խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ հա-
մարեցան զքեզ աստուած առաջի
իւրեանց։

Ահա աստուած օգնական իմ, եւ-
տէր ընդունելի հոգւոյ իմոյ։

Ի դարձուցանել զչարն 'ի թշնամիս
իմ, ճշմարտութեամբ քով սատա-
կեա զնոսա։

Ես կամօք իմովք պատարագս մա-
տուցից քեզ. եւ խոստովան եղէց
անուան քում տէր, զի բարի է։

Յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկե-
ցեր զիս. և 'ի թշնամիսն իմ ետես
ակն իմ։

Տո՛ւր զօրութիւն ծառայի քոյ. կե-

Digitized by Google

ցո՛ զորդի աղախնոյ քոյ. եւ արա՛
առ իս նշան բարութեան։
Տեսցեն ատելիք իմ եւ ամաչեսցեն.
զի դու տէր օգնեցեր ինձ, և մխի
թարեցեր զիս։

Փառք Հօր և։ Այժմ և միշտ։

ՔԱՐՈԶ

Խնդրեսցուք հաւատով միաբանութեամբ 'ի տեառնէ՝ զի զողորմութեան զշնորհս իւր առաքեսցէ 'ի վերայ մեր։ Տէրն ամենակալ կեցուսցէ՛ և ողորմեսցի։

Կեցո՛ տէր։

Տէր ողորմեա՛. տէր ողորմեա՛.
տէր ողորմեա։

Աղօթք, Թագաւոր խաղաղութեան։

ՔԱՐՈԶ

Սուրբ խաչիւս աղաչեսցուք զտէր, զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ 'ի մեղաց, և կեցուսցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ։ Ամենակալ տէր աստուած մեր կեցո՛ և ողորմեա։

Աղօթք։ Պահպանեա զմեզ։

ԽԱՂԱՂԱԿԱՆ
ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

Օրհնեալ տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն։
Հայր մեր որ յերկինս։

Տէր աստուած փրկութեան իմոյ, 'ի տուէ կարդացի և գիշերի առա-ջի քո։

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո տէր. խոնարհեցի ունկն քո 'ի խըն-դրուածս իմ։

Փառք հօր և. Այժմ և միշտ։

Եւ եւս խաղաղութեան զտէր աղա-չեսցուք. ընկալ կեցո և ողորմեա։

Օրհնութիւն և փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Digitized by Google

ՓՈԽ

Ի կարգալ իմում լուար ինձ աստուած ըստ արդարութեան. 'ի նեղութենէ ինձ անդորր արարեր. ողորմեա՛ ինձ և լուր աղօթից իմոց։

Որդիք մարդկան մինչև յե՞րբ էք խստասիրտք. ընդէ՞ր սիրէք զնանրութիւն, և խնդրէք զստութիւն։

Ծաներո՛ւք զի սքանչելիս արար տէր սրբոյ իւրում. եւ տէր լուիցէ ինձ

'ի կարգալ իմում առ նա։

Բարկանայք՝ եւ մի՛ մեղանչէք, զոր ինչ ասէք 'ի սիրտս ձեր՝ յանկողինս

ձեր զղջացարո՛ւք։

Մատուցէ՛ք պատարագս արդարութեան, և յուսացարուք 'ի տէր։

Բազումք ասէին թէ ո՞ ցուցցէ մեզ զբարութիւն տեառն. նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց, և ետուր

ուրախութիւն սրտից մերոց։

Ի պտղոյ ցորենոյ գինւոյ և ձիթոյ

իւրեանց լցուցեր զնոսա։

Խաղաղութեամբ յայս եւ 'ի սոյն

Ննջեսցուք և զարթիցուք. զի դու տէր միայն առանձին յուսով քով բնակեցուցեր զմեզ։

Տէր մի՛ սրտմտութեամբ քով յանդիմաներ զիս, և մի՛ բարկութեամբ քով խրատեր զիս։

Ողորմեա՛ ինձ տէր զի հիւանդ եմ ես. բժշկեա՛ զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ։

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, և դու տէր մինչև յե՞րբ։

Դարձ տէր եւ փրկեա՛ զանձն իմ. կեցո՛ զիս տէր վասն ողորմութեան քում։

Զի ոչ ոք է որ 'ի մահու յիշէ զքեզ, կամ 'ի դժոխս խոստովան առնիցի առ քեզ։

Վաստակեցայ ես 'ի հեծութեան իմում, լուացից զամենայն գիշեր զմահիճս իմ, և արտասուօք իմովք զանկողինս իմ թացից։

Խռովեցաւ 'ի սրտմտութենէ ակն իմ, և մաշեցայ ես 'ի վերայ ամենայն թշնամեաց իմոց։

Ի բաց կայցէք յինէն ամենեքեան,
որք գործէք զանօրէնութիւն։
Լուաւ տէր ձայնի լալոյ իմոյ, լուաւ տէր աղօթից իմոց, եւ տէր զխնդրուածս իմ ընկալաւ։
Ամաչեսցեն և խռովեսցին յոյժ ամենայն թշնամիք իմ. դարձցին յետս և ամաչեսցեն յոյժ վաղվաղակի եւ խռովեսցին։
Մինչեւ յե՞րբ տէր մոռանաս զիս իսպառ. մինչև յե՞րբ դարձուցանես զերեսս քո յինէն։
Մինչեւ յե՞րբ դնեմ զխորհուրդս յանձն իմ, եւ ցաւք սրտի իմոյ զաւուրս։
Մինչեւ ցե՞րբ բարձրանայ թշնամին ՚ի վերայ իմ. նայեա՛ և լուր ինձ տէր աստուած իմ։
Լոյս տո՛ւր տէր աչաց իմոց, զի մի՛ երբէք ննջեցից ՚ի մահ։
Մի՛ ասասցէ թշնամին թէ յաղթեցի նմա, կամ նեղիչք իմ ցնծասցեն թէ՝ ես սասանեցայց։
Ես յողորմութիւնս քո տէր յու-

Digitized by Google

սացայ, ցնծացաւ սիրտ իմ 'ի փրկու-
թեան քում. օրհնեցից զՏէր
զբարերարդ իմ։

Պահեա՛ զիս աստուած իմ, զի ես
'ի քեզ յուսացայ. ասացի տեառն,
Տէր իմ ես դու, և բարիք իմ ինձ
'ի քէն են։

Սրբոց քոց որք են յերկրի քում,
սքանչելի արարեր զամենայն կամս
իմ 'ի նոսա։

Յաճախեցին հիւանդութիւնք նո-
ցա. յետ այսորիկ ապա վաղվաղեցին։

Ո՛չ ժողովեցայց 'ի ժողովս նոցա
յարեանց, և ոչ յիշեցից զանուանս
նոցա 'ի շրթունս իմ։

Տէր բաժին ժառանգութեան իմոյ
և բաժակի իմոյ, դու ես որ այսրէն
դարձուցանես զժառանգութիւն
իմ յիս։

Վիճակք ելին ինձ ընդ ընտիրս, և
ժառանգութիւն իմ հաճոյ եղեւ
ինձ։

Օրհնեցից զՏէր որ իմաստուն ա-

Digitized by Google

բար զիս. մինչ 'ի գիշերի եւս խրա-
տեցին զիս երիկամունք իմ:

Յառաջագոյն 'տեսանէի զտէր առա-
ջի իմ յամենայն ժամ. զի է ընդ
աջմէ իմմէ զի մի՛ սասանեցայց:

Վասն այսորիկ ուրախ եղեւ սիրտ
իմ, և ցնծացաւ լեզու իմ, եւս և
մարմին իմ բնակեսցի յուսով:

Զի ոչ թողցես զանձն իմ 'ի դժոխս,
և ոչ տացես սրբոյ քում տեսանել
զապականութիւն:

Ցուցեր ինձ զճանապարհս քո կե-
նաց, լցուցեր զիս ուրախութեամբ
երեսաց քոց 'ի քաղցրութենէ վա-
յելչութեան աջոյ քոյ մինչ իս-
պառ:

Լո՛ւր տէր արդարութեան, և նա-
յեա՛ 'ի խնդրուածս իմ. ունկն դիր
աղօթից իմոց՝ զի ոչ շրթամբք նեն-
գաւորօք:

Յերեսաց քոց իրաւունք ինձ ելցեն,
և աչք իմ տեսցեն զուղղութիւն:

Փորձեցեր զսիրտ իմ եւ քննեցեր
'ի գիշերի. փորձեցեր զիս՝ եւ ոչ

զտաւ յիս անիրաւութիւն։

Մի՛ խօսեսցի բերան իմ զգործս որդ-
ւոց մարդկան. վասն բանից շրթանց
քոց՝ ես պահեցից զճանապարհս
խիստս։

Հաստատեա՛ զշաւիղս իմ ՚ի ճանա-
պարհի քում. զի մի՛ դայթակղեսցին
գնացք իմ։

Ես առ քեզ տէր կարդացի՝ զի լուար
ինձ աստուած. խոնարհեցո՛ առ իս
զունկն քո և լո՛ւր բանից իմոց։

Սքանչելի արարեր զողորմութիւնս
քո. ո՛ փրկես զայնոսիկ, որք յուսա-
ցեալ են ՚ի քեզ, յայնցանէ որք հա-
կառակ կան աջոյ քոյ։

Պահեա՛ զիս որպէս բիբ ական. ընդ
հովանեաւ թևոց քոց ծածկեսցես
զիս յերեսաց ամբարշտաց՝ որք տա-
ռապեցուցին զիս։

Թշնամիք զանձն իմ պաշարեցին, եւ
՚ի ճարպս իւրեանց արգելին, և բե-
րանք նոցա խօսեցան զամբարտա-
ւանութիւն։

Մերժեցին զիս եւ այժմ դարձեալ

պատեցան զինեւ. ուշ եդին խո-
նարհեցուցանել զիս յերկիր:
Համարեցան ինձ որպէս առիւծ զի
պատրաստ ի յորս, եւ որպէս կորիւն
առիւծու զի նստի դարանեալ:
Արի՛ տէր ժամանեա՛ նոցա եւ խա-
փանեա՛ զնոսա. փրկեա՛ զանձն իմ
յամբարշտաց՝ 'ի սրոյ եւ 'ի ձեռաց
թշնամւոյն:
Տէր կորո՛ զնոսա յերկրէ, բաժա-
նեա՛ եւ խափանեա՛ զնոսա 'ի կեանս
իւրեանց:
Գաղտնեօք քովք լցան որովայնք նո-
ցա. յագեցան կերակրովք եւ թողին
զմնացուածս տղայոց իւրեանց:
Ես արդարութեամբ երեւեցայց
երեսաց քոց. եւ յագեցայց յերեւիլ
փառաց քոց:
Դատ արա՛ ինձ աստուած, եւ իրաւ
արա՛ ինձ 'ի դատաստանի իմում:
Յազգէ որ ոչ է սուրբ, 'ի մարդոյ
մեղաւորէ նենգաւորէ փրկեա՛ զիս:
Դու աստուած հզօրիչ իմ ես, ըն-
դէ՞ր մոռացար զիս, ընդէ՞ր տրտում

Digitized by Google

գնամ ես 'ի նեղել թշնամւոյ իմոյ։
Առաքեա՛ տէր զլոյս քո եւ զճշմարտութիւն քո, զի առաջնորդեսցեն ինձ և հանցեն զիս 'ի լեառն սուրբ
եւ 'ի յարկս քո։

Մտից առաջի սեղանոյ աստուծոյ առ աստուած, որ ուրախ առնէ
զմանկութիւն իմ։

Խոստովանեղէց քեզ օրհնութեամբ՝
աստուած աստուած իմ։

Արդ՝ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ, կամ ընդէ՞ր խռովես զիս. յուսա՛ առ աստուած, խոստովանեա նմա՝
փրկիչ երեսաց իմոց աստուած է։

Աստուած յօգնել ինձ նայեաց. եւ
տէր յընկերել ինձ փութա՛։

Ամաչեսցեն եւ յամօթ լիցին, ոյք խնդրէին զանձն իմ. դարձցին յետս և ամաչեսցեն, ոյք խորհէին ինձ չար։

Դարձցին առ ժամայն ամաչեցեալք.
ոյք ասէին ինձ վաշ վաշ։

Ցնծասցեն եւ ուրախ լիցին 'ի քեզ ամենեքեան, ոյք խնդրեն զքեզ
տէր։

Digitized by Google

Ասասցեն յամենայն ժամ, մեծ է աստուած. եւ ոյք սիրեն զփրկութիւնս քո:

Ես աղքատ և տնանկ եմ, աստուած օգնեա՛ ինձ. օգնական և փրկիչ իմ ես. և դու տէր իմ՝ մի՛ յամենար:

Տո՛ւր զօրութիւն ծառայի քո. կեցո՛ զորդի աղախնոյ քո. եւ արա՛ առ իս նշան բարութեան:

Տեսցեն ատելիք իմ եւ ամաչեսցեն. զի դու տէր օգնեցեր ինձ, և մխիթարեցեր զիս:

Փառք Հօր և: Այժմ և միշտ:

Երգ, Տնօրհնեա մեզ տէր: Մաղ. Ի մերձենալ երեկոյիս համբառ:

ՔԱՐՈԶ

Եւ եւս խաղաղութեան զտէր աղաչ: Գոհացարուք զտեառնէ, որ իւրով ողորմութեամբն առաջնորդեաց մեզ 'ի գործս տունջեան. եւ շնորհեաց մեզ միաբան գալ հասանիլ ի հանգիստ գիշերիս: Եւ մեք յամենայն ժամ աղաչեսցուք զմարդա-

Digitized by Google

տէրն աստուած, լինիլ պահապան
անձանց մերոց. և նա իւրով ողոր-
մութեամբն պահեսցէ զմեզ. և ա-
ռաջնորդեալ հաստատեսցէ յիւր բա-
րութեան հանգիստն. զոր խոստա-
ցաւ սիրելեաց իւրոց ճշմարիտն աս-
տուած յիսուս քրիստոս. տէրն ա-
մենակալ կեցուսցէ՛ և ողորմեսցի:
Զհանգիստ գիշերիս խաղաղու-
թեամբ անցուցանել հաւատով՝
'ի տեառնէ խնդրեսցուք:
Զհրեշտակ խաղաղութեան պահա-
պան անձանց մերոց. 'ի տեառնէ:
Զքաւութիւն և զթողութիւն յան-
ցանաց մերոց. 'ի տեառնէ խնդ:
Զօրքս խաչին մեծ և կարող զօրու-
թիւնն յօգնութիւն անձանց մե:
Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և:
Զանձինս մեր և զմիմեանս տեառն:
Ողորմեաց մեզ տէր աստուած մեր:

Աղօթք, Տէր բարերար որ ձեռն:

ՓՈԽ

Տէր լոյս իմ և կեանք իմ. ես յու.

մէ՞ երկեայց. տէր ապաւէն կենաց
իմոց՝ ես յումմէ՞ դողացայց։

Ի մերձենալ առ իս չարաց յուտել
զմարմին իմ, նեղիչք իմ և թշնամիք
իմ՝ նոքա տկարացան և անկան։

Թէ պատրաստիցի 'ի վերայ իմ պա-
տերազմ, ոչ երկիցէ սիրտ իմ, եւ
թէ յարիցէ 'ի վերայ իմ ճակատա-
մարտ, սակայն եւ այսուիկ 'ի քեզ
տէր յուսացայ։

Զմի խնդրեցի 'ի տեառնէ, և զայն
աղաչեմ, բնակիլ ինձ 'ի տան տեառն
զամենայն աւուրս կենաց իմոց։

Տեսանել ինձ զվայելչութիւն
տեառն, և հրաման տալ 'ի տաճա-
րի նորա։

Ծածկեաց զիս 'ի խորանի իւրում
յաւուր չարի. ընդ յարկաւ արար
զիս 'ի ծածկոյթ խորանի իւրում։

Ի վիմէ բարձր արարեր զիս. և այժմ
բարձր արա զգլուխ իմ 'ի վերայ
թշնամեաց իմոց։

ուրջ եղէց՝ և մատուցից 'ի խորա-
ի նորա պատարագ օրհնութեան.

Digitized by Google

օրհնեցից և սաղմոս ասացից տեառն։

Լո՛ւր տէր ձայնի իմում, զի կար-
դացի առ քեզ. ողորմեա՛ ինձ եւ
լո՛ւր ինձ, զի քեզ ասաց սիրտ իմ.
և խնդրեցին երեսք իմ. զերեսս քո
տէր խնդրեցին։

Մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յի-
նէն. և մի՛ խոտորիր բարկութեամբ
'ի ծառայէ քումմէ։

Օգնական իմ լեր տէր՝ մի՛ անարգեր
զիս, եւ մի՛ թողուր զիս աստուած
փրկիչ իմ։

Հայր իմ և մայր իմ թողին զիս. և
տէր ընկալաւ զիս։

Օրէնսդէտ արա՛ զիս տէր 'ի ճանա-
պարհի քում. և առաջնորդեա՛ ինձ
'ի շաւիղս քո ուղիղս։

Վասն թշնամեաց իմոց, մի՛ մատներ
զիս 'ի ձեռս նեղչաց իմոց։

Յարեան 'ի վերայ իմ վկայք մեղաց.
եւ ստեցին ինձ յանօրէնութեան
իւրեանց։

Հաւատացի տեսանել զբարութիւն
տեառն՝ յերկրին կենդանեաց, համ

Digitized by Google

քեր տեառն և քաջալերեաց. զօրասցի սիրտ քո և համբեր տեառն։

Փառք հօր և։ Այժմ և միշտ։

Երգ, Նոյնոյ օրհնեալ։ Մաղթանք, Տէր մ' ողորմեացաներ։

ՔԱՐՈԶ

Աղաչեսցուք զամենակալն աստուած, և խնդրեսցուք 'ի նմանէ. զի առաքեսցէ զհրեշտակ խաղաղութեան, որ եկեալ պահեսցէ զմեզ յերկիւղական գիշերիս, 'ի դիւական խռովութենէ՝ ամբողջ պահելով զհոգի եւ զմարմին մեր մինչեւ 'ի կատարումն ժամանակի ամաց մերոց։ Ամենակալ տէր աստուած մեր՝ կեցո՛ և ողորմեա։

Աղօթք, Շնորհատու բարերար յամենայնէ։

ՓՈԽՔ ՑԱՒՈՒՐՍ ՄԵԾԻ ՊԱՀՈՑ

Ա. Երանեալ են անբիծք 'ի ճանապարհի, և ոյք գնան յօրէնս տեառն։ Երանի՝ ոյք քննեն զվկայութիւնս նորա. բոլորով սրտիւ իւրեանց խնդրեսցեն զնա։

Եւ թէ ոյք գործեն զանօրէնու-

թիւն՝ 'ի ճանապարհս նորա գնացեն։

Դու պատուիրեցեր զպատուիրանս քո՝ 'ի պահել ինձ յոյժ։

Երանի՜ թէ յաջողեալ էին ինձ ճանապարհք իմ, 'ի պահել ինձ զարդարութիւնս քո։

Յայնժամ ես ոչ ամաչէի՝ 'ի զգուշանալ ինձ 'ի պատուիրանս քո։

Խոստովան եղէց քեզ տէր յուղղութիւն սրտի իմոյ. որպէս ուսայց զիրաւունս արդարութեան քոյ։

Զիրաւունս քո պահեցի. մի՜ թողուր զիս մինչ իսպառ։

Ի՞ւ ուղղեսցէ երիտասարդ զճանապարհս իւր, այլ 'ի պահել զբանս քո։

Բոլորով սրտիւ իմով խնդրեցի զքեզ, մի՜ մերժեր զիս 'ի պատուիրանաց քոց։

Ի սրտի իմում թագուցի զբանս քո, որպէս զի մի՜ մեղայց քեզ։

Օրհնեալ ես դու տէր. ուսո՛ ինձ զարդարութիւնս քո։

Շրթամբք իմովք պատմեցից զամ

Նայն իրաւունս բերանոյ քոյ։

Ի ճանապարհս վկայութեանց քոց զուարճացայ, որպէս յամենայն 'ի մեծութեան։

Ի պատուիրանս քո հոգացայ, եւ զգուշացայ 'ի ճանապարհս քո։

Զիրաւունս քո խօսեցայ, և ոչ մոռացայ զբանս քո։

Հատո՛ ծառայի քում, զի կեցից եւ պահեցից զբանս քո։

Զարթո՛ զաչս իմ, եւ նայեցայց 'ի սքանչելիս օրինաց քոց։

Պանդուխտ եմ ես յերկրի, մի՛ թաքուցաներ յինէն զպատուիրանս քո։

Փափագեաց անձն իմ, 'ի ցանկալ ինձ յիրաւունս քո յամենայն ժամ։

Սաստեցեր ամբարտաւանից. անիծեալ ոյք խոտորեցան 'ի պատուիրանաց քոց։

Ի բաց արա՛ յինէն զնախատինս եւ զարհամարհանս. զի զվկայութիւնս քո խնդրեցի։

Քանզի նստան իշխանք՝ և չարախօ-

սէրին զինէն. այլ ծառայ քո խորհէր
յիրաւունս քո ։

Զի վկայութիւնք քո խօսք իմ էին ։
և խորհուրդք իմ արդարութիւնք քո ։

Մերձեցաւ անձն իմ 'ի հող. տէր
կեցո՛ զիս ըստ բանի քում ։

Զճանապարհս իմ պատմեցի քեզ, և
լուա՛ր ինձ. ուսո՛ ինձ զարդարու-
թիւնս քո ։

Ի ճանապարհս արդարութեանց քոց
իմաստուն արա՛ զիս, եւ քննեցից
զսքանչելիս քո ։

Տքնեցաւ անձն իմ առ 'ի ձանձրա-
նալ. հաստատեա՛ զիս 'ի բանս քո ։

Զճանապարհս մեղաց 'ի բա՛ց արա
յինէն. և յօրէնս քո ողորմեա՛ ինձ ։

Զճանապարհս ճշմարտութեան քոյ
ընտրեցի. եւ զիրաւունս քո ես ոչ
մոռացայ ։

Մերձեցայ ես 'ի վկայութիւնս քո
տէր. մի՛ յամօթ առներ զիս ։

Ի ճանապարհս պատուիրանաց քոց
ընթացայ. զի անդորր արարեր սրտի
իմոյ ։

Digitized by Google

Օրէնսգէտ արա՛ զիս տէր 'ի ճանա-
պարհս իրաւանց քոց, և խնդրեցից
զնա յամենայն ժամ։

Իմաստուն արա՛ զիս, եւ քննեցից
զօրէնս քո. և պահեցից զնա բոլո-
րով սրտիւ իմով։

Առաջնորդեա՛ ինձ 'ի շաւիղս պա-
տուիրանաց քոց, զի ընդ նոսա հա-
ճեցայ։

Խոնարհեցո՛ զսիրտ իմ 'ի վկայու-
թիւնս քո, և մի՛ յագահութիւն։

Դարձո՛ զաչս իմ, զի մի՛ տեսից ըղ-
նանրութիւն. 'ի ճանապարհս քո
կեցո՛ զիս։

Հաստատեա՛ ծառայի քում՝ զբան
քո յերկիւղ քո։

Հա՛ն յինէն զնախատինս, զոր և կար-
ծեցի. զի դատաստանք քո քաղցր են։

Ահա ցանկացայ պատուիրանաց
քոց. յարդարութեան քում կեցո՛
զիս։

Եկեսցէ 'ի վերայ իմ ողորմութիւն
քո տէր. եւ փրկութիւն քո ըստ
բանի քում։

Digitized by Google

Տաց պատասխանի ոյք նախատեն
զիս բանիւք. զի ես 'ի բանս քո յու-
սացայ:

Մի՛ 'ի բացեայ առներ 'ի բերանոյ
իմմէ զբան ճշմարտութեան մին-
չեւ յոյժ. զի յիրաւունս քո յու-
սացայ:

Պահեցի զօրէնս քո յամենայն ժամ,
յաւիտեան՝ և յաւիտեանս յաւի-
տենից:

Գնայի ես յանդորրու. զի զպա-
տուիրանս քո խնդրեցի:

Խօսէի զվկայութիւնս քո առաջի
թագաւորաց, և ոչ ամաչէի:

Խորհէի 'ի պատուիրանս քո, զոր
սիրեցի:

Համբարձի զձեռս իմ 'ի պատուի-
րանս քո՝ զոր սիրեցի. եւ խորհէի
յարդարութեան քում:

Յիշեա՛ զբան ծառայի քոյ, յոր եւ
յուսացուցեր զիս:

Սա մխիթարեաց զիս 'ի խոնար-
հութեան իմում. զի բան քո կե-
ցոյց զիս:

Digitized by Google

Ամբարտաւանք անիրաւեցան 'յիս յոյժ. այլ յօրինաց քոց ես ոչ խոտորեցայ:

Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից տէր, և մխիթարեցայ:

Տրտմութիւն կալաւ զիս 'ի մեղաւորաց, և որք թողին զօրէնս քո:

Գովելի են ինձ իրաւունք քո, 'ի տեղւոջ պանդխտութեան իմոյ:

Յիշեցի 'ի գիշերի զանուն քո տէր. և պահեցի զօրէնս քո:

Սա եղեւ ինձ ճանապարհ 'ի կեանս. զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի:

Փառք հօր և: Այժմ և միշտ և:

Ը. Բաժին իմ ես դու տէր, ասացի պահել ինձ զօրէնս քո:

Աղաչեցի զերեսս քո բոլորով սրտիւ իմով. ողորմեա՛ ինձ ըստ բանի քում:

Խորհեցայ 'ի ճանապարհս իմ. եւ դարձուցի զոտս իմ 'ի վկայութիւնս քո:

Digitized by Google

Պատրաստեցայ եւ ոչ խռովեցայ.
զի պահեցի զպատուիրանս քո։
Տոռունք մեղաց պատեցան զինեւ.
այլ զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ։
Ի մէջ գիշերի յառնէի խոստովան
լինիլ առ քեզ, վասն իրաւանց եւ
արդարութեան քոյ։
Հաղորդ էի ես ամենայն երկիւղա-
ծաց քոց, որոց պահեալ էին զպա-
տուիրանս քո։
Ողորմութեամբ տեառն լի եղեւ
երկիր. զարդարութիւնս քո ուսո՛
ինձ։
Քաղցրութիւն արարեր ընդ ծառա-
յի քում տէ՛ր, ըստ բանի քում։
Զքաղցրութիւն, զխրատ, եւ զգի-
տութիւն ուսո՛ ինձ. զի 'ի պատուի-
րանս քո ես հաւատացի։
Մինչչեւ խոնարհեալ էի ես՝ մեղայ.
վասն այսորիկ զբանս քո պահեցի
յոյժ։
Քաղցր ես դու տէր, եւ քաղցրու-
թեամբ քով ուսո՛ ինձ զարդարու-
թիւնս քո։

Digitized by Google

Բազմացան յիս անիրաւութիւնք
ամբարտաւանից. այլ ես բոլորով
սրտիւ իմով քննեցի զպատուիրանս
քո:

Մածան որպէս կաթն սիրտք նոցա.
այլ ես զօրէնս քո խօսեցայ:

Բարի է ինձ, զի խոնարհ արարեր
զիս. որպէս ուսայց զարդարու-
թիւնս քո:

Բարի են ինձ օրէնք բերանոյ քոյ,
քան զհազարս ոսկւոյ և արծաթոյ:

Ձեռք քո արարին՝ և ստեղծին զիս.
իմաստուն արա՛ զիս՝ և ուսայց զպա-
տուիրանս քո:

Երկիւղածք քո տեսցեն զիս՝ եւ
ուրախ եղիցին. զի ես 'ի բանս քո
յուսացայ:

Ծանեայ տէր զի արդարութեամբ
են դատաստանք քո. յիրաւի խո-
նարհեցուցեր զիս:

Եղիցի ողորմութիւն քո 'ի մխիթա-
րել զիս, ըստ բանի քում՝ զծառայս
քո:

Եկեսցեն յիս գթութիւնք քո՝ եւ

Digitized by Google

կեցից. զի օրէնք քո խօսք իմ էին:
Ամաչեսցեն ամբարտաւանք՝ որք 'ի
տարապարտուց անիրաւեցան յիս.
այլ ես հոգացայ 'ի պատուիրանս քո:
Խրատեսցեն զիս երկիւղածք քո, և
ոյք ճանաչեն զվկայութիւնս քո:
Եղիցի սիրտ իմ անբիծ յարդարու-
թեան քում, զի մի՛ ամաչեցից:
Կարօտացաւ անձն իմ 'ի փրկու-
թիւնս քո. զի ես 'ի բանս քո յու-
սացայ:
Սպասեցին աչք իմ բանի քում. ա-
սացի ե՞րբ մխիթարեսցէ զիս:
Եղէ ես որպէս տիկ 'ի պարզի. զի
զարդարութիւնս քո ես ոչ մոռա-
ցայ:
Քանի՞ ինչ են աւուրք ծառայի քոյ,
ե՞րբ արասցես ինձ իրաւունս 'ի հա-
լածչաց իմոց:
Պատմեցին ինձ անօրէնք զխոր-
հուրդս. այլ ոչ որպէս զօրէնս քո:
Ամենայն պատուիրանք քո ճշմարիտ
են. 'ի նանիր հալածեցին զիս, օգ-
նեա՛ ինձ:

Digitized by Google

Փոքր մի եւս եւ կորուսանէին զիս յերկրի, այլ ես ոչ թողի զպատուիրանս քո։

Ըստ ողորմութեան քում կեցո՛ զիս. և պահեցից զվկայութիւնս բերանոյ քոյ։

Յաւիտեան տէր՝ բան քո կայ յերկինս. ազգէ մինչեւ յազգէ ճշմարտութիւն քո։

Հաստատեցեր զերկիր՝ և կայ։

Հրամանի քում մնայ տիւ. զի ամենեքեան ծառայք քո են։

Եթէ ոչ օրէնք քո խօսք իմ էին, կանխաւ եւս արդեօք կորուսեալ էի 'ի խոնարհութեան իմում։

Յաւիտեան ոչ մոռացայց զարդարութիւնս քո. զի նոքօք կեցուցեր զիս։

Քո եմ ես, և կեցո՛ զիս. զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի։

Ինձ սպասեցին մեղաւորք 'ի կորուսանել. զի զվկայութիւնս քո ես 'ի միտ առի։

Յամենայն կատարածի տեսի զվախ-

Digitized by Google

ճան, յոյժ անդորր էին ինձ պատուիրանք քո։

Որպէս սիրեցի զօրէնս քո. զօրհանապազ խօսք իմ էին։

Քան զթշնամիս իմ իմաստուն արարեր զիս 'ի պատուիրանս քո. զի յաւիտեան իմ էին։

Քան զամենայն ուսուցիչս իմ իմաստուն եղէ. զի վկայութիւնք քո խօսք իմ էին։

Քան զծերսն իմաստուն եղէ. զի զպատուիրանս քո քննեցի։

Յամենայն ճանապարհաց չարաց արգելի զոտս իմ. որպէս զի պահեցից զբանս քո։

Յիրաւանց քոց ես ոչ խոտորեցայ. զի դու օրէնսդէտ արարեր զիս։

Որպէս զի քաղցր են 'ի քիմս իմ բանք քո քան զմեղր՝ բերանոյ իմոյ։

Ի պատուիրանաց քոց իմացեալ՝ ատեցի զամենայն ճանապարհս չարաց. զի դու օրէնսդէտ արարեր զիս։

Ճրագ են բանք քո ոտից իմոց, եւ լոյս տան շաւղաց իմոց։

Digitized by Google

Երդուայ և հաստատեցի. զի պա-
հեցից զամենայն իրաւունս արդա-
րութեան քոյ:

Խոնարհ եղէ մինչև յոյժ. Տէր՝
կեցո՛ զիս ըստ բանի քում:

Ընդ կամս բերանոյ իմոյ հաճեաց
Տէր. և զիրաւունս քո ուսո՛ ինձ:

Անձն իմ ՚ի ձեռս քո է յամենայն
ժամ. և զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ:

Եդին ինձ մեղաւորք որոգայթ. ՚ի
պատուիրանաց քոց ես ոչ մոլորեցայ:

Ժառանգեցի զվկայութիւնս քո յա-
ւիտեան. զի ցնծութիւն է սրտի
իմոյ:

Խոնարհեցուցի զսիրտ իմ, առնել
զարդարութիւնս քո յաւիտեան,
վասն հատուցման:

Զանօրէնս ատեցի, եւ զօրէնս քո
սիրեցի:

Օգնական եւ փրկիչ իմ ես դու. եւ
ես ՚ի բանս քո յուսացայ:

Ի բա՛ց եղերուք յինէն չարք. եւ
քննեցից զպատուիրանս աստուծոյ
իմոյ:

Digitized by Google

Օգնեա՛ ինձ ըստ բանի քում, և կե֊
ցո՛ զիս. եւ մի՛ յամօթ առներ զիս
՚ի յուսոյ իմմէ:

Օգնեա՛ ինձ, եւ ապրեցո՛ զիս. եւ
խորհեցայց յիրաւունս քո յամե֊
նայն ժամ:

Անարգեցեր զամենեսեան՝ որք ա֊
պըստամբք եղեն յարդարութեանց
քոց. զի անիրաւութեամբ էին խոր֊
հուրդք նոցա:

Յանցաւորս համարեցայ զամենայն
մեղաւորս երկրի. վասն այսորիկ սի֊
րեցի զպատուիրանս քո:

Բեւեռեա՛ ընդ երկիւղ քո զմարմին
իմ. զի ՚ի դատաստանաց քոց եր֊
կեայց յոյժ:

Փառք Հօր և: Այժմ և միշտ և:

Գ. Արարի իրաւունս և արդարու֊
թիւն. մի՛ մատներ զիս ՚ի ձեռս
նեղչաց իմոց:

Ընկա՛լ զծառայս քո ՚ի բարի. զի մի
ամբարտաւանք զզուեսցեն զիս:

Digitized by Google

Սպասեցին աչք իմ փրկութեան քում տէր, եւ բանից արդարութեան քոյ ։

Արա ընդ ծառայի քում տէր ըստ ողորմութեան քում. զարդարութիւնս քո ուսո ինձ ։

Ծառայ քո եմ ես, իմաստուն արա զիս, և ծանեայց զվկայութիւնս քո ։

Ժամ է պաշտել զտէր. խափանեցին զօրէնս քո ։

Վասն այսորիկ սիրեցի զպատուիրանս քո, քան զամենայն ոսկի և զտպազիոն ։

Ամենայն պատուիրանք քո յաջողեցան ինձ. զի ատեցի ես զճանապարհս չարաց ։

Սքանչելի են վկայութիւնք քո, վասն այսորիկ սիրեաց զնոսա անձն իմ ։

Յայտնութիւն բանից քոց լուսաւոր է, և իմաստուն առնէ զտղայս ։

Բերան իմ բացի, և առի զհոգի. Ն պատուիրանս քո փափագեաց անձն իմ ։

Նայեա՛ առ իս և ողորմեա՛ ինձ, ըստ
իրաւունս սիրողաց անուան քոյ։
Զճանապարհս իմ ուղիղ արա՛ ինձ
ըստ բանի քում, եւ մի՛ տիրեսցեն
ինձ ամենայն մեղք։
Փրկեա՛ զիս 'ի զրպարտութենէ
մարդկան, եւ պահեցից զպատուի-
րանս քո։
Երեւեցո՛ զերեսս քո 'ի ծառայս քո,
և ուսո՛ ինձ զարդարութիւնս քո։
Վտակք ջուրց իջին յաչաց իմոց՝ զի
ոչ պահեցին զօրէնս քո։
Արդար ես դու տէր, և ուղիղ են
դատաստանք քո։
Պատուիրեցեր զարդարութիւն վկա-
յութեանց քոց. և ճշմարիտ են յոյժ։
Մաշեաց զիս նախանձ քո, զի մոռա-
ցան զբանս քո թշնամիք իմ։
Ընտրեալ է բան քո յոյժ, եւ ծա-
ռայ քո սիրեաց զնա։
Մանուկ եմ ես եւ արհամարհեալ.
եւ զարդարութիւնս քո ես ոչ մո-
ռացայ։
Արդարութիւն քո՝ արդարութիւն

Digitized by Google

յաւիտենից. եւ օրէնք քո ճշմա-
րիտ են։

Նեղութիւնք եւ վիշտք գտին զիս. և պատուիրանք քո խօսք իմ էին։

Արդարութեամբ են վկայութիւնք քո յաւիտեան. իմաստուն արա՛ և կեցո՛ զիս։

Կարդացի առ քեզ բոլորով սրտիւ իմով. լո՛ւր ինձ տէր, զի զարդա-
րութիւնս քո խնդրեցի։

Աղաղակեցի առ քեզ՝ և փրկեա՛ զիս. և պահեցից զվկայութիւնս քո։

Կանխեցի տարաժամու՝ աղաղակեցի. և ես 'ի բանս քո յուսացայ։

Կանխեցին աչք իմ առաւօտու. 'ի խօսիլ ինձ զբանս քո։

Ձայնի իմում լո՛ւր տէր՝ ըստ ողորմութեան քում. և յիրաւունս քո կեցո՛ զիս։

Մերձեցուցին յիս հալածիչք իմ զանօրէնութիւն. զի յօրինաց քոց հեռի եղեն։

Մերձ ես դու տէր. եւ ամենայն պատուիրանք քո ճշմարիտ են։

Digitized by Google

Ի սկզբանէ ծանեայ 'ի վկայութեանց
քոց . զի յաւիտեան հաստատեցեր
զնոսա ։

Տե՛ս զխոնարհութիւն իմ . և փրկեա՛
զիս . զի զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ ։

Դատեա՛ զդատաստանս իմ, և փրկեա՛
զիս . եւ ըստ բանի քում կեցո՛ զիս ։

Հեռի է 'ի մեղաւորաց փրկութիւն,
զի զիրաւունս քո ոչ պահեցին ։

Գթութիւնք քո բազում են տէր,
ըստ իրաւանց քոց կեցո՛ զիս ։

Բազում են, որք հալածեն եւ նե-
ղեն զիս . 'ի վկայութեանց քոց ես
ոչ խոտորեցայ ։

Հայէի յանագորոյնս՝ և մաշէի, զի
զպատուիրանս քո ոչ պահեցին ։

Տե՛ս՝ զի զպատուիրանս քո սիրեցի .
տէր՝ ողորմութեամբ քով կեցո՛ զիս ։

Սկիզբն բանից քոց ճշմարտութիւն
է . յաւիտեան են ամենայն իրա-
ւունք արդարութեան քոյ ։

Իշխանք հալածեցին զիս 'ի նանիր .
և 'ի բանից քոց երկեաւ սիրտ իմ ։

Ցնծացայ ես 'ի բանս քո, որպէս այն,

որ գտանէ աւար բազում։
Զմեղս ատեցի և անարգեցի, և զօ–
րէնս քո սիրեցի։
Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից
զքեզ, վասն իրաւանց և արդարու–
թեան քոյ։
Խաղաղութիւն բազում է այնոցիկ,
ոյք սիրեն զօրէնս քո, և ոչ գոյ ՚ի
նոսա գայթակղութիւն։
Սպասեցի փրկութեան քում տէր,
և զպատուիրանս քո սիրեցի։
Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս
քո, և սիրեաց զնոսա յոյժ։
Պահեցից զպատուիրանս՝ և զվկա–
յութիւնս քո. զի ամենայն ճանա–
պարհք իմ առաջի քո են։
Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի
քո տէր. ըստ բանի քում իմաս–
տութիւն արա զիս։
Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո տէր.
և բանիւ քով փրկեա զիս։
Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնու–
թիւնս քո, յորժամ ուսուսցես ինձ
զարդարութիւնս քո։

Digitized by Google

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո. զի ամենայն պատուիրանք քո արդարութեամբ են։

Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս. զի զպատուիրանս քո ընտրեցի։

Ցանկացայ փրկութեան քում տէր, և օրէնք քո խօսք իմ էին։

Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ. և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ։

Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ. խնդրեա՛ զծառայս քո, զի զպատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ։

Փառք Հօր և։ Այժմ և միշտ։

Տարական, ի քէն հայցեմք։ Սաղ. Հոգւոյն հանգուցելոց։

ՔԱՐՈԶ

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղա։ Վասն հանգուցեալ հոգւոցն աղաչեսցուք զփրկիչն մեր Քրիստոս՝ զի զնոսա ընդ արդարսն դասեսցէ. եւ զմեզ կեցուսցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ։ Ամենակալ տէր աստուած մեր, կեցո՛ և ողորմեա։

Աղօթք, Քրիստոս որդի Աստուծոյ։

Digitized by Google

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ

ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

Օրհնեալ տէր մեր Յիսուս Քրիստոս. ամէն։

Հայր մեր որ յերկինս։

Առաքեա՛ տէր զլոյս քո և զճշմարտութիւն քո, զի առաջնորդեսցեն ինձ և հանցեն զիս 'ի լեառն սուրբ և 'ի յարկս քո։

Մտից առաջի սեղանոյ աստուծոյ առ աստուած, որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ։

Խոստովանեզէց քեզ օրհնութեամբ՝ աստուած աստուած իմ։

Արդ՝ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ, կամ ընդէ՞ր խռովես զիս. յուսա՛ առ աստուած, խոստովանեա նմա՝ փրկիչ երեսաց իմոց աստուած է։

Փառք Հօր և։ Այժմ և միշտ։

Digitized by Google

Եւ եւս խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք, ընկալ կեցո և ողորմեա։
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

ՓՈԽ

Եկեսցէ 'ի վերայ իմ ողորմութիւն քո տէր. եւ փրկութիւն քո ըստ բանի քում։
Տաց պատասխանի որք նախատեն զիս բանիւք. զի ես 'ի բանս քո յուսացայ։
Մի՛ 'ի բացեայ առներ 'ի բերանոյ իմմէ զբան ճշմարտութեան մինչեւ յոյժ. զի յիրաւունս քո յուսացայ։
Պահեցի զօրէնս քո յամենայն ժամ, յաւիտեան՝ և յաւիտեանս յաւիտենից։
Գնայի ես յանդորրու. զի զպատուիրանս քո խնդրեցի։
Խօսէի զվկայութիւնս քո առաջի թագաւորաց, և ոչ ամաչէի։

Digitized by Google

Խորհէի ՚ի պատուիրանս քո, զոր սիրեցի։

Համբարձի զձեռս իմ ՚ի պատուիրանս քո՝ զոր սիրեցի. եւ խորհէի յարդարութեան քում։

Յիշեա՛ զբան ծառայի քոյ, յոր եւ յուսացուցեր զիս։

Սա մխիթարեաց զիս ՚ի խոնարհութեան իմում. զի բան քո կեցոյց զիս։

Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս յոյժ, այլ յօրինաց քոց ես ոչ խոտորեցայ։

Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից տէր, և մխիթարեցայ։

Տրտմութիւն կալաւ զիս ՚ի մեղաւորաց, և ոյք թողին զօրէնս քո։

Գովելի են ինձ իրաւունք քո, ՚ի տեղւոջ պանդխտութեան իմոյ։

Յիշեցի ՚ի գիշերի զանուն քո տէր. և պահեցի զօրէնս քո։

Այս եղեւ ինձ ճանապարհ ՚ի կեանս. զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի։

Digitized by Google

Զանօրէնս ատեցի, եւ զօրէնս քո սիրեցի։

Օգնական եւ փրկիչ իմ ես դու. և ես 'ի բանս քո յուսացայ։

Ի բաց եղերուք յինէն չարք. եւ քննեցից զպատուիրանս աստուծոյ իմոյ։

Օգնեա՛ ինձ ըստ բանի քում, և կեցո՛ զիս. եւ մի՛ յամօթ առներ զիս 'ի յուսոյ իմմէ։

Օգնեա՛ ինձ, և ապրեցո՛ զիս. և խորհեցայց յիրաւունս քո յամենայն ժամ։

Անարգեցեր զամենեսեան՝ որք ապստամբք եղեն յարդարութեանց քոց. զի անիրաւութեամբ էին խորհուրդք նոցա։

Յանցաւորս համարեցայ զամենայն մեղաւորս երկրի. վասն այսորիկ սիրեցի զպատուիրանս քո։

Բեւեռեա՛ ընդ երկիւղ քո զմարմին իմ. զի 'ի դատաստանաց քոց երկեայց յոյժ։

Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի

Digitized by Google

քո տէր. ըստ բանի քում իմաստութիւն արա՛ զիս։

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո տէր, և բանիւ քով փրկեա՛ զիս։

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիւնս քո, յորժամ ուսուսցես ինձ զարդարութիւնս քո։

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո. զի ամենայն պատուիրանք քո արդարութեամբ են։

Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս. զի զպատուիրանս քո ընտրեցի։

Ցանկացայ փրկութեան քում տէր, և օրէնք քո խօսք իմ էին։

Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ. և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ։

Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ. խնդրեա՛ զծառայս քո, զի զպատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ։

Մի՛ եկեսցեն 'ի վերայ մեր ոտք ամբարտաւանից, և ձեռք մեղաւորաց մի՛ դողացուսցեն զմեզ։

Անդ անկցին ամենեքեան ոյք գործեն զանօրէնութիւն. մերժեսցին

Digitized by Google

և այլ մի՛ կարասցեն հաստատուիլ։

Ես 'ի տէր յուսացայ, ցնծացայց և ուրախ եղէց յաստուած փրկիչ իմ։

Տէր տէր ետ ինձ զօրութիւն և կացոյց զոտս իմ 'ի հաստատութեան. 'ի վերայ պարանոցի թշնամւոյն կացոյց զիս, և հանգոյց զիս երագ երագ։

Որ բնակեալն է յօգնութիւն բարձրելոյն, ընդ հովանեաւ աստուծոյ յերկինս հանգիցէ։

Ասասցէ տեառն՝ ընդունող իմ ես, ապաւէն իմ աստուած, և ես յուսամ 'ի նա։

Նա փրկեսցէ զիս յորոգայթէ որսողին, և 'ի բանիցն 'ի խռովութենէ։

Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ. 'ի հովանի թեւոց նորա յուսասցիս։

Որպէս զէն շուրջ եղիցի զքեւ՝ ճշմարտութիւն նորա։

Ոչ երկիցես դու յերկիւղէ գիշերի և ոչ 'ի նետէ՝ որ թռչի 'ի տուէ։

Յիրէ որ շրջի 'ի խաւարի, 'ի դայ.

Թակդութենէ դիւին 'ի հասարակ
աւուր։

Անկցին 'ի կողմանէ քումմէ հա-
զարք, և բիւրք ընդ աջմէ քումմէ.
և առ քեզ ինչ ոչ մերձեսցին։

Բայց միայն աչօք քովք հայեսցիս
դու, և զհատուցումն մեղաւորաց
տեսցես. զի դու տէր յոյս իմ ես։

Զբարձրեալն արարեր քեզ ապաւէն.
զի ոչ հասցեն առ քեզ չարք, և տան-
ջանք մի՛ մերձեսցին 'ի յարկս քո։

Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է
վասն քո, 'ի պահել զքեզ յամենայն
ճանապարհս քո։

Ի բազուկս իւրեանց ընկալցին զք-
քեզ. զի մի՛ երբէք հարցես զքարի
զոտն քո։

Ի վերայ իժից և քարբից գնասցես
դու, եւ առ ոտն կոխեսցես զա-
ռիւծն և զվիշապն։

Քանզի յիս յուսացաւ, և փրկեցից
զնա. հովանի եղէց նմա, զի ծանեաւ
զանուն իմ։

Կարդասցէ առ իս՝ եւ ես լուայց

Digitized by Google

նմա. եւ առ նմա եղէց 'ի նեղութեան։

Փրկեցից և փառաւոր արարից զնա. երկայն աւուրբք լցուցից, և ցուցից նմա զփրկութիւն իմ։

Առ քեզ տէր համբարձի զաչս իմ, որ բնակեալդ ես 'ի յերկինս։

Որպէս աչք ծառայի 'ի ձեռն տեառն իւրոյ. եւ որպէս աչք աղախնոյ 'ի ձեռն տիկնոջ իւրոյ։

Այնպէս են աչք մեր առ քեզ տէր աստուած մեր. մինչեւ ողորմեսցիս 'ի վերայ մեր։

Ողորմեա՛ մեզ տէր՝ ողորմեա՛ մեզ. զի բազում լցաք արհամարհանօք։

Եւս առաւել լցան անձինք մեր նախատանօք, որք նախատէին զմեզ. եւ արհամարհանօք ամբարտաւանից։

Աստուած յանուն քում կեցո՛ զիս, և 'ի զօրութեան քում իրաւ արա՛ ինձ։

Աստուած լո՛ւր աղօթից իմոց, ունկն դի՛ր բանից բերանոյ իմոյ։

Digitized by Google

Օտարք յարեան 'ի վերայ իմ, և հը-
զօրք խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ հա-
մարեցան զքեզ աստուած առաջի
իւրեանց :

Ահա աստուած օգնական իմ, և տէր
ընդունող հոգւոյ իմոյ :

Ի դարձուցանել զչարն 'ի թշնամիս
իմ, ճշմարտութեամբ քով սատակեա՛
զնոսա :

Ես կամօք իմովք պատարագս մա-
տուցից քեզ. եւ խոստովան եղէց
անուան քում տէր, զի բարի է :

Յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկե-
ցեր զիս. և 'ի թշնամիսն իմ ետես
ակն իմ :

Օրհնեալ ես դու տէր աստուած
հարցն մերոց. գովեալ և առաւել
բարձրացեալ յաւիտեան :

Եւ օրհնեալ է անուն սուրբ փա-
ռաց քոց. գովեալ և առա :

Օրհնեալ ես 'ի տաճարի փառաց
սրբութեան քո. գովեալ և առա :

Օրհնեալ ես 'ի վերայ աթոռոյ ար-
քայութեան քո. գովեալ և առա :

Digitized by Google

Օրհնեալ ես որ նստիս ՚ի քրովբէս
և հայիս յանդունդս · գովեալ և ա։
Օրհնեալ ես ՚ի վերայ հաստատու-
թեան երկնից · գովեալ և առ ա։
Օրհնեցէ՛ք զաստուած ՚ի սրբու-
թեան նորա, օրհնեցէ՛ք զնա ՚ի հաս-
տատութեան ՚ի զօրութեան նորա։
Օրհնեցէ՛ք զնա ՚ի զօրութեան նորա,
օրհնեցէ՛ք զնա ՚ի բազում մեծու-
թեան նորա։
Օրհնեցէ՛ք զնա ՚ի ձայն օրհնու-
թեան, օրհնեցէ՛ք զնա սաղմոսիւք
և օրհնութեամբ։
Օրհնեցէ՛ք զնա ցնծութեամբ, գո-
վեցէ՛ք զնա ուրախութեամբ։
Օրհնեցէ՛ք զնա ՚ի բանս քաղցրս, գո-
վեցէ՛ք զնա ՚ի բարբառ լսելի։
Օրհնեցէ՛ք զնա ՚ի ձայն գոհութեան ·
ամենայն հոգիք օրհնեցէ՛ք զտէր։
Արդ արձակեա՛ զծառայս քո տէր
ըստ բանի քում ՚ի խաղաղութիւն ·
զի տեսին աչք իմ զփրկութիւն քո ·
զոր պատրաստեցեր առաջի ամե-
նայն ժողովրդոց։

Digitized by Google

Լոյս յայտնեցար հեթանոսաց, եւ փառք ժողովրդեան քում Իսրայէլի։

Ձգեցեր զձեռն քո և փրկեաց զիս աջ քո. և տէր հատուսցէ ընդ իմ։

Տէր ողորմութիւն քո յաւիտեան. զգործս ձեռաց քոց մի՛ անտես առներ։

Տէր հա՛ն ՚ի բանտէ զանձն իմ, գոհանամ զանուանէ քումմէ։

Եւ քեզ սպասեն արդարք՝ մինչեւ հատուցես։

Մեծացուցէ անձն իմ զտէր, եւ ցնծացէ հոգի իմ աստուծով փրկչաւ իմով։

Այս արար ՚ի վերայ խոնարհութեան աղախնոյ իւրոյ. այսուհետեւ երանիցեն ինձ ամենայն ազգք։

Արա՛ր ընդ իս մեծամեծս հզօրն, և սուրբ է անուն նորա։

Ողորմութիւն արար ազգաց յազգս երկիւղածաց իւրոց. արար զօրութիւն բազկաւ իւրով։

Ցրուեաց զամբարտաւանս ՚ի մտաց սրտից, և քակեաց զհզօրս յաթոռոց։

Digitized by Google

Զխոնարհս բարձրացոյց, զկարօտս ելից բարութեամբ, և զմեծատունս արձակեաց ունայնս:

Պաշտպանեաց իսրայէլի ծառայի իւրոյ յիշելով զողորմութիւն իւր:

Որպէս խօսեցաւ առ հարսն մեր ընդ աբրահամու եւ զաւակի նորա յաւիտեան:

Տո՛ւր զօրութիւն ծառայի քոյ. կեցո՛ զորդի աղախնոյ քոյ. եւ արա՛ առ իս նշան բարութեան:

Տեսցեն ատելիք իմ եւ ամաչեսցեն. զի դու տէր օգնեցեր ինձ, և մխիթարեցեր զիս:

Փառք հօր և: Այժմ և միշտ:

ՄԱՂԹԱՆՔ

Անձն իմ 'ի ձեռս քո է յամենայն ժամ, և 'ի սուրբ խաչ քո յուսացեալ եմ թագաւոր երկնաւոր. զբազմութիւն սիրոյ քոյ բարեխօս ունիմ առ քեզ: Որ երկայնամիտդ ես առ ամենեսեան, մի՛ անտես առնել զապաւինեալս 'ի քեզ. այլ պա-

Digitized by Google

Հեմ պատուական և սուրբ խաչիւ քով ՚ի խաղաղութեան ։

ՔԱՐՈԶ

Աղաչեսցուք զամենակալն աստուած, և խնդրեսցուք ՚ի նմանէ․ զի առաքեսցէ զհրեշտակ խաղաղութեան, որ եկեալ պահեսցէ զմեզ յերկիւղական գիշերիս, ՚ի դիւական խռովութենէ՝ ամբողջ պահելով զհոգի եւ զմարմին մեր մինչեւ ՚ի կատարումն ժամանակի ամաց մերոց ։ Ամենակալ տէր աստուած մեր՝ կեցո՛ և ողորմեա ։

Զհանգիստ գիշերիս խաղաղութեամբ անցուցանել հաւատով ՚ի տեառնէ խնդրեսցուք ։

Զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան անձանց մերոց․ ՚ի տեառնէ ։

Զքաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց մերոց․ ՚ի տեառնէ խնդ ։

Զսրբոյ խաչին մեծ և կարող զօրութիւնն յօգնութիւն անձանց մե ։

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և ։

Digitized by Google

Զանձինս մեր և զմիմեանս տեառն։
Ողորմեայ մեզ տէր աստուած մեր։

ԱՂՕԹՔ

Տէր աստուած մեր՝ դու պահեա՛ զմեզ խաղաղութեամբ 'ի գիշերիս յայսմիկ եւ յամենայն ժամանակի։ Ընդ սուրբ երկիւղ քո բեւեռեալ պահեա՛ զմիտս և զխորհուրդս մեր։ Որպէս զի յամենայն ժամ քեւ պահպանեալ լիցուք յորոգայթից թշնամւոյն։ Եւ քեզ հանցուք զօրհնութիւն եւ զփառս հօր եւ որդւոյ և հոգւոյդ սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։
Աստուծոյ երկիրպագեսցուք։

Հրեշտակի խաղաղութեան յանձն արա՛ զանձինս մեր տէր զօրութեանց, որ եկեալ պահեսցէ զմեզ անխռովս 'ի տուէ եւ 'ի գիշերի յարթնութեան եւ 'ի հանգստեան մերում. զի դու ես արարիչ լուսոյ

Digitized by Google

եւ հաստիչ գիշերի։ Եւ այժմ աղա-
չեմք զքեզ տէր աստուած մեր,
զհանգիստ գիշերիս շնորհեա՛ խա-
ղաղութեամբ անցուցանել, և հա-
սանիլ ՚ի պաշտօն առաւօտու յեր-
կրպագութիւն և ՚ի փառաբանու-
թիւն ամենասուրբ երրորդու-
թեանդ, այժմ եւ միշտ եւ յաւի-
տեանս յաւիտենից. ամէն։

ՍԱՂՄՈՍ

Խաղաղութեամբ յայս եւ ՚ի սոյն
ննջեսցուք և զարթիցուք. զի դու
տէր միայն առանձին յուսով քով
բնակեցուցեր զմեզ։
Ի կարդալ իմում լուար ինձ աս-
տուած ըստ արդարութեան. ՚ի
նեղութենէ ինձ անդորր արարեր.
ողորմեա՛ ինձ և լուր աղօթից իմոց։
Որդիք մարդկան մինչեւ յե՞րբ էք
խստասիրտք. ընդէ՞ր սիրէք զնան-
րութիւն, և խնդրէք զստութիւն։
Ծաներուք զի սքանչելիս արար տէր

որբոյ իւրում. եւ տէր լուիցէ ինձ
՚ի կարդալ իմում առ նա։

Բարկանայք՝ եւ մի՛ մեղանչէք, զոր
ինչ ասէք ՚ի սիրտս ձեր՝ յանկողինս
ձեր զղջացարո՛ւք։

Մատուցէ՛ք պատարագս արդարու-
թեան, և յուսացարուք ՚ի տէր։

Բազումք ասէին թէ ո՛ ցուցցէ մեզ
զբարութիւն տեառն. նշանեցաւ
առ մեզ լոյս երեսաց քոց, և ետուր
ուրախութիւն սրտից մերոց։

Ի պտղոյ ցորենոյ գինւոյ և ձիթոյ
իւրեանց լցուցեր զնոսա։

Խաղաղութեամբ յայս եւ ՚ի նոյն
ննջեսցուք և զարթիցուք. զի դու
տէր միայն առանձին յուսով քով
բնակեցուցեր զմեզ։

Ալէլուիա Օրթի.

Քահ. Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Եւ ընդ հոգւոյդ քում։

Երկիւղածութեամբ լուարուք։

Քահ. Սրբոյ աւետարանիս Յիսուսի
Քրիստոսի՝ որ ըստ Յովհաննու։

Փառք քեզ տէր աստուած մեր։

Digitized by Google

Պռօսխումէ։

Ասէ աստուած։

Քահ. Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. եթէ ոչ հատն ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի, ինքն միայն կայ. ապա եթէ մեռանիցի՝ բազում արդիւնս առնէ։ Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա. եւ որ ատեայ զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ, ՚ի կեանսն յաւիտենականս պահեսցէ զնա։ Եթէ որ զիս պաշտեսցէ, զկնի իմ եկեսցէ. և ուր եսն եմ, անդ և պաշտօնեայն իմ եղիցի. եթէ որ զիս պաշտիցէ, պատուեսցէ զնա Հայրն իմ։

'ՔԱՐՈԶ

Փառք քեզ տէր աստուած մեր։

Սուրբ խաչիւս աղաչեսցուք զտէր, զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ ՚ի մեղաց, և կեցուսցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ։ Ամենակալ տէր աստուած մեր, կեցո՛ և ողորմեա։

Digitized by Google

ԱՂՕԹՔ

Պահպանեա զմեզ Քրիստոս աստուած մեր՝ ընդ հովանեաւ սուրբ եւ պատուական խաչիւդ քով ՚ի խաղաղութեան. փրկեա՛ յերեւելի եւ յաներեւոյթ թշնամւոյն։ Արժանաւորեա՛ գոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և ընդ սրբոյ Հոգւոյդ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Օրհնեալ տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն։
Հայր մեր որ յերկինս։

ՄԱՂԹԱՆՔ

Անկանիմք առաջի քո սուրբ աստուածածին և աղաչեմք զանարատ զկոյսդ, բարեխօսեա՛ վասն անձանց մերոց, և աղաչեա՛ զմիածին որդիդ փրկել զմեզ ՚ի փորձութենէ և յամենայն վտանգից մերոց։ Որ արձակիչդ ես կապելոց՝ պարգեւատու ամենեցուն, այսօր հայցեմք ծերունւոյն՝ արձակեա՛ և զիս զբազմա-

Digitized by Google

մեզ ՚ի կայանաց մահու ՚ի կեանսն յաւիտենից։

ՄԱՂԹԱՆՔ ԶՕՐԱՒՈՐՔ ԱՐՀԱՒՐԱՑ ԳԻՇԵՐԱՑՆՈՑ

Սրբոյն Գրիգորի Նարեկացւոյ ասացեալ։

ԲԱՆ ԺԲ։

Ընկա՛լ քաղցրութեամբ՝ տէր աստուած հզօր, զդառնացողիս զաղաչանս. մատի՛ր գթութեամբ առ պատկառեալս դիմօք. փարատեա՛ ամենապարգեւ, զամօթական տրխրութիւնս. բա՛րձ յինէն ողորմած՝ զանբերելի ծանրութիւնս. անջրպետեա՛ հնարաւոր զմահացու կրթութիւնս. աւարտեա՛ միշտ յաղթող՝ զխաբողին հաճութիւնս. բացատրեա՛ վերնային զմոլեգին մառախուղ. կնքեա՛ կեցուցիչ՝ զկործանիչն ընթացմունս. ցրուեա՛ ծածկատես զըմբռնողին չար գոմունս. խորտակեա՛ անքննին, զմարտողին գիմեցմունս։ Տեառնագրեա՛ քո անուամբդ՝

Digitized by Google

զլուսանցոյց երդ յորկիս․ պարփակեալ քո ձեռամբդ՝ զառաստաղ տաճարիս․ գծագրեալ քո արեամբդ՝ զմուտ սեմոց սենեկիս․ կերպացո՛ զքո նշանդ՝ 'ի հետս եկից մաղթողիս․ ամրացո՛ քո աջովդ՝ զհանգստեանս խշտի․ մաքրեսցես 'ի հաղբից՝ զծածկարան անկողնոյս․ պահեսցես քո կամօքդ՝ զտառապեալ անձն ոգւոյս․ անխարդախ արասցես՝ զքո շնորհեալ շունչ մարմնոյս․ կացուսցես շրջափակ՝ զպար զօրուդ երկնայնոյ․ կարգեսցես 'ի դիմի՝ ընդդէմ՝ դիւացն դասու։ Տո՛ւր հանգիստ բերկրութեան մահահանգոյնս նիրհման 'ի խորութեան գիշերիս, բարեխօսութեամբ հայցուածոց սրբուհւոյ աստուածածնիդ՝ և ամենայն ընտրելոց։ Ամփոփեալ պարուրեա՛ զպատուհան տեսութեանց՝ զզգայարանացս իմաստից անզարհուրելի զետեղմամբ՝ 'ի ծփական խռովութեանց, կենցաղական զբաղմանց, անրջական երազոց, խռ-

Digitized by Google

լականաց ցնորից, յիշատակաւ քո յուսոյդ՝ անփոխելի պաշտպանեալ։ Եւ սթափեալ վերստին 'ի ննջմանէ ծանրութեան՝ ամենազգաստ արթնութեամբ, հոգենորոգ զուարթութեամբ 'ի քեզ արձանացեալ, զայս ձայն մաղթանաց՝ բուրմամբ հաւատոյ քեզ ամէնօրհնեալ Թագաւոր փառաց անճառից, փառաբանողաց երկնագումար խմբից երգակցեալ յերկինս առաքել։ Զի դու փառաւորեալ ես յամենայն արարածոց յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

ՄԱՂԹԱՆՔ

Ի ԴԻՒԱՑ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹԵԱՆ

Նորին սրբոյն Գրիգորի։

ԲԱՆ ՂԳ.

Աստուած յաւիտենական, բարերար և ամենակալ. ստեղծիչ լուսոյ, յօրինիչ գիշերոյ։ կեանք 'ի մահու, և լոյս 'ի խաւարի. յոյս ակն ւնողաց և երկայնմտութիւն տա-

Digitized by Google

բակունելոց․ որ ամենարուեստ ի-
մաստութեամբ քով՝ դարձուցանես
յայգ զստուերս մահու, անուշաղ-
ծագումն եւ անմուտ արեգակն․
քանզի ոչ զօրէ ծածկել զփառս տէ-
րութեան քոյ խաւար գիշերոյ ։
Որում կրկին ծունր երկրպագու-
թեան ամենայն եղելոց՝ երկնաւո-
րաց և երկրաւորաց և սանդարամե-
տականաց․ որ լսես զհեծութիւն
կապելոց, և հայիս յաղօթս խոնար-
հաց, և ընդունիս զխնդրուածս նո-
ցա ։ Աստուած իմ և թագաւոր իմ․
կեանք իմ և ապաւէն իմ․ յոյս իմ
և վստահութիւն իմ․ յիսուս քրիս-
տոս, աստուածդ ամենայնի․ սուրբդ
հանգուցեալ 'ի հոգիս սրբոց, մխի-
թարութիւն վշտաց՝ եւ քաւարան
մեղուցելոց․ որ գիտես զամենայն
յառաջ քան զլինիլ նոցա, առաքեա՛
զպահպանողական զօրութիւն աջոյ
քոյ, և փրկեա՛ զիս յերկիւղէ գիշե-
րի և 'ի դիւէ չարէ ։ Որպէս զի զյ
շատակ սոսկալի եւ սուրբ քոյ ս

Digitized by Google

նուանդ՝ միշտ համբուրեալ շըր-
թամբք հոգւոյ՝ ըղձութեան չնչոյ,
կեցից պահպանեալ ընդ այնոսիկ՝ որ
կարդան զքեզ 'ի բոլոր սրտէ։ Եւ
'ի դրոշմէ խաչի քոյոյ նշանիդ, զոր
աստուածային արեամբդ քո ներ-
կեալ նորոգեցեր, և 'ի նոյն շնորհ
որդեգրութեան զմեզ մկրտեցեր,
և 'ի փառս պատկերի քոյ նկարեալ
յօրինեցեր․ այսու պարգեւօք աս-
տուածականօք, ամաչեսցէ սատա-
նայ, քակտեսցին մեքենայքն, բարձ-
ցին որոգայթքն, պարտեսցին մար-
տուցեալքն, պակասեսցին զէնքն
սայրասուրք․ մերժեսցի մէգն, փա-
րատեսցի խաւարն, մեկնեսցի մա-
ռախուղն։ Բազուկ քո հովանասցի,
և աջ քո կնքեսցէ․ վասն զի գթած
ես և ողորմած, և անուն քո կոչե-
ցեալ է 'ի վերայ ծառայից քոց։ Եւ
քեզ ընդ հօր՝ հոգւովդ սրբով
փառք եւ իշխանութիւն յաւի-
տեանս յաւիտենից․ ամէն։

Digitized by Google

ԱՂՕԹՔ ՋՕՐԱՒՈՐ

Նորին սրբոյն Գրիգորի։

ԲԱՆ ԽԱ.

Որդի աստուծոյ կենդանւոյ օրհնեալ յամենայնի, հօրդ ահաւորի անքննին ծնունդ, որ տկարանայ առ ՚ի քէն և ոչինչ։ Որ ՚ի ծագել անըստուեր նշուլից՝ ողորմութեան քոյ փառաց, հալին մեղք. հալածին դեւք. ջնջին յանցանք. խզին կապանք. խորտակին շղթայք. կենդանածնին մահացեալք. բժշկին հարուածք. ողջանան վէրք. բառնին ապականութիւնք. տեղի տան տրտմութիւնք. նահանջին հեծութիւնք. փախնու խաւարն. մեկնի մէգն. մերժի մառախուղն. փարատի մռայլն. սպառի աղջամուղջն. վերանայ մութըն. գնայ գիշերն. տարագրի տագնապն. չքանան չարիքն. հալածին յուսահատութիւնքն. և թագաւորէ ձեռն քո ամենակալ՝ քաւիչդ ամենայնի։ Որ ոչ եկիր կորուսանե

Digitized by Google

զմարդկան ոգիս, այլ կեցուցանել. Թող ինձ զանթիւ չարիսն իմ՝ բազում ողորմութեամբդ։ Զի դու միայն ես յերկնի անճառ, և յերկրի անզննին. 'ի տարր գոյի, և յեզերս ծագաց աշխարհի. սկիզբն ամենայնի, եւ յամենայնի. ամենայն լրմամբ օրհնեալ 'ի բարձունս. եւ քեզ ընդ Հօր եւ Հոգւոյդ սրբոյ փառք յաւիտեանս. ամէն։

ԱՂՕԹՔ ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԱՆՁԻՆ ՀԱՒԱՏԱՑԵԼՈՑ Ի ՔՐԻՍՏՈՍ

Զոր արարեալ է տեառն Ներսիսի Հայոց կաթուղիկոսի։

Հաւատով խոստովանիմ, և երկրպագանեմ քեզ, Հայր եւ որդի եւ սուրբ Հոգի, անեղ և անմահ բնութիւն, արարիչ հրեշտակաց և մարդկան և ամենայն եղելոց. և ողորմեա՛ քո արարածոց և ինձ բազմամեղիս։

Digitized by Google

Հաւատով խոստովանիմ, և երկիրպագանեմ քեզ, անբաժանելի լոյս, միասնական սուրբ երրորդութիւն եւ մի աստուածութիւն, արարիչ լուսոյ և հալածիչ խաւարի. հալածեա՛ 'ի հոգւոյ իմմէ զխաւար մեղաց` և անգիտութեան. և լուսաւորեա՛ զմիտս իմ 'ի ժամուս յայսմիկ աղօթել քեզ 'ի հաճոյս, և ընդունիլ 'ի քէն զխնդրուածս իմ. և

ողորմեա։

Հայր երկնաւոր աստուած ճշմարիտ, որ առաքեցեր զորդիդ քո սիրելի 'ի խնդիր մոլորեալ ոչխարին, մեղայ յերկինս և առաջի քո. ընկա՛լ զիս որպէս զանառակ որդին, և զգեցո՛ ինձ զպատմուճանն զառաջին` զոր

մերկացայ մեղօք. և ողորմեա։

Որդի աստուծոյ աստուած ճշմարիտ, որ խոնարհեցար 'ի հայրական ծոցոյ, եւ առեր մարմին 'ի սրբոյ կուսէն մարիամայ, վասն մերոյ փըրկութեան. խաչեցար, թաղեցար, և յարեար 'ի մեռելոց, և համբար-

ճար փառօք առ Հայր. մեղայ յեր-
կինս և առաջի քո. յիշեա՛ զիս որ-
պէս զաւազակն յորժամ գաս արքա-
յութեամբ քով. և ողորմեա։

Հոգի աստուծոյ աստուած ճշմա-
րիտ, որ իջեր 'ի յորդանան եւ 'ի
վերնատունն, և լուսաւորեցեր զիս
մկրտութեամբ սուրբ աւազանին.
մեղայ յերկինս և առաջի քո, մաք-
րեա՛ զիս վերստին աստուածային
հրով քով՝ որպէս հրեղէն լեզուօք
սուրբ զառաքեալսն. և ողորմեա։

Անեղ բնութիւն, մեղայ քեզ մտօք
իմովք, հոգւով եւ մարմնով իմով.
մի՛ յիշեր զմեղս իմ զառաջինս՝ վասն
անուանդ քոյ սրբոյ. և ողորմեա։

Տեսող ամենայնի, մեղայ քեզ խոր-
հրդով բանիւ եւ գործով. ջնջեա՛
զձեռագիր յանցանաց իմոց, եւ
գրեա՛ զանուն իմ 'ի դպրութեան
կենաց. եւ ողորմեա։

Քննող գաղտնեաց, մեղայ քեզ կա-
մաւ և ակամայ, գիտութեամբ և
անգիտութեամբ. թողութիւն շը-

Digitized by Google

նորհեա՛մ մեղաւորիս, զի՛ 'ի ծննդե-
նէ սուրբ աւազանին մինչեւ ցայսօր
մեղուցեալ եմ առաջի աստուածու-
թեանդ քոյ զգայարանօք իմովք, և
ամենայն անդամօք մարմնոյս. եւ
ողորմեա։

Ամենախնամ տէ՛ր, դի՛ր պահապան
աչաց իմոց զերկիւղ քո սուրբ՝ ո՛չ
եւս հայիլ յարատ, եւ ականջաց ի-
մոց՝ ո՛չ ախորժել լսել զբանս չարու-
թեան. եւ բերանոյ իմոյ՝ ո՛չ խօսիլ
զստութիւն, և սրտի իմոյ՝ ո՛չ խոր-
հիլ զչարութիւն, եւ ձեռաց իմոց՝
ո՛չ գործել զանիրաւութիւն, և ո-
տից իմոց՝ ո՛չ գնալ 'ի ճանապարհս
անօրէնութեան. այլ ուղղեա՛ զշար-
ժումն սոցա լինիլ միշտ ըստ պատ-
ուիրանաց քոց յամենայնի. եւ ո-
ղորմեա։

Հուր կենդանի քրիստոս, զհուր սի-
րոյ քոյ՝ զոր արկեր յերկիր, բորբո-
քեա՛ յանձն իմ. զի՛ այրեսցէ զաղտ
հոգւոյ իմոյ, եւ սրբեսցէ զխիղճ
մտաց իմոց, եւ մաքրեսցէ զմեղս

Digitized by Google

մարմնոյ իմոյ, եւ փառեսցէ զլոյս գիտութեան քոյ 'ի սրտի իմում.

Եւ ողորմեա։

Իմաստութիւն Հօր յիսուս. տուր ինձ իմաստութիւն, զբարիս խորհիլ և խօսիլ՝ և գործել առաջի քո յամենայն ժամ. 'ի չար խորհրդոց 'ի բանից և 'ի գործոց փրկեա՛ զիս.

Եւ ողորմեա։

Կամեցող բարեաց տէր կամարար, մի՛ թողուր զիս 'ի կամս անձին իմոյ գնալ. այլ առաջնորդեա՛ ինձ լինիլ միշտ ըստ կամաց քոյ բարեսիրաց.

Եւ ողորմեա։

Արքայ երկնաւոր, տուր ինձ զարքայութիւն քո, զոր խոստացար սիրելեաց քոց. և զօրացո՛ զսիրտ իմ ատել զմեղս, և սիրել զքեզ միայն, և առնել զկամս քո. Եւ ողորմեա։

Խնամող արարածոց, պահեա՛ նշանաւ խաչի քո՝ զհոգի եւ զմարմին իմ 'ի պատրանաց մեղաց, 'ի փորձութեանց դիւաց, և 'ի մարդոյ անիրաւաց, եւ յամենայն վտանգից

հոգւոյ և մարմնոյ. և ողորմեա։

Պահապան ամենայնի Քրիստոս, աջ քո հովանի լիցի 'ի վերայ իմ, 'ի տուէ և 'ի գիշերի, 'ի նստիլ 'ի տան, 'ի գնալ 'ի ճանապարհ, 'ի ննջել եւ 'ի յառնել, զի մի՛ երբէք սասանեցայց. և ողորմեա։

Աստուած իմ, որ բանաս զձեռն քո եւ լնուս զամենայն արարածս ողորմութեամբ քով. քեզ յանձն առնեմ զանձն իմ. դու հոգա՛ եւ պատրաստեա՛ զպէտս հոգւոյ եւ մարմնոյ իմոյ յայսմհետէ մինչեւ յաւիտեան. և ողորմեա։

Դարձուցիչ մոլորելոց, դարձո՛ զիս 'ի չար սովորութեանց իմոց 'ի բարի սովորութիւն. և բնակեա՛ 'ի հոգի իմ զսոսկալի օր մահուն, և զերկիւղ գեհենոյն, և զսէր արքայութեանն, զի զղջացայց 'ի մեղաց, և գործեցից զարդարութիւն. եւ ողորմեա։

Աղբիւր անմահութեան, աղբերացո՛ 'ի սրտէ իմմէ զարտասուս ա-

Digitized by Google

պաշխարութեան՝ որպէս պոռնկին, զի լուացից զմեղս անձին իմոյ՝ յառաջ քան զելանել իմ յաշխարհէս.

Եւ ողորմեա։

Պարգեւիչ ողորմութեան, պարգեւեա՛ ինձ ուղղափառ հաւատով, և բարի գործով, և սուրբ մարմնոյ եւ արեան քոյ հաղորդութեամբ գալ առ քեզ. և ողորմեա։

Բարերար տէր, հրեշտակի բարւոյ յանձն արասցես զիս, քաղցրութեամբ աւանդել զհոգի իմ, և անխռով անցուցանել ընդ չարութիւն այսոցն, որք են ՚ի ներքոյ երկնից.

Եւ ողորմեա։

Լոյս ճշմարիտ քրիստոս, արժանաւորեա՛ զհոգի իմ ուրախութեամբ տեսանել զլոյս փառաց քոյ ՚ի կոչման աւուրն, եւ հանգչիլ յուսով բարեաց՝ յօթեւանս արդարոց՝ մինչեւ յօր մեծի գալստեան քոյ. եւ ողորմեա։

Դատաւոր արդար, յորժամ գաս փառօք հօր դատել զկենդանիս եւ

Digitized by Google

զմեռեալս, մի՛ մտաներ 'ի դատաստան ընդ ծառայի քում. այլ փրկեա՛ զիս 'ի յաւիտենական հրոյն, և լսելի արա՛ ինձ զերանաւէտ կոչումն արդարոց յերկնից արքայութեանդ.

և ողորմեա։

Ամենողորմ տէր՝ ողորմեա՛ ամենայն հաւատացելոց 'ի քեզ, իմոց եւ օտարաց, ծանօթից և անծանօթից, կենդանեաց եւ մեռելոց. շնորհեա՛ եւ թշնամեաց իմոց եւ ատելեաց զթողութիւն՝ որ առ իս յանցանացն. և դարձո՛ զնոսա 'ի չարեացն, զոր ունին վասն իմ. զի ողորմութեան քում արժանի եղիցին. եւ

ողորմեա։

Փառաւորեալ տէր, ընկա՛լ զաղաչանս ծառայիս քոյ, և կատարեա՛ 'ի բարի զխնդրուածս իմ. բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ աստուածածնին, և յովհաննու մկրտչին, և սրբոյն ստեփաննոսի նախավկային, և սրբոյն գրիգորի մերոյ լուսաւորչին. եւ սրբոց առաքելոց. մարգա-

Digitized by Google

րէից, վարդապետաց՝ մարտիրոսաց՝ Հայրապետաց՝ ճգնաւորաց, կուսանաց, միանձանց, և ամենայն սրբոց քոց երկնաւորաց և երկրաւորաց։ Եւ քեզ փառք և երկրպագութիւն անբաժանելի սուրբ երրորդութեանդ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

ՄԱՂԹԱՆՔ

Վասն սրբուհւոյ աստուածածնին բարեխօսութեանն տէր ընկա՛լ զաղաչանս մեր, և կեցո՛ զմեզ։

ՔԱՐՈԶ

Սուրբ զաստուածածինն՝ եւ զամենայն սուրբս բարեխօս արասցուք առ Հայր 'ի յերկինս, զի կամեցեալ ողորմեսցի՝ և գթացեալ կեցուսցէ զարարածս իւր։ Ամենակալ տէր Աստուած մեր կեցո և ողորմեա։

ԱՂՕԹՔ

Ընկալ տէր զաղաչանս մեր բարե-

Digitized by Google

խօսութեամբ սուրբ աստուածած-նին՝ անարատ ծնողի միածնի որդւոյ քո, եւ աղաչանօք ամենայն սրբոց քոց, եւ որոց այսօր է յիշատակ։ Լո՛ւր մեզ տէր, և ողորմեա՛. Ներեա՛ քաւեա՛՝ և թո՛ղ զմեղս մեր։ Արժա-նաւորեա՛ գոհութեամբ փառաւո-րել զքեզ ընդ որդւոյ և ընդ սրբոյ հոգւոյդ. այժմ և միշտ և յաւի-տեանս յաւիտենից. ամէն։

Օրհնեալ տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն։

Հայր մեր որ յերկինս։

ՄԱՂԹԱՆՔ

Զհանգստեան զաղօթս եւ զաղա-չա՛նս ընկա՛լ մարդասէր աստուած ՚ի հաճոյս բարերար կամաց քոց. եւ մեր մեղաց և բազում յանցանացն թողութիւն շնորհեա՛. եւ քեզ փառք յաւիտեանս. ամէն։

Փառք քեզ տէր աստուած մեր, որ պարգեւեցեր զօրս զայս բարեաւ և խաղաղութեամբ անցուցանել։

Digitized by Google

Մարդասէր աստուած, զառաջակայ գիշերս՝ որ ՚ի վերայ մեր գալոց է, ՚ի մեղաց փրկեա՛, ՚ի չարեաց ազատեա՛, եւ ՚ի գործս բարիս առաջնորդեա՛։

Առաւօտու օրհնութեանց և փառաբանութեանցն արժանի արա՛ զամենայն հաւատացեալս անուանդ քում սրբոյ և պահեա՛ ՚ի խաղաղութեան։

Տէր աստուած մեր, տո՛ւր զքո խաղաղութիւնդ ամենայն աշխարհի. բա՛րձ զցասումն և զպատուհասն ՚ի յարարածոցս։

Ողորմեա՛ հարց եւ եղբարց մերոց՝ կենդանեաց և հանգուցելոց։

Ողորմեա՛ զեկեղեցի շինողաց, երախտաւորաց, պտղատուից, սպասաւորաց, և այնոցիկ՝ որք ընդ հովանեաւ սրբոյ եկեղեցւոյ են հանգուցեալ։

Տէր աստուած, օգնեա՛ թագաւորացն քրիստոնէից, եւ իշխանացն բարեպաշտից, զօրաց եւ զաւակաց

Digitized by Google

Նոցին՝ պահելով 'ի խաղաղութեան ։ Տէր աստուած մեր, պահեա՛ զառաջնորդս և զեղբայրութիւնս մեր ամբողջ եւ անխռով 'ի կամս ողորմութեան քոյ ։

Նշանաւ սուրբ և պատուական խաչի քոյ՝ հալածեա՛ զերեւելի եւ զաներեւոյթ թշնամին 'ի սահմանաց մերոց և 'ի բնակութենէս մերմէ ։ Փրկեա՛ զմեզ 'ի հրոյն յաւիտենից, և քեզ փառք յաւիտեանս ․ ամէն ։

Օրհնեա՛լք եղբարք 'ի շնորհաց սուրբ հոգւոյն ․ երթայք խաղաղութեամբ ․ և տէր եղիցի ընդ ձեզ և ընդ ամենեսեանդ ․ ամէն ։

Digitized by Google

ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ

ՅԱՂՕԹԱՄԱՏՈՅՑ ԳՐՈՅ
ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՑՒՈՅ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԲԱՆ ՋԳ·

ԱՐՔԱ՛Յ *երկնաւոր, թագաւո՛ր բարձրեալ, Տէ՛ր բոլորից, ամենից ակնկալութիւն, ստեղծո՛ղ տեսականաց, հաստի՛չ իմանալեաց, պատճա՛ռ եղանութեանց, կազմի՛չ հանդերձելոց, տուի՛չ լուսոյ, առի՛թ առաւօտու, պատրաստի՛չ վաղորդենի, երեւեցուցի՛չ երեկոյի, տարրի՛չ խաւարի, արուեստաւո՛ր բարեհնար, իմաստութեա՛ն գործունեայ, քաւարա՛ն օրհնեալ, հալի՛չ մեղանաց, հալածի՛չ ցաւոց, քակտի՛չ դառնութեանց, պահպանարա՛ն հանգստեան; հնա՛ր նիրհման, յարմարի՛չ քնոյ, պարգեւի՛չ ննջման, շնչյ՛ս յարակարգութիւն, զգայութեա՛ն տեւողութիւն, ցրի՛չ ցնորից, յեղանակի՛չ անրջոց, փոխարկութի՛ւն զարհուրմանց, այլայլութի՛ւն տխրութեանց, խափանի՛չ խիթմանց, ընդարձակի՛չ կարծեաց, համադրութի՛ւն ծփմանց, ահագնութի՛ւն խարդախմանց, հարուածի՛չ դիւաց, փախուցի՛չ ախտից, ընկղմի՛չ գայթակղութեանց:*

Digitized by Google

Պաշտպանեա՛ երկնաստեղծ ձեռամբդ, զօրացս՝ բարձրացեալ քո աջովդ, ամփոփեա՛ ամենակալդ թեւօք, ծածկեա՛ Աստուածեան խնամօքդ, ամրացս՝ վերակացութեամբ վերնայնոցդ, շուրջանակի պարսպեա՛ գումարտակօքդ անմահից, 'ի յամենուստ պարփակեա՛ կցորդութեամբ հրեշտակացդ, վանեա՛ զընդդիմամարտս իմ՝ զինուորութեամբ զուարթնոցդ, պատսպարեա՛ զսասանեալս՝ աստուածածնիդ մաղթանօք, զբանակս անդրանկացդ բարեկարգեա՛ ինձ պահապան: Բայց ընդ աչացս դիմաց և զմտացս իմ տեսանելիս. զգաստ արա ընդ հոգւոյս՝ և զծանրութեան կրիցս դանդաղութիւն, վերացո՛, Տէ՛ր, 'ի զգայութեանցս՝ զմածեալս յիմարութիւն. բարձ, միայն բարեգործ, զպատրուակիս թանձրութիւն: Ընդ սկզբանն բերմանս լուսոյ՝ զողորմութիւն քո ծագեա՛, ընդ ելից արեւուն՝ արդարութեան արեգակնդ 'ի յանձկութիւն սրտիս մտցէ. Ճառագայթ քո փառացդ 'ի յիմաստիցս խորհրդանոց ջահեսցի, խաչիդ տեառնագրութիւն՝ ընդ շունչս և ընդ մարմինս համասփիւռ տարածեսցի: Յանձն առնեմ քեզ յաւուրս զքո յարմարեալ տաղաւարս՝ պահպանաւ ոգւոյս՝ որ 'ի սմին: Զի դու ես Աստուած անքննին, առ ամենեսին բաւական եւ յամենայնում բովանդակ, օրհնեալ յաւիտեանս. ամէն:

Digitized by Google

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ

ԲԱՆ ՂԱ·

Տէ՛ր, Տէ՛ր գթութեանց և Աստուած ողորմութեանց, Անո՛ւն մեծութեան, Զօ՛րն ահաւորութեան, Կոչո՛ւմն սաստկութեան, Լո՛ւր անհասութեան, Բարբա՛ռ դողութեան, Հնչո՛ւմն հիացման, Ցուցադրութի՛ւն բարերարութեան՝ Ամէնողորմ քաղցրութեան. յորմէ երկուցեալ սասանին ամենայն բնութիւնք եղելոց. 'ի քո սպառնալեաց ահիդ պակուցման՝ սաւառնին Սերովբէք, ամփոփին Քերովբէք, պարուրին պարք լուսակերպից, երկնչին հիացմամբ՝ բոլոր Պետութիւնք վերնոցն, նոյնք ցնծան դողութեամբ մեծաւ՝ 'ի մի նուագաւորս բերկրութեան. վարհուրին դեւք, ընկրկին չարութեանցն գունդք, պակասին խաւարասիրացն հոգիք, անդնդոց մատնին՝ հրեշտակք օտարին: կապին նշանաւ խաչին՝ յարձակմունք դիմամարտին, փակին 'ի ստորին բանտի՝ քինաւոր Ամաղէկացիքն, անխզելի հանգուցիւքն պաշարին՝ խումբք հակառակորդին, արգելին անզերծ զնտանաւ՝ մահաղինացն կաճառք, պնդին 'ի մետաղս ահեղ հրամանից՝ այսականացն գումարք, պապանձին կարկեալ՝ ընդդիմաբանիցն դասակցութիւնք, պարաւանդին ժիւծմամբ կորստեան՝ աներեւութից ժողովք, անլոյծ շղթայիւք նեղին՝ առաքելութիւնք դեւաքրիստոսին:

Digitized by Google

Այն կարկառեմ մատամբք ձեռինս զտեառնագրութիւն նշանիդ 'ի ժամ գիշերիս, որ ոչ մթանայ խաւարաւ անգիտութեան, ամենեւին տեսականութիւն, քան թէ 'ի լոյս անմատոյց հանգուցեալ բնակիս։ Ընկալ զաղաչողս վտանգաւոր գոհաբան՝ ընդ պահպանութեամբ թեւոց հզօրիդ, փրկեա՛ 'ի ցնորից՝ եկամուտ պղտորութեանց, սուրբ արա զզգայարան հայելեաց՝ սրտիս նկատմանց. ամրացո՛ փայտիւդ կենաց՝ 'ի տխրական անրջոց, արեամբ քո սրսկեա՛ զշրջակայութիւն կայից, զհետս ելումտից՝ կախուածով կենարար կողիդ գծագրեա՛, երգոցն պահպանարան՝ քառակերպիդ ձեւակերպութիւն եղիցի. հանդէպ տեսութեան աչացս ամբարձման փրկականդ քո կրից խորհուրդ առդիցի, ընդ բարաւոր յարկիս՝ չարչարանաց քոց գործի հաստիցի. զծառոյդ օրհնութեան՝ հաւատ յուսոյ իմոյ կախեսցի։ Արգէլ, Տէր, սովաւ՝ զսատակիչն հոգւոց, մոյէ անխափան՝ պաշտպանն լուսոյ. եւ ընդ սաստիկ ծանրութեան ցաւոցս եւ զբեռն պարտեացս թեթեւացո՛, զոր 'ի լռարանի մտացս ամփոփման՝ մահճացս անկողնի, ուշաբերեալ զյուսահատութեանցն դառն պտղոցն, խոստովանիմ ամենագիտիդ՝ զանհամար մասունս գործոց չարաչար անօրէնութեանցս։

Զանգի՛ զվտատակեալս՝ 'ի բազմածուփս աշխատութենէ, բարձ զտագնապ տարակուսանաց ոգւոյս կործանման, զդառնութիւնն ընդ վշտացն զհեծութիւնն ընդ կարեացն, զանձկութիւն ընդ թշուառութեանցն, զհառաչմունսն ընդ խոր

Digitized by Google

տակմանցն, զբեկութիւնսն ընդ աղչութեանցն, զխմբրութիւնսն ընդ 'չոտմանցն, զարբեցութիւնն ընդ յիմարութեանցն, զթերամտութիւնն ընդ խելագարութեանցն, զսառուցն սիրոյն եւ զհրային ջերմութիւն աղուական սիտին։ Օժանդակ լեր տկարութեան՝ բազմատխուրս տարտամութեան, բարեգործ աջովդ շնորհի, ձեռամբդ Նորոգողի, մատամբդ կենսաբաշխի, փառօքդ մշտափայլի, յարակայութեամբդ անեղծի, երեսօքդ ցուարթականի, խկութեամբ Էիդ պաշտելի, բարձրութեամբդ երկրպագելի։ Հատո զչարաչար հեծութիւն՝ կորստականս խեղդման, զնոր գիւտ չարին, զհին խարդախութիւն բանսարկուին, զօտար ազդեցմունս՝ 'ի մահ կործողին, զանյարմարական երեւոյթս՝ հանապազորդեան եղեռնագործին, զառ աչս հնարադրութիւնն դժնդակ դիւին, զողջակական բռնաշնչութիւն ձգող կախարդին։ Պահեա 'ի անդուոջ հանգստեան մեռօրինակ սյսր դադարման յաներեւոյթ մտածութեանց, 'ի մանաւոր սխալութեանց, 'ի մեծագոյն գայթակղութեանց, 'ի փոքրագոյն տնառութեանց, 'ի խաբեբայ չար ձանձրութեանց։ Հեռացո զանդէպ մտածութիւն՝ 'ի զգայութեանց ծառայիս յանցաւորի, զկիրս բասրելիս, զվարս թշնամանելիս, զդիպուածս պատկառելիս, զհետս վրիպելիս. զպատիրս ձանլիս, զխորհուրդս անգոսնելիս, զյաւելաբաութիւնս նշկահելիս։ Անախտ հոգւով և անշառախ մարմնով զապաւինեալս 'ի քեզ՝ հանդերձեա 'ի շնչմանէ հողմոց, 'ի զարկմանէ բանս-

Digitized by Google

թեանց, 'ի բախմանէ փոթորկաց, 'ի յոստմանէ մրրկաց, 'ի յարձակմանէ գազանաց։ Ի կափման աչացս, հայեցուած սրտիս մի՛ ստուերասցի՝ այլ զուարթասցի, պայծառասցի, փայլեսցի, ընդ քեզ փայլեսցի, Տէ՛ր Յիսուս Քրիստոս, լուսաւոր փառամամբ անշիջանելեաւ։ Բանիւ քով սրբեա՛ զպատսպարանս բազմականիս՝ 'ի խորամանկութեանց, 'ի զբաղմանց, 'ի քո առնելի յիշատակաց, 'ի վերնամարտ մտածմանց, 'ի քրէական մոլորութեանց, 'ի տիրանենգ անշնորհութեանց, յԱստուածընդդէմ հերձուածութեանց։ Գրնդիւք վերնայնոցդ՝ վերակացու ինձ լիցիս, պետութեամբք, իշխանութեամբք, զօրաւորօքն անյաղթականայ՝ մաքուր մատակարարաց Սուրբ Աստուածութեանդ. Առաքեալքն՝ աւետեաց Աւետարանաւն, Մարգարէք՝ կտակարանօքն, մաղթանք երջանկաց՝ 'ի կատարածի աւուրն ընծայեալ։ Որովք նիրհեսցի՛ց երկիւղիւ՝ ըստ քեզ տրտմութեամբ, և զարթեայց շնորհօք քո՝ կըրկին ուրախութեամբ. եթէ վհատութեամբ նընջեցից, յարեայց դարձեալ հոգեւորական բերկրութեամբ. եթէ ընկողմնեցայց մեղանօք, կանգնեցայց վերստին զատեալ 'ի խղճէ անաղտ անբծութեամբ։

Լուր խնդրուածոց՝ ամենահառաչ ձայնիս հեծութեան, միայն բազմագութ, բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ Աստուածածնիդ եւ ամենա-արդարոց եւ նահատակաց ընտրելոց։ Եւ Քե- փանաք յամենեցունց իմովս գոչմամբ՝ վերասա- քեցեալ սրբովք զուարթնոցն անմահականաց

Digitized by Google

դասուց, 'ի գովեստ Հօր քոյ Աստուծոյ մերոյ և Հոգւոյդ Սրբոյ բնաւից հաստողի եւ յօրինողի՝ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ՀԱՌԱՉԱՆՔ

ՆԱԽ ՔԱՆ ԶԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԲԱՆ ԻԷ.

Եւ քանզի ըստ ողբաձայնիցն բանաստեղծութեանց վերընծայելոց՝ զդրութիւն թուոցս յարմարեցի կական և հեծութիւն, հառաչանք կողկողագինք, դառնութեան լալումն եւ արտասուաց երգք. դարձեալ ոկտոյց՝ զճառ պաղատանացս խոստովանօրէն զղջականաբար, զգաղտնածածուկս յայտնաբարբառ. զի անդրադարձութեամբ սկզբանցն եւ վերջնաւորացն բառիւք՝ զնոյն համաձայնութիւն 'ի մի թախանձնմին մաղթանաց հոգեկեցոյցն խոնարհութեան՝ աստանօր եդից:

Մեղայ մեծիդ բարերարութեան՝ անարգս մեղայ. Մեղայ ծագմանդ ճառագայթից՝ խաւարս մեղայ. Մեղայ շնորհացդ անբաւ երախտեաց՝ արդարեւ մեղայ. Մեղայ սիրոյդ վերնում գթութեան՝ յայտնապէս մեղայ. Մեղայ ստացողիդ յոչէութենէ՝ ստուգապէս մեղայ. Մեղայ երունակ գոգոյդ գրգանաց՝ անբաւս մեղայ. Մեղայ աննուազ լուսոյդ փայլման՝ նենգողս մեղայ. Մեղայ ճաշակման անձառդ կենաց՝ բա-

Digitized by Google

զուամս մեղայ. Մեղայ անհաս պարգևացդ ձրից՝ 'հանապազ մեղայ. Մեղայ գովեալ մարմնոյդ Աստուծոյ՝ մահու չափ մեղայ. Մեղայ պաշտելի արեան Արարչիդ՝ իսկապէս մեղայ։

Այժմ արդարև օրհնեալ է հաստուած բանի՝ յուսադրական սրտի այսր մեղայի. սոյն սա՝ պատուելի աւանդ, անմոռաց պատուէր, հայրենեացն տուր, նախահարցն օրէն, համայնից թօշակ, անհերքելի բան, զօրաւոր պատասխանի, կենդանութեան կամուրջ, ախորժելի վերնոյն, սիրելի որբոց, անխզելի կապ, հրաշալի բուրաստ, անշրջելի պատճառ, բաղձալի ողերս, փափաքելի սեղան; սրտաբեկ հնչումն, անհնարից ճարակ, կարծրութեան վանիչ, Աստուածապաշտից սահման, հեթանոսաց գիրք. վաղնջուց կանոն, Քրիստոնէից հարազատ, արարչութեան յաղթող, անջրպետ հզօր, խորոց ահաւոր, արուեստ բարձրութեան, խորութիւն անչափ, հիացման տեսիլ, խորհուրդ կնքեալ. ընդ որ չիք ումեք անցանել՝ եթէ ոչ անըմբռնելի մտաց արագման զսա ծանիցէ։ Զայն բարեպատեհ հրաշաւորական, որ ոչ յիշատակեցաւ 'ի վերջին դատակնիք դատուն լքելոյ. գուցէ առ նմին խզեալ համառօտ զվերիժակն իրաւանց հասելոյ մահուն, յորմէ ընտրութիւնն ապագործ եղեալ ըզօահմանն յաւիտենական քակտեսցէ։ Զորդ փառացն՝ մեծութեան, որով նոյն ինքն Աստուածութիւնն ապակեալ բարգաւաճի։ Քանզի ո՞վ ոք դիմեալ կարացեղջերաց սեղանոյ այսր սրբութեան, և ոչ աժամայն պրծեալ 'ի պատժոց անարատ գտաւ։ Ի

Digitized by Google

եթէ Աքար Զարմեան, և Մաւուղ Կիւեան, և Յուդա Սիմոնեան՝ ասելով զայն ոչ արդարացան. Եւ ես վկայեմ իրաւամբք՝ խոստովանեալ զայս պայման բանի, զի յակամայից բռնադատելոց ոչ է կատարեալ սէր, ուստի և ոչ բովանդակապէս փրկութիւն։ Իսկ ես կամաւ համբուրեմ՝ դարձեալ կրկնելով զերջանիկ բանիդ զմկրտութեան հարազատս։

Մեղա՛յ երախտեացդ մոռացութեան՝ վերստին մեղայ. Մեղայ մարմնոյ ձեռն յոգնի հարեալ՝ յիմարս մեղայ. Մեղայ առ կեանսդ դժրողութեան՝ իսկ և իսկ մեղայ. Մեղայ բանիդ ապախտ առնելոյ՝ չարաչար մեղայ. Մեղայ 'ի յօր սատակման ինձէն սփոփեալ՝ վատթարս մեղայ. Մեղայ պարտականս անկենդան մահուն՝ ձաղելիս մեղայ. Մեղայ անպատկառս քո բարձրութեան՝ տաղտկալիս մեղայ։ Վերջին ինձ կրկին աշխար հոգեւոր՝ զի 'ի կորուստ և 'ի կործանումն ինձ երեւեցայ. զի անդարձս վարատեցայ, զի որդիս թշնամի գրեցայ, զի 'ի բարձանց երկնից ընկեցայ. զի փուշս վարուց դիզեցի։ Եւ ես առ սմին ողբք աղաղակի, զի անձամբ զանձն անարգեցի. զի բագին կորուսչին գտայ։

Այլ իմն կսկիծ դժնդակ սրտի, զի զիս ունիմ առ որ չեմ, զարտաքնայարդար բաժակս անմաքուր, զբռնեալ սրմս գարշունակ, զսին պարծանօք պաճուճեալս, զլոյս 'ի մռայլ շրջեալ, զգերանակիր ակնս թշուառացեալս, զջահս փառաց շիջեալ, զամենայնիւ յամենայնի ամենայն իրօք մինսակարօ, առ անօրինականն տէրունականս,

Digitized by Google

առ յայտնութիւնն Աստուածայինս, առ երեւմունս արարչագիրս, առ խոնարհութիւնն սարսափելիս, առ այն զոր տեսի իսկ աչօք իմովք, առ որ մեծ է պատասխանատուութիւնս քան առ համօրէն Աւետարանն. զարմանս, հիացմունս. հոգս հալածականս, անդաձմունս անհնարաւորս, թուականութիւնս մտաց անբարդելիս, ելմունս անկատարս, իջմունս անհաստատս, յուսահատութիւնս յարմարականս, յանդիմանութիւնս պատշաճականս, ձաղանս պատեհագոյնս, նզովս իրաւացիս, անէծս արժանահատոյցս: Արդ՝ այսոքիկ են մեղաւորիս իմ կշտամբութիւնք, եւ ինքնահարուած տանջանաւորութիւնք:

Եւ քանզի կարող ես զայս ամենայն զպարտս թողուլ, և զխայթուածս մահու բժշկել, Տէր ողորմութեանց, Աստուած բոլորից, Քրիստոս թագաւոր, բարձրեալ Հօր Որդի, ստեղծիչ, գթած, բարերար, օրհնեալ, առատ, հարուստ, ահաւոր հզօր, ողորմած, տեսուչ, ձեռնկալ, հաստիչ, ապրեցուցիչ, դարմանիչ, կեցուցիչ. երկայնամիտ. անոխակալ, ապաւէն, բժիշկ, գովեալ, երկնաւոր, անձառ, լոյս, կեանք, յարութիւն, նորոգութիւն, քաւութիւն.

Իսկ թէ հայեսցիս մարդասիրութեամբ՝ ըստ որում քոյդ են սովորութիւնք՝ նայեցեալ 'ի քեզ կողկողիմ և ես. եթէ լուիցես՝ հառաչեմ. եթէ ունկն մատուցանիցես՝ պաղատիմ. եթէ անսայցես՝ աղերսեմ. եթէ 'ներեսցես՝ աղաչեմ. եթէ առ իս դառնայցես՝ գոչեմ: Ապա եթէ անտես առնիցես՝ կործանիմ. իսկ եթէ առ ոտն հարկա-

Digitized by Google

նիցես՝ լամ. եթէ զոգեպահն ոչ ընծայեցես՝ ժեռանիմ։ Ապա եթէ ահարկու դէմս ցուցանես՝ տատակիմ. իսկ եթէ սաստեսցես՝ դողամ. եթէ խեթիւ տեսանես՝ սոսկամ. ապա եթէ սաստկանաս՝ սարսափիմ. եթէ հալածես՝ հեծեմ։ Իսկ եթէ ընդվայր հարկանիցես՝ հերքիմ. եթէ զողբոց վհատութիւնս ոչ առցես՝ տագնապիմ. եթէ խստանաս՝ փախնում. ապա եթէ սպառնաս՝ ընկճիմ. իսկ եթէ քննես՝ քարկոծիմ։ Ապա եթէ ուժգին ակնարկես՝ սուզանիմ. եթէ ոչ անխայեսցես՝ մերժիմ. եթէ կոչեսցես՝ խիթամ. իսկ եթէ աչս յառեսցես՝ ամաչեմ. եթէ ձայն տացես՝ երկնչիմ։ Զբարեացն պարգեւ մատնեալ, զերանութիւնն թողեալ, զշնորհն լքեալ, զուխտն ցրուեալ, զաւանդն կենաց մոռացեալ, զհամարձակութեանն վստահութիւն կորուսեալ, զատեղծիչդ էից բարկացուցեալ, զանձառութիւն շնորհին ընդոտնեալ, զպատուոյն պատկեր այլայլեալ։

Իսկ եթէ առ այս խեղդ մահու հեծութեան ցաւոցս մարդասիրեալ առ իս ժամանեցուսցես, Տէր Յիսուս Քրիստոս, զազդեալն գիր ընանիղ ՚ի յիս, եթէ բժշկութիւն դադարեցուցանէ զմեղս մեծամեծս. որով ամենառատ քաղցրութեամբ քով պատուաստեալ ՚ի քեզ, զքոյդ կերպարան լուսոյ լցեալ եւ նկարեալ յոգի՝ վերստին գտեալ անդեցայց քաւեալ, եւ ստեղծեալ կրկին ՚ի փրկութիւն անմահից կենացն անախտականաց. եւ քեզ ընդ Հօր Հոգւովդ Սրբով փառք յաւիտեանս. ամէն։

ՆԱԽ ՔԱՆ ԶՀԱՂՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

ԲԱՆ ԽԷ.

Եւ արդ, զի՞նչ գոյ աւել ամաչեցելոյս յերեսաց մեծիդ ահաւորութենէ՝ բայց եթէ համբառնալ, և հող 'ի բերան եղեալ, լռել 'ի սրտի՝ ըստ Մարգարէութեանն խրատու, ահա 'ի բարւոյն կարկառեալ 'ի յոյս։ Իսկ եթէ զփականս շարժողութեան շրթանցս բացից, բռնադատեցիդ՝ խօսիլ կամեցեալ, դարձեալ զնոյն ձայն կրկնակական եղերերգութեան լալեաց բազմութեան՝ խէթ մտացս առաջադրէ։

Եւ արդ, ողբալից մեծ մեղաւորին՝ անօրինեցելոյ կամաւ առ 'ի մահ, զնորին գոչումն երկրորդեցից և ես ընդ նմին. մեղա՛յ, Տէ՛ր. մեղա՛յ, և անօրէնութեանց իմոց ինձէն վկայեմ։ Հիւսեալ ընդ նմին զբանս յիսներորդի Սաղմոսին, անթիւս գրեմ զպարտուցս սակ՝ անձինս մեղանաց, քան զհող երկրի հողմահոս փոշւոյ ընդ օդս ամենայն տարածեցելոյ։ Մեղայ յերկինս և առաջի քո. ընդ Անառակ որդւոյն պատկառեցելոյ՝ հայրենի գթոյդ վերստին դարձեալ թախանձ արկանեմ. և զողորմելին ձայն աղերսանաց՝ արտօսրածին ողբովք գոչման 'ի տխուր դէմս մատուցեալ, առաջի քո տարածանեմ։ Հա՛յր գթութեանց, Աստուած բոլորից, չեմ արժանի կոչիլ և ո՛չ բնաւին առ այս անուանիլ, ո՛չ միայն որդի՝ այլ և անպիտան ապաքան վարձկան։

Digitized by Google

Ընկա՛լ զսովեալս տարադրական՝ պարտական ծառայից. և զցաւ քաղցրոյս ըկանաց Ներղելոյս և Նուաղելոյս՝ կենաց քո հացիւդ բժշկեսցես: Լեր ընդ առաջ քո ողորմութեամբդ՝ 'ի սկզբնաւորս ապականութեան. զգեցո՛, գթա՛ծ և անոխակալ, անօրինեալս մեղապարտի՝ զնախակապուտ հանդերձին ծածկոյթ. աւանդակորոյս ձեռացս աղտեղեալ մեղօք, զկնիք մատանւոյն համարձակութեան՝ ամենառատ կամօք մատուսցես. զպար'շապարացս թշուառութիւն մերկութեան ոտիցս, պատսպարութեամբ Աւետարանական ամրաւերարկու օդից կօշկաց՝ 'ի յօձին թունից միշտ ամրացուսցես: Զզուարակդ պարարակ եզինդ երկնային, որ է Միածին Որդիդ քո՝ օրհնեալ խսկապէս մարդասիրութեամբ, կերօտելոյս բարեաց՝ Նուիրեա՛. որ մատուցեալ միշտ՝ և անպակաս մնայ 'ի լրութեան յարակայ, զենեալ 'ի սպանդարանի անթիւ սեղանոց՝ անապառութեամբ. բոլոր յամենեսին և ընաւ յամենայնում, էութեամբ յերկինս և խսկութեամբ 'ի ստորինս, աննուազ մարդկութեամբ և անթերի Աստուածութեամբ. փըշրեալ բաշխի 'ի մասունս անհատս, զի զհամայնն հաւաքեսցէ առ 'ի նոյն մարմին իւրում գլխոյ. քեզ փառք ընդ նմին, Հա՛յր ողորմութեանց յաւիտեանս. ամէն:

ՑԵՏ ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

ԲԱՆ ԻԹ.

Ես արդ, մի՛ տիրեսցեն անօրէնութիւնք՝ քում պատկերիս կայսերականի արքայութեանդ վերնում, Աստուած բոլորից լուսոյ. մի՛ կապտեսցէ գոռոզն ապստամբ զզարդ փչմանդ շնորհի՝ 'ի քո ստեղծեալս կերպէ. մի՛ թագաւորեսցեն մեղքն խափանեալ՝ մարմնոյս մահացուի, առ 'ի դրաւել զիս 'ի նոյն։ Չիք իմ թագաւոր առ իշխել ինչոյս՝ բաց 'ի քէն, Քրիստոս, որ անքննադատ հնազանդեցուցանես լծոյն քաղցրութեան, որ բառնաս զկարիս մեղաց՝ ամենակարող բանիւ, որ արեամբդ քո ստացար՝ և մարմնովդ կերակրեցեր, որ կարգեալ սահմանեցեր ուխտ կենաց՝ անփոխադրելի. որ յոգւի քո կնքեալ՝ կցորդ քեզ գրելով, Հօր քոյ մատուցեր ժառանգակցայս. որ յանուն զենմանդ միշտ յիշատակաւ քո. չարչարանաց՝ առ նոյն բարերար աղօթել համարձակեցեր, ստեղծիչ ամենից և կեանք։

Դու ես Աստուած ամենայն հոգւոց, որ մեծացուցեր զայս տուրս շնորհաց՝ քան զամենայն գործոց քոց հրաշս. ո՛չ զերկինս իւրովքն զարդուք և Հրեշտակացն պայծառութեամբք, ո՛չ զերկիրս և զմարդկութիւնս՝ և որ առ նոսա են զարմանութիւնք, ո՛չ զսահման լայնութեան ծովու՝ եւ որ 'ի նմա են եղելութիւնք, ո՛չ զանդունդս աղխիւքն հանդերձ՝ եւ որ 'ի նմա են անքաւութիւնք, ո՛չ բարձրացեալ յօրինմամբ այսքանեօք

Digitized by Google

վեհիւք՝ որչափ առ իմս կարեկցութիւն, յասելն քո սուրբ Մարգարէիւն, քաղցրութեանց յուսոյ բարութիւն, ո՜վ է Աստուած իբրեւ զիս կարող միշտ զմեղս թողուլ եւ ջնջել զանօրէնութիւնս։ Ահա՛ արդ խնկեալ են բանք քո, ողորմած, և խոստովանեալ բարերարութիւնքդ, փառաւորեալ խորք խորհրդոցդ, եւ երկրպագեալ՝ զեղմունք շնորհացդ։

Արդարեւ ո՛չ ոք բաւէ էիցս թարգմանել խօսիւք նիւթական լեզուի՝ ՚ի մասանց այտի քումդ գթութեանց, զոր առ իս ցուցար, յօրինիչ, քանզի և մեծ իսկ է զօրութիւն՝ զհնացեալն անդրէն նորոգել ըստ առաջնումն պայծառութեան, քան յանգոյից ստեղծագործել։ Եւ զի ո՛չ է քո տկարութիւն՝ որ զօրութիւնդ ես ամենայնի. առ որ բան քո միայն ազդեալ՝ զլրութիւն գործոցն գլխաւորէ. ահա՛ յարիցես փառաւոր լինիլ, բարեգործ, ՚ի ստացուածս այս կրկին անսուսալի փրկութեանս. զի իրաւամբք ուխտի բարձրացի՝ հաստատուն եղեալ մեծապէս օրհնաբանեալ աւետեացդ քո ձայն, ՚ի քաւելոյդ շնորհ ծանուցեալ, ողորմութեան լուսովդ ուղերձեալ՝ քան ՚ի ճանապարհ ստեղծանելոյն։ Զի առ առաջինն՝ արարիչ միայն ճանաչիս, իսկ առ միւսն՝ առաջնով կոչմամբն և երախտաւոր. ընդ կերպացուցանելոյն՝ և քաւիչ, ընդ նորոգելոյն՝ և բարերար, ընդ հաստելոյն՝ և ողորմած, ընդ կազմելոյն՝ և հնարաւոր, ընդ յօրինելոյն՝ և հեզ, ընդ նկարելոյն՝ և ամենազօր, ընդ առաջնորդելոյն՝ և լոյս, ընդ տածելոյն՝ և

Digitized by Google

հովիւ , ընդ դարմանելոյն՝ և խնամիչ , ընդ ողջ պահելոյն՝ և բժիշկ , ընդ ձեռնկալութեանն՝ և զօրավար , ընդ անպարտութեանն՝ և Թագաւոր , ընդ արարչութեանն՝ և քաղցր , ընդ ամենատուր պարգեւացն՝ և առատ , ընդ միշտ անսալոյն՝ և ներող , ընդ ոչ բարկանալոյն՝ և անոխակալ , ընդ կարեացս մշտակցելոյն՝ և ծածկագէտ , ընդ յանձանձելոյ գթոյն՝ և ապաւէն , ընդ գերունակ գորովոյն՝ Աստուած , ընդ անսպառ բարութեանն՝ օրհնեալ յամենայնի :

Արդ , որպէս ստեղծեր մինչ ոչն իսկ էի՝ եւ ծանուցար ինձ գոյացուցիչ , և այժմ զհոգի մաղթողիս՝ մարմնոյս տաղաւարաւ՝ յարդարեալ անդրէն վերստին յանմարմնութիւն մաքուր սրբութեան նախնի լինելութեանն , զի բազմասցի առաւել աճեցուն եղեալ յաճախ՝ տուչութիւն անսահմանելի քոյոց սքանչելեաց նորոգ նորկայիս քան զանցելոյ հնոյն ստուերականաց : Եւ ընդ ձաւալոյս գլխի մեղացս՝ որքան մտացս թեւս ընթանայ զանբերելիսն յիշատակել , արդարացոյց յանուն քո , հզօր . և ՚ի պատմելս իմ ինձէն զանձին իմոյ բիծ՝ և դու թողցես զամբարշտութիւն բազում մեղանաց խոստովանելոյս , հզօր , ծածկատես , ամենափրկիչ , զի մի՛ ծայրագոյն լրութեամբ աւետեացս՝ դարձեալ նախնումն կործանացայց , երանելով Սաղմոսին՝ զշնորհօք փրկեալսն , մկրտութեամբն . եւ փչովք մեղաց յոգի խոցոտեալ , ձեռն քո մխեցի յիս առաւելապէս այժմէն՝ վերստին , ծանր ունելով զբեռն պարտեացս՝ քան զքաղցրութիւն պարգեւացդ .

Digitized by Google

այլ ազատեա՛ զիս օրհնաբանեալ Հոգւովդ Սրբով, աղաչեմ զքեզ՝ Տէ՛ր ամենայնի, յորինաց մեղացն և մահու: Քա՛ւ լիցի թէ անկցի ընդ ակարութեան սահմանաւ՝ ճշմարտութեանդ ծագումն, իբր զգրոյն օրինակ. քանզի ուր քաւութիւն է թագաւորեալ՝ վտարեալ են մեղք, և 'ի խորախոյս կենդանի բանիդ՝ ո՛չ է յուսահատութիւն, և ամբարձեալ քոյոցդ շնորհաց՝ հալածեալ են պարտիք, և մերձ գոլով ձեռինդ Աստուծոյ՝ ո՛չ գոյ անհնարաւորութիւն, այլ ամենեւին լուսաւորութիւն, բովանդակապէս զօրութիւն, անպարտելի կարողութիւն: Քո է փրկութիւն, կենդանութիւն, նորոգութիւն, ողորմութիւն, միանգամայն եւ քաղցրութիւն, արքայութիւն, անեղծութիւն և փառք՝ յաւիտեանս. ամէն:

ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ

ԲԱՆ. Դ.

Բարեբանեալ Աստուած երկնաւոր, միայն արարիչ, Տէ՛ր ամենակալ, մեծութիւն անեղ, գթութիւն օրհնաբանելի, ողորմութիւն խոստովանելի, բարերարութիւն երկրպագելի, խնամակալութիւն պաշտելի, մարդասիրութիւն տօնելի, պահպանութիւն խնկելի, բարձրեալ անքննին,

Digitized by Google

մերձաւո՛ր կամարար, ապաւէ՛ն անկասկածելի, մխիթա՛ր սրտից, փարատի՛չ վշտաց, ապաքինի՛չ ցաւոց, սպառո՛ւմն վհատութեանց, բարձո՛ւմն պարտեաց, փոխարկի՛չ կարեաց, կարգաւորի՛չ կրից, յարմարի՛չ բանից, սանձարկո՛ւ լեզուի, շըջադրութի՛ւն շնչոյ, կացուցի՛չ հագագի, ամփոփի՛չ խորհրդոց, կրթարան կամաց, արձանացուցի՛չ յուզմանց, հանդարտութի՛ւն մրրկաց, խաղաղութի՛ւն ծփանաց, որ ունիս զթեւոց ամենընթաց իշխանականիս, եւ իմաստութեամբ նուաճեալ առ քեզ դարձուցանես։

Գոհաբանեալ մի՛շտ երախտաւոր, որ հեզութեամբ անհպարտութեան երկայնամտեալ, հանդչիս տենչանօք, անճառ հրաշիւք՝ յանձինս սրբոց։ Թագաւոր էի՛ց համայնից՝ ամենայնիւ ծանուցեալ գթած. սկզբնահա՛յր և նախաշաւիղ՝ սիրոյն ընթացից. ճանապա՛րհ կենաց, որ առաջնորդես քաղցրութեամբ՝ դիմելոյս 'ի լոյսդ վերին։ Ձեռնկալու մե՛ծ վստահութեան, որ ո՛չ թողացուցանես գայթակղեցելոյս՝ 'ի վայր կործանիլ. յուսո՛յ կերպարան ճշմարիտ, առհաւատչէիւ աղաչողաց մատանց՝ յայտնի երեւեալ. ապաւինութի՛ւն հանգստեան, որ ոչ երբէք մատնես՝ վտանգի դատապարտութեան։ Ազատութի՛ւն շնորհաձիր, որ տաս լինել՝ առանց փոխատրութեան փրկանաց. առատութի՛ւն աննախանձելի, որ քոյին փառաւորութեամբդ՝ զանարգ նիւթ հողոյս ճոխացուցանես։ Պայծառութի՛ւն անստուեր, որ ճառագայթիւք ահեղ բարձրութեան պարածածկեալ զթշուառս՝ կրկին

բարգաւաճ առնես ։ Քաւի՛չ մեղանաց բազմաց, որ զհեղեքեալս 'ի փրկութենէ՝ առաջնոյն պայծառութեամբ նորոգեալ, վերստին վայելչացուցանես ։ Հնարաւո՛ր դիւրահաս՝ առ ամենայն անբաւ գերամբարձութիւն յաւէտ յառաջեալ, նե՛լք վստահութեան՝ առ խոստացելոցն վայելս . Երանութի՛ւն անձկալի, յոր զկենդանութիւն շնչոյս լքանել է ախորժելի՝ զի զքեզ գտից, կե՛նդանի ։ Կա՛մք անփոփոխադրելի, առ 'ի քաւութիւն գերւոյս զօրացեալ ամենազօրելի . անսխալելի դե՛ղ կենաց, որ եւ մեռելոց բնաւին եղծելոց՝ առնես զաքանչելիս ։ Ամենատե՛ղծ աներկբայելի, որ զհուրբ կիզեալն, և զհողմով հոսեալն, և զժանեօք գազանաց ծախեալն՝ 'ի քթթել ական նոյն հիւթականութեամբ անպակաս յարուցանես ։ Անհաւասա՛ր համարձակութիւն . յորում Աստուածորէն պանծանօք պարծիլն է իրաւացի ։

Հայեա՛ց, Տէ՛ր, յերկնից զուարթ քաղցրութեամբ՝ յամենակործան վտանգ նեղելոյս, և արա՛ անդորր հանգստական դիւրաւոր՝ 'ի բազմատագնապս հեծութենէ ։ Եւ զյարուցեալ զումարս ստտակչացն, եթէ սպառազէնք այսական դժնեայ հնարաւորութեան՝ բուռն մարտակցաց, պատկանեալ զինուք, եթէ մեղաց՝ ոգեղ և քօ ատելի կերպարանք, եթէ ցաւոց և ախտից՝ վտանգիչ և կորստական նշմարանք, մերժեսցես, հանցես, հատցես խափանեսցես եւ հալածեսցես՝ հեռի սահմանաւ 'ի սպառ տարագրեալ, անդարձ որոշմամբ վերստին կորստեանն . և կատարեսցես, կացուսցես նպաստակ կենաց և անսուտ մահարձան՝

Digitized by Google

զնշան խաչիդ՝ ապաւինելայս 'ի քեզ փրկութիւն. Եւ յայժմ անպարտ և անպատիր և անվանելի արուեստից՝ ահաւորիդ մեծութեան, լուծցին որոգայթքն դաւաճանածուկ, սատանայականք. կապեսցին մեքենայքն, վանեսցին գայթակղութիւնքն, խայտառակեսցին հաղբիցն դրութիւնք, յայտնեսցին երեւոյթք որսոյն, գտցին նենգողին ծուղակք, վճրասցին վարմին վերարկուք, տոչորեսցին որոմանցն բոյսք, Նզովեսցին բռնաւորին չարաբանութիւնք, կտրեսցի լար խաբէութեան 'ի մահ որսողին, պարսեսցին պատրողին բանսարկութիւնք, պակասեսցին զէնք զրպարտողին, անկցին սուսերք մահաբերին, սուզեսցին սադրողին պատրաստութիւնք, արձակեսցին տոռունք տագնապողին։ Այլայլեսցին սուտ կերպարանք կեղծաւորին, սատակեսցին խրոխտականացն խիստ յարձակմունք, ցրուեսցին կցորդութիւնք կերչացն, բաժանեսցին աղինք աւազակացն, քայքայեսցին բոյլք բարբարոսացն, քանդեսցին ամրոցք ապստամբողացն, արգելցին ամպրոպք յանդգնելոցն, փարատեսցին փորձողին անձրեւք, հալեսցի և ցամաքեսցի եղեամն աղանդաւորին։ Խորտակեսցի եղջիւր գոռոզին, մանրեսցին ամբառնալիք դրօշիցն կերպարանաց, փշրեսցին ամբարհաւաճութիւնք հպարտացելոցն, նահանջեսցին դիմեցմունք ճակատելոցն, քակտեսցին միաբանութիւնք զօրացն Բելիարայ՝ թէ անմարմինք և թէ մարմնաւորք, փախիցեն ընդ նոյն ճանապարհ՝ 'ի մի շաւղաց հետոց, յեօթն տարակոյս. 'ի գուբն ինձ փորեալ՝ ինքեանք ընկ-

Digitized by Google

ճեսցին ։ Ցեղանակեսցին ձմերունք ձանձրացուցչին, հատցի կապն՝ կցորդութեան մշտաջան աւազակին, Նողկացի մտացս կայից՝ համբոյր շողոքորթին, ընդմիջեալ մեկնեսցին՝ նետաձգութիւնք նեղչին, կացցէ ՚ի սասանման՝ նաւ խարդախողին, խլեսցին յարմատոց անտի՝ ատամունք խածանողին ։

Վ ան փայտիդ օրհնութեան կենաց՝ յորում պրկեցար Աստուածդ անըմբռնելի, յիշատակաւ բեւեռացդ՝ որով ՚ի գործի մահուն մածուցար արարիչդ երկնի և երկրի, արեամբդ տէրունականաւ՝ որով զվիշապն մեծ կարթիւ ածեալ որսացար. լեղւոյն դառնութեամբ զոր արբեր, որով զդեղատուութիւն կորուսչին արտաքս հեղեր. պատմուճանութեամբ ըղձական ճառից կըրիցն սարսափելեաց՝ որով զլրբութիւն հակառակողին ըմբերանեալ ամաչեցուցեր. անուամբդ անհասականաւ ամենայնիւ անթարգմանելւոյդ՝ յորմէ դողան և դատապարտին սոսկացեալ սատիկ սարսափմամբ բնութիւնք ամենայն երեւութից եւ աներեւութից. եղիցին այս ամենայն պարգեւք շնորհաց՝ խոստովանելոյս ՚ի պաշտպանութիւն, ՚ի բժշկութիւն և ՚ի քաւութիւն ։ Եւ մահաբեր դառնաթոյն օձին, և որ ՚ի նմա ազդեաց տիեզերադաւ չարութիւնն՝ ՚ի սատակումն եկեսցի նորին. նոյն ինքն ՚ի կորուստ, և յանբժշկական հարուած տանջանացն՝ սովաւ մատնեսցի, կապեսցի եւ ըմբռնեսցի ։ Եղիցի՛ ողորմութիւն ստեղծողիդ ընդ իս, և շունչ ոգւոյս իմ ընդ քեզ անբաժանօրէն կապաւ միացեալ ՚ի մի ։

Digitized by Google

Եւ որ ոք ընթերցցի զայս աղերս ձայնի մաղթանաց՝ գոչման աղօթից, հայցման ծերոյ եւ տղայոյ, կուսի և երիտասարդի, և եթէ աղախնեաց ոք պաղատեսցի Աստուածսիրաբար, հաւատարապէս անաչառութեամբ ընկալցին 'ի քէն մասն երանութեան՝ պարտուց ազատութեան, հաստեալ վերստին յանարատութիւն Նորոգ մաքրութեան, նկարեալ դարձեալ զքոյդ կերպարան անփոփոխելի։ Այն տիրապէս հնարաւոր, զօրեղ, անպատում, անհաս, անիմանալի, տեսցես աստանօր 'ի հառաչանս կողկողանաց այսր հեծութեան, որ 'ի բոլորից շրթանց ընծայեալ քեզ մատուցանի, վասն Հօր քո երկնաւորի և բարերարի, եւ Հոգւոյդ Սրբոյ՝ փառակցի եւ կենդանատուի՝ Աստուածածնիդ բարեխօսութեամբ և խնդրուածովք ամենայն սրբոց։ Զի դու ստեղծեր զամենայն, և 'ի քէն եղեն ամենայնք, և դու տիրես ամենայնի. և քեզ փառք յամենեցունց, մի՛դ յխակութենէ՝ անժամանակ Երրորդութեանդ, զուգակցապէս փառաւորեալ յանքաւս և յաւիտենից յաւիտեանս. ամէն։

ՄԱՂԹԱՆՔ

ԱՌ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆՆ

ԲԱՆ Զ.

Եւ արդ՝ 'ի վերայ այսքանեաց յուսահա-
տութեանց, եւ ահարկու սրտաբեկութեանց,
պակուցանողական սաստկութեանց. Աստուածա-
յին բարկութեանց՝ տագնապեալ ոգւով թախ-
ծութեան 'ի սպառ, աղաչեմ զքեզ, սուրբ Աս-
տուածածին. Հրեշտակ 'ի մարդկանէ, մարմնա-
տեսիլ քերովբէ, երկնաւոր Արքայուհի, ան-
խառն իբր զօդ, մաքուր որպէս զլոյս, անշաղախ
ըստ նմանութեան պատկերի՝ արուսեկին բարձ-
րութեան, գերազանց քան զընակութիւն՝ ան-
կոխելին սրբութեանց, երանաւոր խոստմանն
տեղի, եդեմ շնչական, ծառ կենացն անմահից՝
բոցեղէն սրովն պարունակեալ. 'ի բարձրեալն
Հօրէ՝ զօրացեալ և հովանացեալ, հանգստեամբ
հոգւոյն՝ հանդերձեալ և մաքրագործեալ. բնա-
կութեամբ Որդւոյն՝ յարդարեալ և տաղաւա-
րեալ. Միածնին Հօր՝ և քեզ անդրանիկ, Որդի
քո ծննդեամբ՝ եւ Տէր արարչութեամբ. ընդ
անախտ մաքրութեանդ՝ եւ անբիծ բարի, ընդ
անարատ սրբութեանդ՝ և խնամակալ բարեխօս.
Ընկալ զմաղթանս այսր աղերսանաց՝ քում դա-
ւանողիս, և մատո՛, ընծայեա՛՝ ընդ սմին խառ-
նեալ զբանն իմ նախնի մեծիդ ներբողի, 'ի քոյդ
պատուատանս. հիւսեա՛, միացո՛ զմեղուցելոյս դառն

Digitized by Google

հեծութիւն՝ ընդ քումդ երջանիկ և խնկաւորեալ հայցուածոց, տունկդ կենաց՝ պտղոյն օրհնութեան, զի 'ի քեն միշտ օգնեալ և բարեգործեալ, և 'ի մաքրական քո ծնողութիւնդ ապաւինեալ և լուսաւորեալ, կեցից Քրիստոսի՝ Որդւոյ քո եւ Տեառն:

Օժանդակեա թեւոցդ աղօթիւք, խոստովանեալ մայրդ կենդանեաց, և յելիցն իմ յերկրիս հովտէ՝ առանց ըկանաց հետեւիլ 'ի կեանս՝ օթեւանացդ պատրաստութեան, զի թեթեւասցի կատարածն իմ՝ ինձ ծանրացելոյս անօրէնութեամբ: Արասցես տօն ինձ բերկրութեան՝ զօրն իմ տագնապի, ողջացուցիչ երկանցն Եւայի. բարեխօսեա, խնդրեա, աղաչեա, զի ըստ անճառելի մաքրութեանդ՝ եւ ահա զբանիդ հաւատամ զընդունելութիւն: Արտասուօք օգնեա վտանգելոյս, գովեալդ 'ի կանայս. ծունր խոնարհեցո առ իմ հաշտութիւն, ծնողդ Աստուծոյ. ընդ իմում թշուառիս հոգւոյ, խորան բարձրելոյն. ձեռըն տուր անկելոյս, տաճար երկնային. փառաւորեա զՈրդիդ քո 'ի քեզ, Աստուածօրէն ինձ հրաշագործել՝ քաւութիւն և ողորմութիւն, աղախին Աստուծոյ՝ և մայր. բարձրասցի պատիւ քո՝ ինեւ, և ցուցցի փրկութիւնն իմ՝ քեւ:

Եթէ զիս գտցես՝ Տիրամայր, թէ ինձ ողորմեսցիս՝ Որբուհի, թէ զկորուսեալս շահեսցիս՝ մնարատ, թէ զհարթուցեալս յանձանձեսցես՝ Երջանիկ, թէ զամաչեցեալս յառաջ մատուսցես՝ բարեշնորհ, թէ յուսահատելոյս ինձ միջնորդեսցես՝ միշտ սուրբ կոյս. թէ զմերժեալս ըն-

Digitized by Google

տանեցուցես՝ մեծարեալդ յԱստուծոյ, թէ յիս ցուցցես զգթածութիւն՝ լուծիչդ անիծից, թէ զծփեալս հաստատեսցես՝ հանգիստ, թէ 'ի խռովութեանցս յուզմանց փոխեսցես զիս՝ խաղաղարար, թէ վրիպելոյս ինձ հնարաւորեսցես՝ գտօղեալ, թէ վասն իմ մտցես 'ի հանդէս՝ մահու նահանջիչ, թէ զդառնութիւնս իմ անուշեսցես՝ քաղցրութիւն, թէ զբաժանմանն իմ խորոց քակտեսցես՝ հաշտութիւն, թէ զանմաքրութիւնս իմ բարձցես՝ եղծման ընդոտնիչ. թէ զմատնեալս մահու փրկեսցես՝ կենդանի լոյս, թէ զլալեացս ձայն հասցես՝ քերկրութիւն, թէ զխորտակեալս կազդուրեսցես՝ դեղ կենաց, թէ 'ի կործանեալս յիս ականարկեսցես՝ հոգելից, թէ ողորմութեամբ ինձ պատահեսցիս՝ կամակ նուիրեալ: Օրհնեալդ միայն՝ 'ի շրթունս անբիծս լեզուաց երջանկաց, ահա կաթիլ մի կաթին քումդ կուսութեան՝ յանձն իմ անձրեւեալ, կենաց ինձ զօրէ. մայրդ՝ բարձրելոյ Տեառն Յիսուսի, արարչին երկնի եւ բնաւին երկնի, զոր անճառապէս ծնար բովանդակ մարմնովն եւ համայն Աստուածութեամբն, որ փառաւորեալ է ընդ Հօր եւ Հոգւոյն Սրբոյ էութեամբ եւ անքննութեամբ՝ մերոյին բնութեամբս միացելով, ամենայն եւ յամենայնում, մի յԵրրորդութենէն. նմա փառք՝ յաւիտենից յաւիտեանս. ամէն:

Digitized by Google

ԱՂՕԹՔ

ՄԱՆԱՍԷԻ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ

Տէր ամենակալ՝ աստուած աբրահամու, իսահակայ, յակոբայ եւ զաւակի նոցա արդարոց· ամենակալ տէր՝ թող զմեղս իմ։

Որ արարեր զերկինս և զերկիր, և զամենայն զարդ նոցա· ամենակալ տէր՝ թող զմեղս իմ։

Որ կապեցեր զծով բանիւ հրամանի քոյ· փակեցեր զխորս, կնքեցեր ահաւոր և փառաւորեալ, անուամբ քով սրբով· ամենակալ տէր։

Որ ամենայն ինչ սարսի և դողայ յերեսաց ահի զօրութեան քոյ· ամենակալ տէր։

Անբաւ է մեզ վայելչութիւն փառաց սրբութեան քոյ· սաստիկ է բարկութիւն սպառնալեաց քոց ՚ի վերայ մեղաւորաց· անչափ և անքննին են ողորմութիւնք աւետեաց քոց· ամենակալ տէր։

Դու տէր բարձրեալ, գթած, երկայնամիտ, բազումողորմ· և զղջանաս ՚ի վերայ չարեաց մարդկան· ամենակալ տէր։

Դու աստուած՝ ոչ եդեր ապաշխարութիւն վասն արդարոցն՝ աբրահամու, իսահակայ և յակոբայ, որք ոչ մեղան քեզ· ամենակալ տէր։

Այլ եդեր ապաշխարութիւն վասն իմ մեղաւորիս· զի մեղայ աւելի քան զաւազ ծովու, և բազմացան անօրէնութիւնք իմ· ամենակալ տէր։

Ջեմ արժանի հայիլ եւ տեսանել զբարձրութիւնս երկնից՝ ՚ի բազմութենէ անօրէնութեան իմոյ· ամենակալ տէր։

Digitized by Google

Կորացեալ եմ ես 'ի բազմութենէ կապանաց եր-
կաթից, և ոչ գոյ ինձ հանգիստ. ամենակալ։

Բարկացուցի զսրտմտութիւն, և չար առաջի քո
արարի. կանգնեցի պատկերս եւ բազմացուցի
զցասումն. ամենակալ տէր։

Եւ արդ տէր՝ խոնարհեցուցանեմ զծունր սրտի
իմոյ, եւ հայցեմ 'ի քաղցրութենէ քումմէ. ա-
մենակալ տէր։

Մեղայ տէր մեղայ, և զանօրէնութիւնս իմ ես
ինձէն գիտեմ. ամենակալ տէր։

Աղաչեմ և խնդրեմ 'ի քէն՝ թո՛ղ ինձ տէր, թո՛ղ
ինձ, և մի կորուսաներ զիս ըստ անօրէնութեան
իմոյ. ամենակալ տէր։

Մի յաւիտեան բարկանար ինձ տէր, և մի յիշեր
զչարիսն իմ. և մի պարտաւորեր զիս ընդ իջեալսն
'ի ներքոյ երկրի չարեօք. ամենակալ տէր։

Զի դու աստուած՝ աստուած ապաշխարողաց
ես. եւ յիս ցոյց զբարերարութիւնս քո, որ ա-
նարժան եմ. ամենակալ տէր։

Կեցուսցես զիս ըստ բազում ողորմութեան քում.
և ես օրհնեցից զքեզ զամենայն աւուրս կենաց
իմոց. ամենակալ տէր։

Զքեզ տէր՝ օրհնեն ամենայն զաւարթունք երկ-
նից. և քո են փառք յաւիտեանս. ամէն։
Փառք հօր և որդւոյ և։ Այժմ և միշտ և։

Աղաչեմ եւ խնդրեմ 'ի քէն տէր, թո՛ղ ինձ
զմեղս իմ։

Բազումողորմ տէր, ողորմեա ինձ։

Աստուած՝ քաւեա զիս զմեղաւորս 'ի մեղաց,
եւ կեցո՛։

Digitized by Google

Արարիչ իմ և յոյս աստուած, գթա՛ յիս 'ի մեղուցեալ ծառայս. և ողորմեա՛ ինձ բազմամեղիս:

Ամենօրհնեալ սրբուհի՝ և միշտ կոյս աստուածածին մարիամ. բարեխօսեա՛ առ տէր վասն իմ մեղաւորիս:

Ամենայն սուրբք աստուծոյ՝ բարեխօսեցէ՛ք առ հայր 'ի յերկինս վասն մեր մեղաւորացս:

Քրիստոս որդի աստուծոյ անախտական, ընկա՛լ զաղաչանս մեր. զի 'ի քեզ են ապաւինեալ անձինք մեր:

Յաղթող զօրութեամբ՝ սուրբ և կենդանարար եւ պատուական խաչիւ քով տէր՝ պահպանեա՛ զմեզ:

Առաքեա՛ տէր՝ զհրեշտակ խաղաղութեան քո, որ եկեալ պահեսցէ զմեզ անխռով 'ի տուէ և 'ի գիշերի:

Եւ մարդասիրութեամբ քով յիշեա՛ զմեզ տէր՝ յիշեա՛ զմեզ. յորժամ գաս արքայութեամբ քով, և ողորմեա՛ մեզ:

ՔԱՐՈԶ

Եկեալքս 'ի խոստովանութիւն ապաշխարութեան՝ հաւատով զայս միածնի որդւոյն աստուծոյ դիցուք 'ի սիրտս մեր, խնդրելով 'ի նմանէ զքաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց մերոց: Վասն զի նա ինքն է նախախնամողն աստուած յաւիտենական. որ եկն կամաւ հօր 'ի փրկել զարարածս. և ասաց՝ զինքն լինիլ քաւիչ մեղաւորաց, յոյս ապաշխարողաց, շնորհելով

Digitized by Google

զհանգիստ աշխատելոց, ընդունելով զծանրաբեռնեալքս և զտաժանեալքս մեղօք յապաշխարութիւն քաւութեան։ Արդ՝ եկայք ամենեքեան խոնարհեալ անձամբք՝ բեկեալ սրտիւք անկցուք եւ լացցուք առաջի տեառն արարչին մերոյ. զի անցուցէ 'ի մէնջ զցասումն պատուհասի յանցանաց մերոց բարերարութեամբն իւրով։ Ամենակալ տէր աստուած մեր՝ կեցո՛ և ողորմեա։

ԱՂՕԹՔ

Տէր աստուած փրկութեան մերոյ՝ որ ողորմածդ ես եւ գթած, երկայնամիտ բազումողորմ, եւ զղջանաս 'ի վերայ չարեաց մարդկան. որ ոչ կամիս զմահ մեղաւորին, այլ զդառնալ նորա 'ի չար ճանապարհէն և զկեալն։ Դու տէր՝ առատ ողորմութեամբդ քով մխիթարեա՛ զծառայս քո, և տո՛ւր սոցա տեղի ապաշխարութեան։ Հաշտեա՛ մարդասիրութեամբ քով. և արա՛ զսոսա անդամս եկեղեցւոյ քում սրբոյ։ Որպէս զի առողջացեալք հոգւով՝ խոստովանութեամբ և ապաշխարութեամբ մտցեն յեկեղեցի քո սուրբ։ Եւ ընդ ժողովրդեան քում, քեզ հանցեն զօրհնութիւն և զփառս հօր և որդւոյ և հոգւոյդ սրբոյ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Digitized by Google

ՀՐԱԺԱՐՈՒՄՆ

Հրաժարիմք ՚ի սատանայէ եւ յամենայն խաբէութենէ նորա, ՚ի պատրանաց նորա, ՚ի գնացից նորա, ՚ի չար կամաց նորա, ՚ի չար հրեշտակաց նորա, ՚ի չար պաշտօնէից նորա, ՚ի չար կամարարաց նորա, եւ յամենայն չար զօրութենէ նորա՝ հրաժարելով հրաժարիմք։

Զայս երիցս կրկնէ՝ երես ՚ի յարեւմուտս՝ և յետոյ ՚ի կոր ունելով. և ապա դառնայ յարեւելս, և ասէ զխոստովանութիւն ուղղափառ հաւատոյ, բացագլուխ և յետանամած կերպիւ, և ասէ.

Խոստովանիմք և հաւատամք ամենակատար սրտիւ զՀայրն աստուած. անեղ, անծին, եւ անսկիզբն. այլ և ծնող որդւոյ և բղխող հոգւոյն սրբոյ։ Հաւատամք զբանն աստուած, անեղ՝ ծնեալ՝ և սկսեալ ՚ի հօրէ նախ քան զյաւիտեանս. ոչ յետոյ և ոչ կրտսեր. այլ որքան հայրն հայր՝ ընդ նմին եւ որդին՝ որդի։ Հաւատամք զսուրբ հոգին աստուած, անեղ՝ անժամանակ. ոչ ծնեալ՝ այլ բղխեալ ՚ի հօրէ. էակից հօր եւ փառակից որդւոյ։ Հաւատամք զերրորդութիւնն սուրբ, մի բնութիւն, մի աստուածութիւն. ոչ երեք աստուածք, այլ՝ մի աստուած. մի կամք, մի թագաւորութիւն, մի իշխանութիւն. արարիչ երեւելեաց եւ աներեւութից։ Հաւատամք յեկեղեցի սուրբ՝ զթողութիւն մեղաց՝ հաղորդու-

Digitized by Google

Թեամբ սրբոց։ Հաւատամք զմին յերից անձանց զբանն աստուած՝ ծնեալ 'ի հօրէ նախ քան զյաւիտեանս. 'ի ժամանակի իջեալ յաստուածածին կոյսն Մարիամ. առեալ յարենէ նորա՝ միաւորեաց ընդ իւրում աստուածութեանն. ինն ամսեայ ժուժկալեալ յարգանդի անարատ կուսին. և եղեւ աստուածն կատարեալ՝ մարդ կատարեալ. հոգւով և մտօք և մարմնով. մի անձն, մի դէմ, եւ միաւորեալ մի բնութիւն։ Աստուածն մարդացեալ առանց փոփոխման եւ առանց այլայլութեան. անսերմն յղութիւն և անապական ծնունդ. որպէս ոչ է սկիզբն աստուածութեան նորա՝ և ոչ վախճան մարդկութեան նորա։ (Զի Յիսուս Քրիստոս երէկ և այսօր՝ նոյն և յաւիտեան)։ Հաւատամք զտէրն մեր Յիսուս Քրիստոս. շրջեալ 'ի վերայ երկրի. յետ երեսուն ամաց եկեալ 'ի մկրտութիւն։ Հայր 'ի վերուստ վկայեալ, Դա է որդի իմ սիրելի, և հոգին սուրբ աղաւնակերպ իջեալ 'ի վերայ նորա։ Փորձեալ 'ի սատանայէ և յաղթեալ նմա։ Քարոզեալ մարդկան զփրկութիւն։ Աշխատեալ մարմնով, վաստակեալ՝ քաղցեալ՝ և ծարաւեալ։ Յետոյ եկեալ կամաւ 'ի չարչարանս. խաչեալ՝ և մեռեալ մարմնով. և կենդանի աստուածութեամբն։ Մարմինն եդեալ 'ի գերեզմանի՝ միաւորեալ աստուածութեամբն, եւ հոգւովն իջեալ 'ի դժոխս՝ անբաժանելի աստուածութեամբն։ Քարոզեալ հոգւոցն՝ աւերեալ զդժոխս և ազատեալ զհոգիսն։ Յետ երից աւուրց յարուցեալ 'ի մեռելոց և երեւեալ աշակերտացն։ Հաւատամք զտէրն մեր

Digitized by Google

Յիսուս Քրիստոս՝ նովին մարմնովն համբարձեալ յերկինս և նստեալ ընդ աջմէ հօր։ Այլ և գալոց է նովին մարմնովն և փառօք հօր՝ ՚ի դատել զկենդանիս և զմեռեալս։ Որ և յարութիւն ամենայն մարդկան։ Հաւատամք և զհատուցումն գործոց․ արդարոցն կեանք յաւիտենական, եւ մեղաւորացն տանջանք յաւիտենական։

ԶՂՋՈՒՄՆ

Մեղայ ամենասուրբ երրորդութեանդ՝ հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ։ Մեղուցեալ եմ աստուծոյ․ խոստովանիմ առաջի աստուծոյ՝ և սրբուհւոյ աստուածածնին, եւ առաջի քո հայր սուրբ՝ զամենայն մեղս զոր գործեալ եմ։ Քանզի մեղայ խորհրդով բանիւ և գործով․ կամայ և ակամայ, գիտութեամբ եւ անգիտութեամբ, մեղայ աստուծոյ։

Մեղայ հոգւովս և զօրութեամբ սորա․ մտօքս և շարժմամբ սորա․ մարմնովս և զգայութեամբ սորա։ Մեղայ զօրութեամբ հոգւոյս․ խորամանկութեամբ, անզգամութեամբ, յանդգնութեամբ և երկչոտութեամբ, շռայլութեամբ և ժլատութեամբ, զեղխութեամբ եւ անիրաւութեամբ․ չարահաւանութեամբ, յուսահատութեամբ, և թերամտութեամբ, մեղայ աստուծոյ։

Մեղայ չար խորհրդով մտացս․․ նենգութեամբ, ատելութեամբ, խեթիւ, մախանօք, յաչաղանօք, թուլութեամբ, պոռնկական խոր-

Digitized by Google

հրդով, արուական, իգական, անասնական, գրաստական, գազանական, 'ի գիշերի եւ 'ի տուընջեան․ երազական գիճութեամբ, և անըր-ջական գարշ աղտեղութեամբ, մեղայ աստուծոյ։

Մեղայ ցանկութեամբ մարմնոյ․ հեշտութեամբ, պղերգութեամբ, յօրանջմամբ քնոյ, շարժութեամբ մարմնոյ, եւ ղազըրագործութեամբ 'ի պէսպէս ախտս․ հեշտալրութեամբ լսելեացս, տրատութեամբ աչացս, ցանկութեամբ սրտիս, իգութեամբ ըռնգացս, պագշոտութեամբ բերանոյս․ անժուժկալութեամբ, շուայտութեամբ, եւ արբեցութեամբ, մեղայ աստուծոյ։

Մեղայ չարաբանութեամբ լեզուիս․ ստախօսութեամբ, սուտ երդմամբ, երդմնազանցութեամբ, հակառակութեամբ, վիճաբանութեամբ, բանսարկութեամբ, շողմոգութեամբ, քսու, դատարկաբանութեամբ, եւ ծաղու․ զրախօսութեամբ, հերձախօսութեամբ, և անիծաբանութեամբ․ տրտնջելով, դժգոհելով, բամբասելով, և հայհոյելով, մեղայ աստուծոյ։

Մեղայ գողութեամբ ձեռաց․ ագահելով, զրկելով, հարկանելով, սպանանելով, եւ ընդ-գարշս ածելով, մեղայ աստուծոյ։

Մեղայ ամենայն յօդուածովք շինուածոյս և ամենայն անդամօք մարմնոյս․ հնգեակ զգայարանօքս, և վեցեկի շարժմամբս․ վերամբարձ ոտնահարութեամբ․ և վայրաքարշ մեղկութեամբ․ յաջ և յահեակ խոտորելով, զառաջնոցն մեղան-

Digitized by Google

չեղով, և վերջնոցն չար նշանակ գոլով, մեղայ աստուծոյ։

Այլ և մեղայ եօթնից յանցանօք՝ մահացու մեղօք. հպարտութեամբ՝ և մասամբք նորին. նախանձու՝ և մասամբք նորին. բարկութեամբ՝ և մասամբք նորին. ծուլութեամբ՝ և մասամբք նորին. ագահութեամբ՝ եւ մասամբք նորին. որկրամոլութեամբ՝ և մասամբք նորին. բղջախոհութեամբ՝ և մասամբք նորին, մեղայ աստուծոյ։

Այլ և մեղայ ամենայն պատուիրանացն աստուծոյ. յանձնառելեացն եւ հրաժարելեացն. զի ոչ զյանձնառականսն կատարեցի, եւ ոչ 'ի հրաժարելեացն հեռացայ։ Զօրէնս առի՝ և յօրինացն հեղգացայ. 'ի կարգս քրիստոնէութեան հրաւիրեցայ՝ և գործովս անարժան գտայ. գիտելով զչարն կամաւ կորացայ, եւ 'ի բարեաց գործոց ես ինքէն հեռացայ. վա՛յ ինձ, վա՛յ ինձ, վա՛յ ինձ։ Զո՞րն ասեմ, կամ զո՞րն խոստովանիմ. զի անթիւ են յանցանք իմ. անասելի են անօրէնութիւնք իմ. աննկարելի են ցաւք իմ, և անբըժշկելի են վէրք իմ, մեղայ աստուծոյ։

Հայր սուրբ՝ զքեզ ունիմ միջնորդ հաշտութեան և բարեխօս առ միածին որդին աստուծոյ. զի իշխանութեամբդ՝ որ տուալ է քեզ, արձակեսցես զիս 'ի կապից մեղաց իմոց. աղաչեմ զքեզ։

ԱՐՁԱԿՈՒՄՆ

Ողորմեսցի քեզ մարդասէրն աստուած, և թողութիւն շնորհեսցէ ամենայն յանցանաց քոց. խոստովանեցելոց և մոռացելոց։ Եւ ես կարգաւս քահանայական իշխանութեան և հրամանաւն աստուածային՝ թէ զոր արձակիցէք յերկրի, եղիցի արձակեալ յերկինս. նովին բանիւ արձակեմ զքեզ յամենայն մասնակցութենէ մեղաց քոց. 'ի խորհրդոց՝ 'ի բանից և 'ի գործոց. յանուն հօր եւ որդւոյ եւ հոգւոյն սրբոյ։ Եւ դարձեալ տամ զքեզ 'ի խորհուրդս սուրբ եկեղեցւոյ. զի զոր ինչ գործիցես բարիս, եղիցի քեզ 'ի բարեգործութիւն և 'ի փառս հանդերձեալ կենացն. ամէն։

Օրհնեալ տէր մեր յիսուս քրիստոս. ամէն։

Հայր մեր որ յերկինս։

Digitized by Google

ՑԱՆԿ ԳՐՈՑՍ

ԵՐԵՍ

Աղաղակեցէք առ տէր ամենայն երկիր 65
Աղաչեսցուք զամենակալն աստուած և խնդրեսցուք 167
Աղաչեսցուք զամենակալն աստուած զի յաջողեսցէ 73
Աղաչեսցուք զամենակալն աստուած զի պահպանեսցէ . . . 61
Աղաչեսցուք զամենակալն աստուած զհայր 143
Աղաչեսցուք զկենսատու փրկիչն մեր 88
Անկանիմք առաջի քո սուրբ աստուածածին 204
Անձն իմ ՚ի ձեռս քո է յամենայն ժամ 198
Ապրեցո զիս տէր ՚ի մարդոյ չարէ 129
Առաջնորդ եղեն մեզ ուղիղ 46
Առաւօտեան ժամերգութիւն 21
Առաքեա՛ տէր զլոյս քո 187
Ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ 41
Աստուած աստուած իմ ես առ՝ քեզ առաւօտ 66
Աստուած մեծ հզօր և փառաւորեալ 44
Աստուած յաւիտենական 207
Ահա օրհնեցէք ամենայն ծառայք տեառն 150
Արարի իրաւունս և արդարութիւն 180
Արդ. արձակեա՛ զծառայս քո տէր 31
Արեւագալի ժամերգութիւն 63
Արթուն մտօք և անզբօս խորհրդով 80
Արքայ երկնաւոր թագաւոր բարձրեալ 223
Բաժին իմ ես դու տէր 173
Բանից իմոց ունկն դիր տէր 56
Բարեբանեալ աստուած երկնաւոր 239
Գիշերային ժամերգութիւն 5
Գոհաբանելով աղաչեսցուք 79
Գոհացարուք զտեառնէ 163
Գովեա երուսաղէմ զտէր 119
Եկեալքս ամենեքեան ՚ի սուրբ կաթուղիկէ 28
Եկեսցէ ՚ի վերայ իմ ողորմութիւն քո տէր 188
Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ յաւիտեան 63
Ես առ աստուած կարդացի 126
Երանեալ են անբիծք ՚ի ճանապարհի 167

Digitized by Google